

సంపుటి: 72 సంచిక: 37 పుటలు: 44

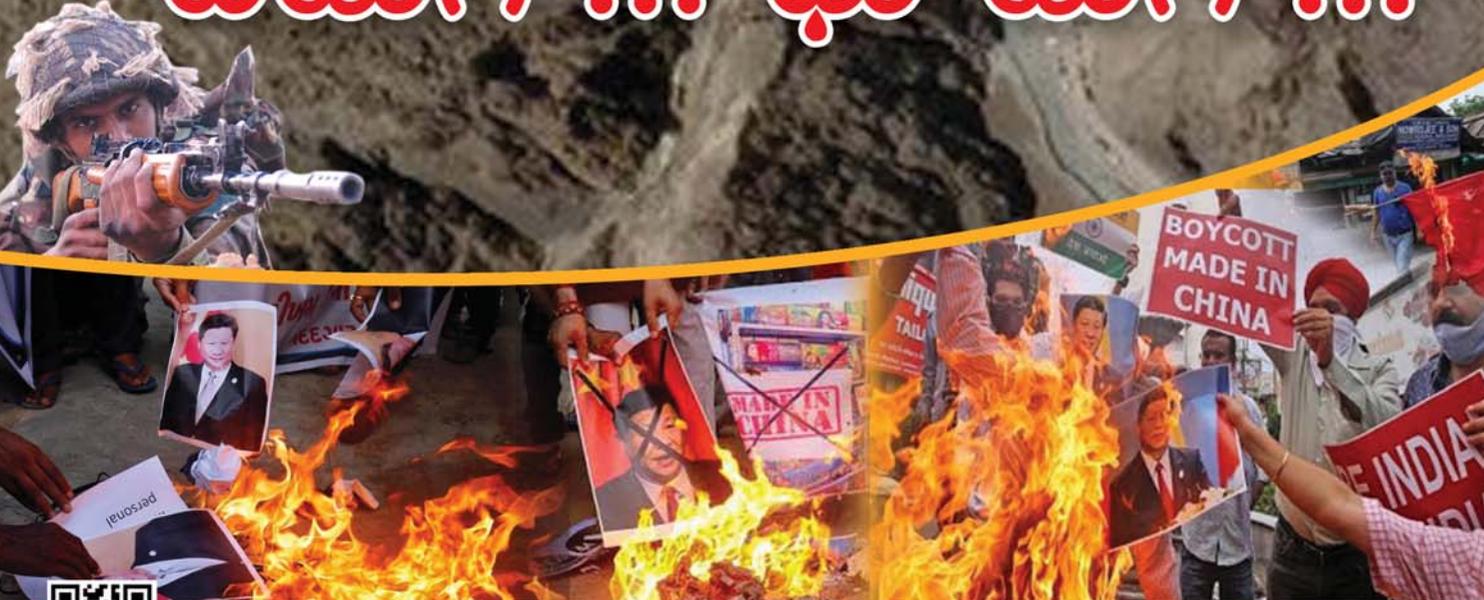
జాగృతి

కలి 5121 - శ్రీ శార్వరి ఆషాడ శుద్ధ నవమి
29 జూన్ - 05 జూలై 2020

వెల: ₹15/-

దీటుగా... ఘాటుగా...

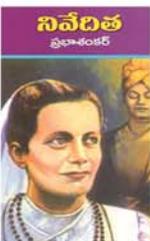
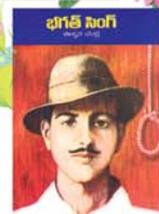
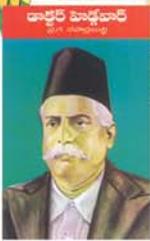

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్ తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S8242> అని బ్రౌజర్ లో టైప్ చేయండి.

72 పేజీలుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

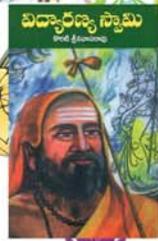
తామెవరూ, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులూ
 మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
 ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

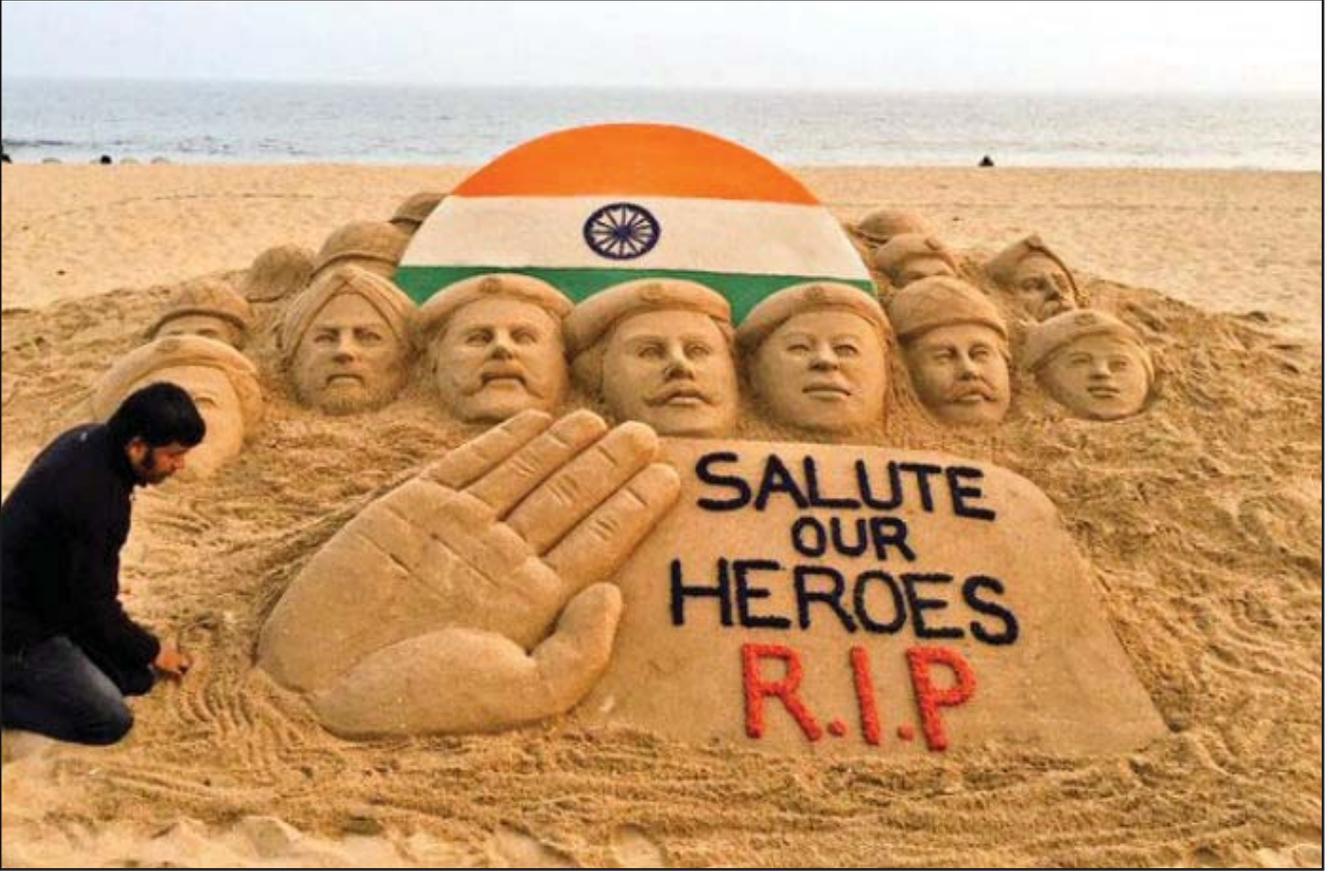
అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
 భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
 పాఠశాలలో చదివించండి.
 మీ పిల్లలు సవ్యమైనది ఎదగడానికి దోహదపడండి.

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికే వెలువడిన
 166 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
 మొత్తం సెట్ 2150 రూ.లకే లభిస్తుంది.

సాహిత్యనికేతన్
 3-4-852, కేశవనిలయం,
 బర్హత్పురా, హైదరాబాద్ - 27.
 దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్యనికేతన్
 ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
 విజయవాడ - 2.
 దూరవాణి : 9440643348

జాగృతి వారపత్రిక ఆధ్వర్యంలో

ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు స్మారక

పాటల రచనల పోటీ

ఎంపిక చేసిన 5 రచనలకు రూ. 4,000/- వంతున బహుమతి

- ❑ ఈ పోటీకి కొత్తగా రచించిన పాటలనే పంపాలి.
- ❑ పాట 20 నుంచి 25 లైన్లకు మించరాదు. ఒక అభ్యర్థి మూడుకి మించి పంపరాదు.
- ❑ జాతీయతను, సేవాభావాన్ని పెంపొందించే పాటలను మాత్రమే పంపాలి.
- ❑ ఈ పాట ఎక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదని హామీపత్రం జత చెయ్యాలి.
- ❑ రచనలు అను ఫోన్లో కాని, యునికోడ్లో కాని డిజిటిపి చేసి jagriticompetition@gmail.com కి మెయిల్ చేయండి.
- ❑ రచనలను పోస్టులో పంపేవారు క్రింది చిరునామాకు పంపాలి.

పాటల రచనల పోటీ, జాగృతి వార పత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027.

రచనలు జాగృతికి చేరవలసిన చివరి తేదీ : 30 జూన్ 2020

Printed & Published by Nagol Sreenivas Reddy on behalf of Jagriti Prakashan Trust and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ. 11 నుండి సా. 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ నరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అడ్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంవిక కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీల కింద మరో రూ.50 పంపాలి. ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కావిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 62170399960, SBI, Isamia Bazar Branch, IFSC : SBIN0005895, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

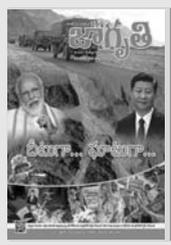
మార్కెటింగ్, సర్క్యూలేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ. 11 నుండి సా. 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్క్యూలేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

కొత దూరం సైకిలు తొక్కుతూ వెళ్లి వేగం అందుకున్నాక తొక్కడం ఆపేసి రెండు పాదాలనూ పెడల్స్ మీద పెట్టి విశ్రాంతిగా కూచున్నా కొంతసేపు ఆగకుండా అది ముందుకు సాగడం సైకిలు తొక్కిన, తొక్కడం చూసిన వారందరికీ అనుభవమే. ముందు కొంతసేపు బలంగా తొక్కడం వల్ల సైకిలు పొందిన చలనశక్తి కాసేపు తొక్కడం ఆపినా కూడా దాన్ని అలాగే మరికొంతసేపు ముందుకు తోస్తుంటుందని భౌతిక శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతారు. చెట్టు చేమలతో పాటు మానవులతో సహా సమస్త జీవరాశిలో కూడా ఆరోగ్యమైనా, అనారోగ్యమైనా ఒక తరం నుండి మరోతరానికి సంక్రమించడం సహజమని జీవశాస్త్రజ్ఞులు చెబుతారు. బలమైన జీవజాతులను కొనసాగించడానికి, వృద్ధి చేయడానికి శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధనలు చేసి ఎప్పటికప్పుడు మేలైన విధానాలను వెల్లడిస్తూంటారు. కొవిడ్-19 వైరస్ ప్రపంచ దేశాలను చుట్టబెట్టిన ఫలితంగా కరోనా పీడితులు పెద్దఎత్తున మరణిస్తుండడంతో వైద్య, ఆరోగ్య నిపుణులు, పరిశోధకుల దృష్టి ప్రజల రోగనిరోధక శక్తి వైపు మళ్లించింది. ఇంకా, అమెరికా, ఫ్రాన్సు వంటి సంపన్న దేశాల జీవన ప్రమాణాలు, సౌకర్యాలతో పోల్చితే భారత్ చాలా వెనుకబడినట్లు విధావంతలు, విశ్లేషకుల అంచనా. కనుక కరోనా భారత్ ను తాకితే పెను విపత్తు తప్పదని అందరూ భయపడ్డారు. కానీ ప్రముఖులు, అంచనాలు, భయాలు తలక్రిందులయ్యాయి. కరోనా భారత్ లోకి ప్రవేశించినా అందరూ ఊహించిన స్థాయిలో ముప్పు వాటిల్లేదు. పైపెచ్చు పలు సంపన్న దేశాలతో పోల్చితే భారత్ లో కరోనా పీడిత మరణాల రేటు తక్కువగా ఉండడటమే కాక కోలుకుంటున్న వారి శాతం కూడా అధికంగా ఉంది. దీంతో ఆరోగ్య విజ్ఞాన ప్రపంచం విస్తుపోతున్నది. ఈ నేపథ్యంలో భారత ప్రజల రోగనిరోధక శక్తి వైద్య నిపుణుల చర్చల్లోకి వచ్చింది. భారతీయుల ఆహారపు అలవాట్లు, వంట దినుసులు.. ఇలా మానవుల ఆరోగ్యాన్ని ప్రభావితం చేసే పలు అంశాల చుట్టూ వైద్య ఆరోగ్య నిపుణుల శాస్త్రవేత్తల పరిశీలన, విశ్లేషణలు సాగాయి. ఈ పరిశోధన ఎందాక సాగిందంటే అల్లం, వెల్లుల్లి, శొంఠి, పిప్పలి, మిరియాలు

లోపలి వేజీలలో...

ముఖపత్ర కథనం
దీటుగా... ఘాటుగా...

6లో

ధారావాహిక నవల
అంబాలి - 4

18లో

ఉగ్రపంజా
మళ్లీ పండిట్ల వేట?

10లో

జాగృతి

సంపాదకీయం

శాలివాహన 1941 శ్రీ వికారి ఆషాఢ శుద్ధ నవమి
29 జూన్ 2020, సోమవారం

కషాయాలతో కరోనాను ఎదుర్కోవచ్చని తీర్మానించే దాకా సాగింది. కరోనాకు అల్లోపతిలో స్పష్టమైన మందు లేదని తెలిశాక ఆసుపత్రికి వెళ్లి పడుకోవడం కన్నా ఇంట్లో పడుకుని మిరియాల చారు, శౌంఠి కషాయం తాగడం మేలని భావించి ఇంట్లోనే ఉండి కోలుకున్న కొందరి అనుభవాలు ఈ తాజా పరిశోధకులకు ఊతమిచ్చాయి. కరోనా చికిత్సకు వాడినవన్నీ భారతీయ

ఆరోగ్య వారసత్వం కొనసాగిద్దాం!

వంటింటి దినుసులే! మొత్తం మీద తరతరాలుగా భారతీయులు సాగిస్తున్న జీవన విధానం, ఆహారపు అలవాట్లు వంట దినుసుల కారణంగా భారతీయుల్లో రోగనిరోధక శక్తి అధికమై అది కొనసాగడం వల్లనే ఈ తరం భారతీయులు కరోనా దాడిని తట్టుకు నిలబడ్డారని పలువురు నిర్ధారించారు. కరోనా పాజిటివ్ కేసులకు చికిత్స అందించిన ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు అన్నీ అల్లోపతి విధానాన్నే అనుసరించాయి. కరోనాను జయించే స్పష్టమైన ఔషధం ఏదీ తమ వద్ద లేకుండానే ఆసుపత్రులు నిర్వహించిన చికిత్స ఏమిటి? రోగికి

అనతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ
- బృహదారణ్యకోపనిషత్

కేవలం విశ్రాంతి కల్పించి, బలమైన ఆహారం ఇస్తూ పరిసరాల పరిశుభ్రతను కాపాడడం మాత్రమే ఆసుపత్రులు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. అంటే రోగిలోని సహజ సిద్ధమైన రోగనిరోధక శక్తి అతనికి సోకిన కొవిడ్ 19 వైరస్ను జయించిదని విశ్లేషకుల నిర్ధారణ. పూర్వికుల నుండి అనువంశికంగా సంక్రమించిన సహజ సిద్ధ రోగనిరోధక శక్తిని కాపాడుకోగలిగిన వారు ఆసుపత్రులకు వెళ్లక పోయినా సాధారణ జలుబు, జ్వరం మాత్రలతో ఆయుర్వేదం సూచించిన కషాయాలతో కరోనా వైరస్ సోకినా తట్టుకుని తేలిగ్గా బయట పడడం వెనుక మర్మమిదే.

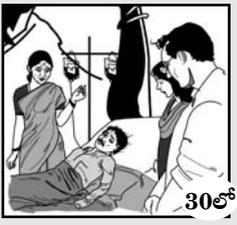
తాము ఆరోగ్యంగా జీవించి, తదుపరి తరం కూడా ఆరోగ్యంగా జీవించడానికి అనువుగా రోగనిరోధక శక్తిని ప్రోది చేయడంలో పూర్వికులకు తోడ్పడిన ఆహారపు అలవాట్లు, పదార్థాల గురించి విస్తృతంగా చర్చ సాగుతోంది. రోగనిరోధక శక్తిని పెంచడంలో విటమిన్ సి ది ఎనలేని పాత్ర అని వైద్యులందరూ అంగీకరిస్తారు. ఇటీవలి కాలం వరకూ మన పూర్వికులు సి విటమిన్ పుష్కలంగా లభించే చింత, మామిడి, ఉసిరికల ఊరగాయలు ఏడాది పొడవునా నిల్వ చేసేవారని, నిమ్మ, దబ్బు లాంటి పచ్చళ్లను తరచూ తినే వారని తెలిశాక పూర్వికులు అందించిన రోగనిరోధక శక్తి మర్మం తేటతెల్లమవుతోంది. అవసరాలు, వ్యామోహాలు కారణాలు ఏవైనా ఆహారపు అలవాట్లలో వచ్చిన మార్పుల కారణంగా రోగనిరోధక శక్తి కోల్పోయిన వ్యక్తులు, కుటుంబాలు కరోనా కాటుకు బలికావడం కళ్లకు కడుతోంది. వారసత్వంగా పూర్వికుల నుండి సంక్రమించిన స్థిర చరాస్తులను భద్రంగా కాపాడి తదుపరి తరాలకు అందజేసినట్లే పూర్వికుల నుండి మనకు సంక్రమించిన రోగనిరోధక శక్తిని, ఆరోగ్యాన్ని సంరక్షించి తదుపరి తరాలకు అందజేయడం మన కర్తవ్యం, బాధ్యత. వివిధ కారణాల వల్ల మన ఆహారపు అలవాట్లలో ఇటీవలి కాలంలో చోటుచేసుకున్న వికృతులను పరిహరించి, మేలైన ధోరణులను అనుసరించి ఆరోగ్య వారసత్వాన్ని కొనసాగిద్దాం!

స్వదేశీ ఉత్పత్తుల వినియోగం పెరగాలి.. (ఆర్థికం) - 12
 దక్షిణాది కరోనా హాట్స్పాట్గా హైదరాబాద్ (తెలంగాణ) - 14
 బుగ్గన బడ్డెట్ దేనికి సంకేతం? (ఆంధ్రప్రదేశ్) - 16
 ఆధ్యాత్మికం - 20
 జన జాగృతి - 25
 ఆ తప్పిదం చేయను (కథ) - 26
 వార్తా విశేషాలు - 28
 కరోనా టీకా తయారీలో కోల్ కతా సైంటిస్ట్ (మహిళ) - 35
 ప్రపంచవ్యాప్తంగా చైనా దుష్ప్రచారం (అంతర్జాతీయం) - 36
 బాలజాగృతి - 38
 వారఫలాలు - 40
 ఈ చిత్రాలకు ఓటీటీనే ఉత్తమం! (సినిమా) - 42

ధారావాహిక నవల
రాజగురువు - 14

కథ
మేఘం
- పి.వి. శేషారత్నం

ప్రత్యేక వ్యాసం
హిందువుల మొదటి
పండుగ తొలి ఏకాదశి

దీటుగా...

సరిహద్దుల రక్షణ కోసం భారత ప్రభుత్వం ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు వేయరాదన్నదే చైనా లక్ష్యంగా కనిపిస్తున్నది. అలాంటి ప్రయత్నం కనిపిస్తే పొరుగు భూభాగాలపై తన హక్కు గురించి మాట్లాడడం కూడా చైనా ప్రభుత్వానికి పరిపాటిగానే ఉంది. ఇంతకుముందు పాలించిన ప్రభుత్వాలు సరిహద్దుల రక్షణ మీద పెట్టవలసినంత దృష్టి పెట్టలేదన్నది పెద్ద విమర్శ. ఒక వాస్తవం. ఆ పని ఇటీవల మొదలు కావడం పొరుగు దేశం చైనాకు కంటిగింపుగా ఉంది. ఒక దేశం తన సరిహద్దుల రక్షణకు మానుకుంటే ఇర్రుగు పొరుగు వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం ఏమిటి? అందులో కనిపించేది ఆధిపత్య ధోరణి తప్ప మరొకటి కాదు. ఆధిపత్య ధోరణి అనడం తొందరపాటు కానే కాదు. అలాంటి అభిప్రాయానికి రావడానికి ఏడు దశాబ్దాల చరిత్ర సరిపోతుంది. 1950లో మన రెండు దేశాల మధ్య ఆధునిక విదేశీ సంబంధాలు మొదలయినప్పటి

నుంచి కూడా చైనా ఇదే ధోరణితో వ్యవహరిస్తున్నది. ఆధిపత్యం, ఆక్రమణ విధానమే. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తొలి రోజులలో మన తొలితరం నేతలకు పొరుగు దేశం నుంచి ఇలాంటి అనుభవాలే ఎదురయినాయి. అవే కొనసాగుతున్నాయి. చైనా ఎప్పుటికీ నమ్మదగిన పొరుగు దేశం కాదన్నదే అనాటి నుంచి మార్పుకునే అవసరం లేకుండా ఉన్న స్థిరమైన అభిప్రాయం. అందుకు తగ్గట్టే చైనా అడుగులు ఉన్నాయి. గల్వాన్ లోయ మీద ఆధిపత్యం మాదేనంటూ తాజాగా ఆ దేశం మాట్లాడడం ఆధిపత్య ధోరణిలో మరొక అడుగు మాత్రమే. గల్వాన్ లోయ దగ్గర భారత్, చైనా సైనికుల మధ్య జరిగిన ఇటీవలి ఘర్షణ అరవై ఏళ్ల ఉద్రిక్తతలలో పరాకాష్ఠ వంటిదన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతున్నది. ఈ ఘర్షణలో 20 మంది భారతీయ సైనికులు మరణించడం సంచలనం రేపింది. తమ సైనికులు ఎంతమంది చనిపోయారో చైనా వెల్లడించలేదు. హిమాలయ సరిహద్దులలో

చెలరేగిన ఘర్షణలు, సైనికుల మోహరింపులు అసాధారణంగానే ఉన్నాయి. ఈసారి నేపాల్, పాకిస్తాన్ అనే రెండు దేశాలను కూడా తనతో పాటే భారత్తో సంఘర్షించడానికి చైనా సిద్ధం చేసింది.

ఇటీవల భారత్-చైనా సరిహద్దులలో మొదలైన కొత్త ఘర్షణలలో, కొత్త నినాదాలు వినిపించడం చైనా పాత విధానానికి కొనసాగింపు. గల్వాన్ లోయ మాదేనంటూ చైనా హఠాత్తుగా నినాదం అందుకుంది. దీనిని భారత్ వెంటనే ఖండించింది. గల్వాన్ లోయ చారిత్రకంగా భారత్దేనని మన దేశం గట్టిగానే జవాబు చెప్పింది. ఆ లోయ ప్రాంతంలో చాలాకాలంగా గస్తీ చేపడుతున్నా ఎటువంటి ఘటనలు జరగలేదన్న సంగతి గుర్తు చేసుకోవాలని కూడా భారత్ హెచ్చరించింది. అసలు తాజా వివాదం సృష్టికి చైనా కేంద్ర బిందువుగా చేసుకున్నదే గల్వాన్ లోయ రగడ అని రక్షణ నిపుణులు చెబుతున్నారు. సరిహద్దు వివాదానికి మొన్న మే మాసమే వేదిక అయింది. లద్దాఖ్ లో భారత్ అధీనంలోని మూడు ప్రదేశాలలో చైనా సైనికులు చొరబడ్డారు. శిబిరాలు, గస్తీ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసే యత్నం చేశారు. వాటిని తొలగించమని చెప్పినందుకే ఘర్షణలు జరిగాయి. ఆ సమయంలో జరిగిందే తెలుగు వ్యక్తి సంతోష్ బాబు దుర్మరణం. గల్వాన్ నది మీద తలపెట్టిన వంతెన నిర్మాణాన్ని 72 గంటలలో పూర్తి చేయడం చైనాకు మింగుడు పడడం లేదు. లద్దాఖ్ లోనే గల్వాన్ లోయ దగ్గర రెండు దేశాల సైనికులు వేల సంఖ్యలో మోహరించారు. చైనా అక్కడ రోడ్డు నిర్మాణానికి అభ్యంతరం చెప్పింది. గతంలో డోక్లాం వద్ద 73 రోజుల పాటు ఏర్పడిన ప్రతిష్టంభన కూడా

debris

rol
river

CHINA

ఘాటుగా...

ఇలాంటిదే. ఈ జూన్ 15న ఇరు దేశాల బలగాల మధ్య తీవ్ర ఘర్షణ జరిగిన 14వ గస్తీ కేంద్రం ఈ వంతెనకు రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలోనే ఉంది. అరవై మీటర్ల పొడవైన ఈ వంతెన మీద ఫిరంగి దళ వాహనాలతో పాటు ఇతర వాహనాలను కూడా నడపవచ్చు. అంటే వాస్తవ నియంత్రణ రేఖ వద్దకు బలగాలను వేగంగా తరలించేందుకు ఈ వంతనే కీలకంగా మారింది. అంతేకాకుండా దర్బాక్ నుంచి దౌలత్ బేగ్ ఓల్టీ వరకు 225 కిలో మీటర్ల మేర రహదారిని భారత్ కాపాడుకోగలుగుతుంది. రెండు దేశాలకు పూర్వోత్పాదకంగా కీలకమైన గల్వాన్ పరివాహక ప్రాంతంలో మన దేశం చేపట్టిన నిర్మాణాలలో ఈ వంతెన కూడా ఒకటి.

‘మిత్రులను మార్చుకోవచ్చు, కానీ ఇరుగు పొరుగును మార్చుకోలేం’ అన్నది అటల్ బిహారీ వాజపేయి తేల్చిన శాశ్వత సత్యం. ఈ నేపథ్యంతోనే వాస్తవాలను గమనించుకుంటూ, ఉద్రిక్తతలను తగ్గించుకుంటూ ఇరుగుపొరుగుతో వ్యవహరించడం భారత విదేశాంగ విధాన కీలక లక్షణంగా అవతరించింది. చైనాతో ఇప్పుడు మన విధానం ఇందుకు అనుగుణంగానే ఉన్నది. భారత విదేశాంగ విధానమంత స్పష్టమైనదీ, స్వచ్ఛమైనదీ కాదు చైనా విదేశాంగ విధానం. ఆ దేశానికి ఏది ప్రయోజనమో అదే ఆ దేశ విధానం. అంటే దానికి ఇరుగు పొరుగు దేశాల ప్రయోజనాలు ఎప్పుడూ ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసినవీ, గౌరవించవలసినవీ కావు. కానీ భారత్ విధానం అది కాదు. తన విదేశాంగ విధానానికీ, విలువలకూ తన గతాన్నే ఇప్పటికీ పునాదిగా భావిస్తున్నది. భారత్-చైనా బంధం అంటే

భారత్ వరకు రెండు వేల ఏళ్ల నాగరికతల కొనసాగింపు. అక్టోబర్ 1, 1949న చైనాకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. ఆధునిక కాలంలో మన రెండు దేశాల దౌత్య సంబంధాలు దాదాపు అప్పుడే ఆరంభమైనాయి. రిపబ్లిక్ ఆఫ్ చైనా (తైవాన్)తో లాంఛనంగా తెగతెంపులు చేసుకుని పీపుల్స్ రిపబ్లిక్ ఆఫ్ చైనాను 1950లోనే భారత్ గుర్తించింది. అలా గుర్తించిన తొలి దేశాల జాబితాలో భారత్ కూడా ఒకటి. అటు సోషలిస్ట్, ఇటు కమ్యూనిస్టు బ్లాక్ కు చెందనప్పటికీ చైనాను భారత్ గుర్తించింది.

భారత్, చైనా పురాతన సంస్కృతి కలిగిన ఆసియా దిగ్గజాలు. పట్టుదారి (సిల్క్ రూట్) ఆ రెండు దేశాల నాగరికతలకు గొప్ప సాక్ష్యంగా నిలుస్తుంది. ఈ రెండు దేశాల మధ్య బౌద్ధం, వాణిజ్యం ఎంత బలీయంగా ఆదానప్రదానాలు సాగించాయో ఆ దారే చెబుతుంది. కానీ హున్ జాతి నుంచి బయటపడి కమ్యూనిస్టు బాట పట్టిన తరువాత పట్టుదారి కాస్తా, పక్కదారిగా రూపుదిద్దుకుంది. విస్తరణ కాంక్ష ప్రధానమైంది. చైనా విదేశాంగ విధానానికి ఇదే ఆయువు. దేశ భూభాగంలో దాదాపు 45 శాతం ఉన్న సంస్థానాలను భారత్ లో అంతర్భాగం చేసిన వారు సర్దార్ పటేల్. అలా భారతదేశానికి ఒక సమాఖ్య రూపును సంతరించి పెట్టారాయన. లోపలి నుంచే కాదు, బయట నుంచి కూడా ఉన్న బెడదలను గుర్తించడంలో పటేల్ గొప్ప వాస్తవికమైన దృష్టిని ప్రదర్శించారని చెప్పడానికి చాలా అధారాలు ఉన్నాయి. నెహ్రూ దృష్టి పటేల్ దృష్టి పంటిది కాదు. టిబెట్ వ్యవహారంతో ఇది బాగా అర్థమవుతుంది. టిబెట్ మన ఉత్తర సరిహద్దు. అది ఒక విధంగా

స్వతంత్ర దేశం. భారత్, టిబెట్ మధ్య ఏనాడూ శత్రుత్వం లేదు. కానీ టిబెట్ తో చైనాకు ఉన్న బంధం మాత్రం- ఆధిపత్య ధోరణితో ఉన్నదే. కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమే కాదు, అంతకు ముందు ఉన్న హున్ జాతి ప్రభుత్వాలు కూడా టిబెట్ మీద అదే ధోరణిని ప్రదర్శించాయి. రిపబ్లిక్ ఆఫ్ చైనాను భారత్ గుర్తించిన సంవత్సరమే, అంటే 1950లోనే చైనా టిబెట్ లోకి ప్రవేశించి ఒక శాశ్వత సమస్యను భారత్ నెత్తిన పెట్టింది. టిబెట్ కు ఆయుధ సంపత్తి లేదు. చైనాకు ఏ విధంగానూ ముప్పు కాదు. అయినా సరే టిబెట్ ను ‘విముక్తం’ చేసి తీరతామనే చైనా ప్రకటించింది. అయినా భారత్ మౌనం వహించివలసిన పరిస్థితి. ఇది ఎందుకంటే, శ్వేతజాతి పాలనా ఫలితం. టిబెట్ మీద చైనా ఆధిపత్యాన్ని ఇంగ్లండ్ గుర్తించింది. టిబెట్ లోకి చైనా సైన్యం వెళ్లడం గురించి పటేల్ అసహనంగానే ఉన్నారు. అందుకే చైనాతో భారత్ కు ఎదురుకాగల ముప్పును గురించి 1950కి ముందే ఆయన పండిట్ నెహ్రూను హెచ్చరించారు. కానీ హిమాలయ సరిహద్దు దేశాలైన నేపాల్, భూటాన్, సిక్కింల మీద తమ ఆదావు వంటి కీలక ప్రయోజనాలకు ముప్పు వాల్చితే తప్ప పొరుగు దేశంతో (చైనాతో) ఘర్షణకు పూనుకోరాదన్నదే నెహ్రూ విధానం. అందుకే టిబెట్ విషయంలో భారతదేశానికి ప్రాదేశిక, రాజకీయ ఆంక్షలేమీలేవనీ, ఆ దేశంతో సాంస్కృతిక, వాణిజ్య బంధాలనే భారత్ కోరుతోందనీ 1950లోనే నెహ్రూ ప్రకటించారు. టిబెట్ విషయంలో నెహ్రూ ఇలాంటి స్పష్టమైన ప్రకటన చేసినప్పటికీ చైనా భారత్ ను నమ్మకపోవడమే చరిత్రలో వైచిత్ర్యం. కొన్ని అపనమ్మకాలతోనే భారత్ తో చైనా

దౌత్య సంబంధాలు మొదలయినాయి. టిబెట్ లో అణచివేత సర్వసాధారణం. అంతేకాదు, భారత్ లో టిబెట్ ఆధ్యాత్మిక గురువు దలైలామా రాజకీయ ఆశ్రయం పొందడం కూడా చైనాకు సమ్మతం కాదు. కొద్దికాలం క్రితం దలైలామా అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో, ముఖ్యంగా అక్కడి తవాంగ్ అనే చోటికి వెళ్లడం చైనాకు ఆగ్రహం తెప్పించింది. తవాంగ్ ను చైనా దక్షిణ టిబెట్ గా చెప్పుకుంటుంది.

1949 పరిస్థితులు వేరు. 1962 నాటి పరిస్థితులు వేరు. 1990 తరువాత ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ముగిసింది. ఏకద్రువ ప్రపంచం ఆవిర్భవించింది. మొత్తంగా చెప్పాలంటే ప్రపంచ పరిస్థితులు మారిపోయాయి. అయినా చైనా తన విధానాలను మార్చుకోలేదు. మధ్య యుగాల నాటి మంగోలు వీరుల దుందుడుకు తనం, రెండో ప్రపంచ యుద్ధం నాటి హిట్లర్ పంథా, కమ్యూనిస్టు హింసాత్మక దృష్టి చైనాలో కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి. మారిన ప్రతి ప్రపంచ పరిణామంలోను భారత్ వ్యతిరేకతనే చూసింది చైనా. భారత్ పట్ల ఒక శత్రుపూరిత వైఖరి కొనసాగించడానికి కారణం ఇదే. అప్పుడే ఇరుగు పొరుగు ఆక్రమణ విధానానికి ఒక దారి మిగిలి ఉంటుంది. సోవియట్ రష్యాతో మొదట అంటకాగిన చైనా తరువాత ప్రపంచ ఆధిపత్యం కోసం పేచీ పడింది. కానీ అప్పటికే సోవియట్ రష్యా, భారత్ బంధం దృఢంగా ఉంది. సోవియట్ రష్యా పతనం, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం ముగింపు దరిమిలా చైనా చాలాకాలమే అమెరికాతో బంధం కొనసాగించింది. సోవియట్ రష్యాతో భారత్ సన్నిహితంగా ఉండడం నాడు చైనాకు నచ్చలేదు. తాను అమెరికాకు దూరం జరిగిన తరువాత భారత్, అమెరికా సంబంధాలు బలపడడం

కూడా ఇప్పుడు ఆ దేశానికి సచ్చదం లేదు. సోవియట్ రష్యాతో గానీ, అమెరికాతో గానీ చైనా విభేదాలు ముమ్మాటికీ ఆధిపత్య ధోరణికి సంబంధించినవే. సోవియట్ రష్యా ఇక గతం. కానీ తన ప్రపంచాధిపత్యానికి పోటీ కేంద్రం తయారవుతుంటే అమెరికా అంగీకరించగలదా? ఈ వాస్తవాన్ని చైనా గుర్తించనిరాకరిస్తున్నది. సోవియట్ రష్యా, అమెరికా, ఇప్పుడు భారత్ - ఈ మూడు దేశాల విదేశాంగ విధానంలో చైనాలో స్పృటంగా కనిపించే అంశం ఆధిపత్య ధోరణి. కొవిడ్ 19 నేపథ్యంలో ప్రపంచం ముందు దోషిగా నిలబడి ఉన్న కాలంలో కూడా అదే ఆధిపత్య ధోరణితో చైనా ప్రదర్శిస్తున్నది. అంటే ఆధిపత్య ధోరణితోనే సాధించడం ఆ దేశ విధానం. అంతర్జాతీయ సంస్థలలో భారత్ ప్రవేశం మీద కూడా చైనాకు అనేక అభ్యంతరాలు ఉన్నాయి. కొన్ని అంతర్జాతీయ ముస్లిం ఉగ్రవాద సంస్థల మీద నిషేధం విధించేయడానికి భారత్ చేసిన యత్నాలను చైనా వమ్ము చేసింది. ఖైషీ మహమ్మద్ సంస్థ మీద, ఆ సంస్థ నాయకుడు మసూద్ అజర్ మీద ఆంక్షలు విధించేయాలని భారత్ ప్రయత్నాన్ని చిరకాలం నిలిపివేసేటట్లు చేసింది చైనాయే. ఆ విధంగా పాక్ తన బంధాన్ని నిలుపుకుంటున్నది. ప్రతి ప్రపంచ పరిణామాన్ని కూడా పొరుగున ఉన్న భారత్ లో ఆక్రమణ సాగించడానికి వీలైనట్లు చెప్పడానికి ప్రయత్నించడమే చైనా విధానం.

ఈశాన్యంలో అరుణాచల్ నహో బౌద్ధుల సంప్రదాయంగా నివసించే 90,000 చదరపు కిలోమీటర్ల భూభాగం తమదేనని చైనా వాదన. పశ్చిమ హిమాలయాలలోని అక్కాయ్ చిన్ వద్ద 38,000 చదరపు కిలోమీటర్ల భూభాగం చైనా ఆక్రమించిందని భారత్ ఆరోపణ. ఇందులో లద్దాఖ్ లోని కొంత భూభాగం కూడా ఉంది.

2017లో డోక్లాం వద్ద కూడా ఇరు దేశాల సైనికులు ఘర్షణ పడినప్పటికీ 1980 నుంచి ఇరు దేశాల మధ్య ఆర్థిక, దౌత్య సంబంధాలను విజయవంతంగానే నెరుపుతున్నాయి. 2008లోనే చైనా భారత్ అతి పెద్ద వాణిజ్య భాగస్వామిగా కూడా అవతరించింది. రెండు దేశాలు సమాంతరంగా అభివృద్ధి సాధిస్తున్నాయి. 21వ శతాబ్దపు భారత్ - చైనా బంధాలను ఈ అంశం కూడా విశేషంగానే ప్రభావితం చేస్తుంది. చైనా అభివృద్ధిలో అమెరికాకు ఉన్న అప్రకటిత అభ్యంతరాలే, భారత్ ఎదుగుదల విషయంలోను చైనా ప్రదర్శిస్తున్నది. ఇప్పుడు పాకిస్తాన్, నేపాల్ తో కలసి భారత్ మీద ముప్పేట దాడికి పాల్పడుతున్నది. అలాగే బంగ్లాదేశ్ ను కూడా ఉసిగొల్పాలని చూస్తున్నది. ఇక మిగిలింది శ్రీలంక ఒక్కటే. ఇది కూడా దాదాపు చైనా అధీనంలోనే ఉన్నది.

సరిహద్దు వివాదాలను పరిష్కరించుకోవడం భారత్, చైనాలకు అంత సులభమేమీ కాదు. ప్రధానమైన మెక్ మహన్ రేఖను గుర్తించడం దగ్గరే రెండు దేశాలకు కూడా సందేహాలు ఉన్నాయి. 1988లో రాజీవ్ గాంధీ చైనా సందర్శన తరువాత చర్చల ద్వారా సరిహద్దు సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రయత్నం ఆరంభమైంది. 1993లో మళ్లీ రెండు దేశాలు శాంతి ఒప్పందం మీద సంతకాలు చేశాయి. ఇది వాస్తవ నియంత్రణ రేఖ వద్ద వ్యవహరించవలసిన తీరు గురించి చెప్పినదే. తరువాత 20 దశాబ్దాల చర్చలు జరిగినా సమస్య కొలిక్కి రాలేదు. ఇందులో భారత ప్రధాని మోదీ, చైనా అధ్యక్షుడు జింగ్ పింగ్ పాల్గొన్న చర్చలు కూడా ఉన్నాయి. ఇప్పుడు లద్దాఖ్ ఘర్షణతో 1993 నుంచి చేసుకున్న

తెలుగు జవాన్ వీరమరణం

ఒప్పందాలన్నీ కాలగర్భంలో కలసిపోయే ప్రమాదం ఉందని పలువురు నిపుణులు చెబుతున్నారు. దాని తీవ్రత అలాంటిది.

సరిహద్దు సమస్య మాత్రమే భారత్, చైనా మధ్య విభేదాలకు మూలమా? అదేమీ కాదు. కశ్మీర్ విషయంలో పాకిస్తాన్ తిక్క వాదనకు చైనా వంత పాడుతూ ఉంటుంది. ఇది భారత్ కు ఆమోదయోగ్యం కాదు. పాకిస్తాన్ అధీనంలో ఉన్న కశ్మీర్ గుండా చైనా రోడ్డును నిర్మించింది. అణు సరఫరా బృందంలోనికి పాకిస్తాన్ ప్రవేశాన్ని ఆకాంక్షిస్తూ చైనా, భారత్ ప్రవేశానికి మోకాలడ్డుతున్నది. బెల్ట్ అండ్ రోడ్ ఇనిషియేటివ్ కు భారత్ సంతకం చేయకపోవడం చైనాకు కన్నెర్రగా ఉంది. అదీ కాకుండా 370 అధికరణం రద్దు వల్ల తన వ్యవహారాలకు నష్టం జరుగుతుందన్న అభిప్రాయం కూడా చైనాకు ఉంది. అలాగే లద్దాఖ్ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతం హోదా ఇవ్వడం వల్ల యథాతథ స్థితికి గండి పడుతుందని కూడా చైనా అనుమానం. అంటే తన భవిష్యత్ వ్యూహాలకు అది అటంకం కల్పిస్తుందన్న అనుమానం. అక్బాయ్ చిన్, ఆక్రమిత కశ్మీర్, గిల్గిట్ ప్రాంతాల మీద భారత్ అభిప్రాయాల గురించి హోంమంత్రి అమిత్ షా చేసిన ప్రకటనలను అడ్డం పెట్టుకుని కూడా చైనా కొంత హంగామా చేస్తోందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఆసియాలో దీటైన ఆర్థికశక్తిగా భారత్ ఎదగడం చైనాకు మింగుడుపడడం లేదు. ప్రస్తుతం ఆసియాలో అగ్రరాజ్యంగా వెలుగొందాలని భావిస్తున్న చైనాకు భారత్ పోటీ రావడం ఇష్టం లేదు. చైనా, అమెరికా వైరం మధ్య భారత్ అమెరికాతో సైనిక సంబంధాలు మెరుగుపరుచుకోవడం కూడా చైనాకు బాధగా ఉంది.

ఈ నేపథ్యంలో భారత రక్షణ మంత్రి రాజీనాథ్ సింగ్ సరిహద్దులలో ఎలాంటి చర్య తీసుకోవడానికైనా సైన్యానికి అధికారం ఇవ్వడం సముచితమే. వాస్తవ నియంత్రణ రేఖను దాటి ఒక్క అడుగు కూడా చైనా వేయకుండా కట్టిడి చేయడానికి కూడా ప్రత్యేక దళాలను నియమించింది భారతదేశం. చాలామంది నిపుణులు అభిప్రాయం ప్రకారం భారత్-చైనా బంధాలు ఇక పూర్వం వలె ఉండే అవకాశమే లేదు. నిజానికి ఒక దేశం అధిపత్యం కింద, ఆదేశాల కింద మరొక దేశం ఉండడం, ఉండాలని అనుకోవడం దౌత్యం అనిపించు కోదు. కొత్త ఘర్షణలతో రెండు దేశాలకు వాణిజ్యపరమైన నష్టం అపారం. అయినా దేశరక్షణకు భారత్ పెద్ద పీట వేయదలచినట్లు స్పష్టం మవుతున్నది. ఈ క్రమంలోనే అమెరికా, భారత్ సైనిక, వ్యూహాత్మక సంబంధాలు మరింత విస్తరిస్తాయన్న అంచనాలు అప్పుడే వెలువడుతున్నాయి. ప్రపంచంతో చైనా సంబంధాలకు కొవిడ్ 19 కొత్త రూపు ఇచ్చింది. కొవిడ్ 19 అపకీర్తి నుంచి బయటపడే వ్యూహంలో భారత్ తన సంబంధాలను కీలక సమయంలో చైనాయే మరింత వికృతం చేసింది.

- జాగృతి డెస్క్

భారత్-చైనా సరిహద్దులో జరిగిన ఘర్షణలో వీరమరణం పొందిన 20 మంది భారత సైనికుల్లో తెలుగు జవాన్ బిక్కముళ్ల సంతోష్ బాబు ఒకరు. దేశ రక్షణ కోసం సంతోష్ బాబు చూపిన తెగువ, ధైర్యం భారతీయులందరికీ గర్వకారణం. తెలంగాణలోని సూర్యాపేటకు చెందిన సంతోష్ బాబు 16వ బిహార్ రెజిమెంట్ లో పనిచేస్తున్నారు. ఆయనకు తండ్రి ఉపేందర్, తల్లి మంజుల, భార్య సంతోషి, కుమార్తె అభిజ్ఞ, కుమారుడు అనిరుద్ధ ఉన్నారు. సంతోష్ బాబు 2004లో లెఫ్టినెంట్ హోదాలో సైన్యంలో చేరారు. శ్రీనగర్, కుప్పారా, లద్దాఖ్ లో పనిచేశారు. అంచెలంచెలుగా ఎదిగి 15 ఏళ్ల సర్వీసులో నాలుగు పదోన్నతులు పొందారు. కొన్నాళ్లు కాంగోలో మనదేశం తరపున విధులు నిర్వర్తించిన సంతోష్ బాబు 37 ఏళ్లకే కల్నల్ హోదా పొందారు. సంతోష్ బాబుకు నెల రోజుల క్రితమే హైదరాబాద్ బదిలీ అయింది. అయితే కరోనా నేపథ్యంలో అక్కడే ఉండి విధులు నిర్వహిస్తున్నారు.

ఆ రాత్రి లసలేం జరిగింది?

జూన్ 6న లెఫ్టినెంట్ జనరల్ స్థాయి అధికారుల మధ్య జరిగిన చర్చల సందర్భంగా గల్వాన్ లోయలో నిర్మించిన తాత్కాలిక చెక్ పోస్టులను తొలగించడానికి, అక్కడి నుంచి వెనక్కి వెళ్లడానికి చైనా అంగీకరించింది. చైనా బలగాల ఉపసంహరణ ప్రక్రియ ఎంతవరకు వచ్చిందో చూడటం కోసం కల్నల్ సంతోష్ బాబు నేతృత్వంలోని 40 మంది జవాన్లు జూన్ 15న సాయంత్రం గల్వాన్ లోయలోకి వెళ్లారు. భారత భూభాగంలో చైనా సైనికులు అబ్దుల్ హక్ పోస్టు నిర్మాణం చేపట్టినట్లు గుర్తించారు.

చైనా బలగాల్లో కొత్త ముఖాలు ఉండటాన్ని సంతోష్ బాబు గమనించారు. అంతకుముందున్న వారితో సంతోష్ బాబుకు పరిచయం ఉంది. అదనపు బలగాలను చైనా మోహరించినదని పసిగట్టిన సంతోష్ బాబు.. భారత భూభాగంలో చేపట్టిన నిర్మాణాలను తొలగించాలని నూచించారు. ఆయన మాట్లాడుతుండగానే ఓ చైనా సైనికుడు మాండరిన్ భాషలో దూషిస్తూ సంతోష్ బాబును బలంగా వెనక్కి నెట్టేశాడు. తమ కల్నల్ పై చైనా సైనికుడు చేయి చేసుకోవడాన్ని సహించలేకపోయిన భారత బలగాలు చైనా సైన్యంపై దాడికి దిగాయి. అరగంట పాటు ఇరు వర్గాలు తలపడగా.. రెండు దేశాలకు చెందిన సైనికులు గాయపడ్డారు. ఇదే సమయంలో భారత సైన్యం చైనా పోస్టును తగులబెట్టింది. ఘర్షణల్లో కల్నల్ సంతోష్ బాబు తీవ్రంగా గాయపడినప్పటికీ.. అక్కడి నుంచి వెనక్కి మళ్లడానికి ఇష్టపడలేదు. అక్కడే ఉండి గాయపడిన సైనికులను వెనక్కి పంపి అదనపు బలగాలను రప్పించారు. భారత సైనికులు రగిలిపోతుండగానే కాసేపటికే చైనా బలగాలు భారీ ఎత్తున అక్కడికి చేరుకున్నాయి. చీకటి పడ్డాక ఏదైనా జరిగే ప్రమాదం ఉందని సంతోష్ బాబు అనుమానించారు. ఆయన అనుమానమే నిజమైంది. గల్వాన్ నది ఒడ్డున, కొండల్లో నక్కి ఉన్న చైనా సైనికులు భారీ సంఖ్యలో ఒక్కసారిగా దాడికి దిగారు. మేకులున్న ఇసుప రాడ్లు, ఇతర ఆయుధాలతో దాడికి పాల్పడ్డారు.

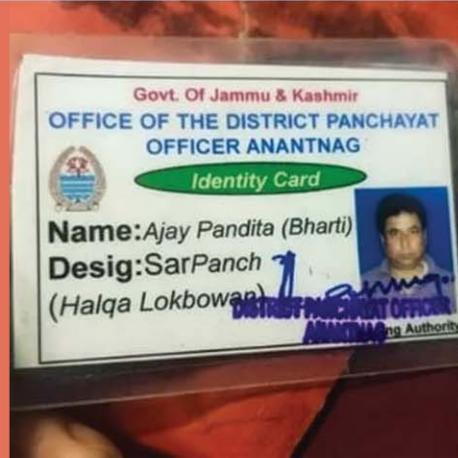
రాత్రి 9 గంటల సమయంలో కల్నల్ సంతోష్ బాబు తలపై భారీ రాయి తో దాడి చేశారు. ఆయన గల్వాన్ నదిలోకి పడిపోయారు. తమ కల్నల్ ను చైనా సైన్యం హతమార్చిన విషయాన్ని గమనించిన భారత సైనికుల్లో ఆగ్రహం కట్టలు తెంచుకుంది. దాదాపు 45 నిమిషాల పాటు ఇరు దేశాల సైనికుల మధ్య తీవ్రంగా దాడి జరిగింది. అదే సమయంలో నియంత్రణ రేఖ వెంబడి మిగతా ప్రాంతాలకూ ఘర్షణలు పాకాయి. ఇరు సైన్యాలకు చెందిన దాదాపు 300 మంది ఒకరితో మరొకరు తలపడ్డారు. ఈ ఘర్షణల్లో చైనా అధికారికంగా ప్రకటించినప్పటికీ దాదాపు 35 మంది ఆ దేశ సైనికులు మరణించినట్లుగా సమాచారం.

ముళ్ళీ పండిట్ల వేట?

అజయ్ పండిట్...

గత శతాబ్దపు కశ్మీర్ చరిత్రను చూశాడు. కొత్త చరిత్ర లిఖించడానికి అక్షరాలను రాశిపోశాడు. కశ్మీర్ చరిత్రలో ముఖ్యమైన పేజీగా మారిపోయాడు. కానీ అపరిష్కృతంగా ఆగిపోయింది అజయ్ ప్రయత్నం. ఇప్పుడు... దేశంలోని పండిట్లందరూ ఆ పనికి పూనుకున్నారు. కశ్మీర్ బాట పట్టడానికి కొత్త దారులు వస్తున్నారు. అజయ్ ను అజేయంగా నిలపడానికి కంకణం కట్టుకున్నారు.

అజయ్ పండిట్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుడు. కశ్మీర్, అసంతనాగ్ జిల్లా, హల్గా లోక్సాన్ గ్రామ సర్పంచ్. 08-06-2020 సాయంత్రం ఆరు గంటల సమయంలో ఉగ్రవాదులు అతడిని హతమార్చారు. అజయ్ పండిట్ సొంతూరిలోనే ఆయన మీద దుండగులు తుపాకీతో కాల్పులు జరిపారు. కాల్పులకు పాల్పడిన వాళ్లు పాకిస్తాన్ కు చెందిన టెర్రరిస్టులని స్థానికులు చెబుతున్నారు.

త్రివర్ణ పతాకంలో చుట్టిన అజయ్ పార్థివ దేహాన్ని కశ్మీర్ నుంచి జమ్మూలోని అతడి ఇంటికి తీసుకెళ్లారు. ఈ దుర్ఘటన పట్ల కశ్మీరీ పండిట్లు ఆందోళనకు దిగారు. అజయ్ పండిట్ అంతిమయాత్రలో పాల్గొని

నినాదాలిచ్చారు. ఉగ్రవాదం పట్ల తమ నిరసనను బాహుటంగా వ్యక్తంచేశారు. అజయ్ పండిట్ కు నివాళులర్పించడానికి కాంగ్రెస్, బీజేపీ అనే భేదాలు పాటించకుండా కశ్మీరీ పండిట్లు పెద్ద ఎత్తున హాజరయ్యారు. వారిలో భావోద్వేగాలు ఒక్కసారిగా పెల్లుబికాయి.

పదహారేళ్ల తర్వాత..

కశ్మీర్ లోయలో మైనారిటీలైన పండిట్ల మీద ఉగ్రదాడులు జరగడం సమస్త భారతావనికి తెలిసిన విషయమే. అయితే సుదీర్ఘ విరామం తర్వాత ఇది తొలి దురాగతం అని, పండిట్ల కుటుంబాలను భయోత్పాతాలకు గురి చేయడమే ఈ ఉగ్రదాడి

ప్రధాన ఉద్దేశమని పండిట్ కుటుంబాల పెద్దలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ముప్పై ఏళ్ల కిందట 1990లో ముస్లింలు సృష్టించిన భయోత్పాతంతో పండిట్ కుటుంబాలు చెల్లాచెరుయ్యాయి. నివసిస్తున్న ఇళ్లను, ఆస్తులను వదిలేసి ఉన్నవళ్లగా పిల్లలను వెంటబెట్టుకుని ప్రాణాలను అరచేతిలో పెట్టుకుని చెట్టుకొకరు పుట్టుకొకరుగా పారిపోయారు. ప్రయాణం చేయలేని వృద్ధులు కొందరు ఏదయితే అదవుతుందని ప్రాణాలను గుప్పిట్లో పెట్టుకుని అక్కడే ఉండి పోయారు. వయసులో ఉన్న మహిళలు చెప్పుకోలేని అవమానాలను ఎదుర్కొన్నారు. మానాల్ని కాపాడు కోవడానికి ప్రాణాలు తీసుకున్నారు. ఆ కాళరాత్రిని తలుచుకుంటూ కశ్మీరీ పండిట్ కుటుంబాలు ఇప్పటికీ పోరాటం చేస్తున్నాయి. కశ్మీర్ నుంచి పారిపోయిన నాటికి పిల్లలుగా ఉన్న వాళ్లు పెద్దయ్యారు. దేశంలో నలుమూలలా విస్తరించి చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ ఉన్నారు. పండిట్ కుటుంబాలు తాము నివసిస్తున్న ప్రతి చోటా తమ వాళ్ల కుటుంబాలను సంఘటితం చేసుకుంటూ తగిన సమయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాయి. తిరిగి తమ ప్రాంతానికి వెళ్లగలుగుతామా లేదా అని ఆశ నిరాశల మధ్య కొట్టుమిట్టాడుతున్న పండిట్ కుటుంబాల్లో గత ఏడాది ఆగస్టులో భారత ప్రభుత్వం తీసుకున్న సాహసోపేత మైన ఆర్థికల్ 370 రద్దు నిర్ణయం కొత్త ఆశ చిగురింపచేసింది. ఆ సందర్భంగా పండిట్లు ప్రధానమంత్రి మోదీకి కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తూ వార్తా పత్రికలు, చానళ్లకు ఇంటర్వ్యూలిచ్చారు. హైదరాబాద్ నగరంలో వందకుపైగా కశ్మీరీ పండిట్

కుటుంబాలున్నాయనే సంగతి తెలిసింది కూడా అప్పుడే.

మానవత్వానికి శత్రువులు

ఆర్థికల్ 370 రద్దు తర్వాత దేశం నలుమూలలా ఉన్న పండిట్లలో తిరిగి స్వస్థలాలకు వెళ్లాలనే ఆలోచన బలం వుంజుకుంటోంది. కశ్మీర్ను వదిలి వచ్చినప్పటికీ పదేళ్లలోపు పిల్లలుగా ఉన్న చాలా మందికి తమది కశ్మీర్ అని మాత్రమే తెలుసు, సొంతూరు ఏదో కూడా తెలియదు. ఈ కారణంతో జిల్లా పేరు, ఊరు పేరు తెలియని వాళ్లు కొత్తగా ఒక భద్రతతో కూడిన టౌన్షిప్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలనే ఆలోచనకు వస్తున్నారు. ఈ సమయంలో మరొక సారి వారిని భయభ్రాంతులను చేస్తే పండిట్లు కశ్మీర్లో అడుగు పెట్టే సాహసం చేయకుండా ఉంటారనే దులోచనతోనే ఇస్లాం తీవ్రవాదులు అజయ్ పండిట్ ప్రాణాలను పొట్టన పెట్టుకున్నారునేది... ఆల్ స్టేట్ కశ్మీర్ పండిట్ కాన్ఫరెన్స్ (ఏఎన్కేపీసీ) జనరల్ సెక్రటరీ టీకే భట్ అభిప్రాయం. మానవత్వం మీద దాడి చేసే శత్రువులను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటూనే ఉంది. అయినా సరే... సభ్య సమాజం ఆదమరిచిన చోట ఉగ్రవాదం పంజా విసురుతూనే ఉంది. మానవత్వం మీద దాడులకు పాల్పడుతున్న వాళ్లు పండిట్లను చెల్లాలచెదురు చేయడానికే కంకణం కట్టుకున్నారు. అయితే వారి అంచనాలకు భిన్నంగా పండిట్ కుటుంబాలు అత్యంత గోప్యంగా ఎక్కడికక్కడ సంఘటితమవుతూనే ఉన్నారు. పైన చెప్పుకున్న 'ఆల్ స్టేట్ కశ్మీర్ పండిట్ కాన్ఫరెన్స్, ఆల్ పార్టీ మైగ్రెంట్ కో ఆపరేషన్ కమిటీ, ఆల్ జమ్మూ అండ్ కశ్మీర్ పంచాయత్ కాన్ఫరెన్స్'తో పాటు అనేక సంస్థలు నిశ్చలంగా కార్యచరణకు పూనుకొని ఉన్నాయి. అజయ్ పండిట్ మరణంతో ఆ సంస్థలన్నీ ఇప్పుడు ఒక్కసారిగా తెరమీదకు వచ్చేశాయి. తమ సమైక్యతను చెప్పకనే చాటుకున్నట్లు అయింది. ఉగ్రవాదులు ఏదైతే ఆశించారో ఆ లక్ష్యం మాత్రం నెరవేరలేదు. కశ్మీర్లో నివసిస్తున్న వాళ్లు మాత్రమే కాదు, దేశవ్యాప్తంగా పండిట్ల అభ్యున్నతి కోసం ఏర్పడిన పండిట్ల సమాఖ్యలు, సంస్థలు కూడా మరోసారి సమావేశమయ్యాయి. హైదరాబాద్లో ఉన్న

'కశ్మీర్ హిందూ సభ, తెలంగాణ' జూన్ పదవ తేదీన సమావేశమై అజయ్ పండిట్ హత్యను ఖండించింది. '1990లో కశ్మీర్ను వదలిన కుటుంబాల్లో అజయ్ కుటుంబం కూడా ఉంది. ఆ తర్వాత ఏడేళ్లకు అజయ్ పండిట్ తిరిగి కశ్మీర్లో అడుగుపెట్టి 23 ఏళ్లుగా అక్కడే నివసిస్తున్నారు. ధైర్యవంతుడు, దేశభక్తి కలిగిన వ్యక్తి, మానవత్వ పరిరక్షణ కోసమే జీవితాన్ని అంకితం చేశాడు. స్థానిక ముస్లింల మన్ననలు చూరగొన్నాడు, ఇటీవల జరిగిన పంచాయతీ ఎన్నికల్లో పోటీ చేసి గెలిచాడు. మైనారిటీలుగా ఉన్న కశ్మీర్ పండిట్ల గొంతుక అయ్యాడు' అని గుర్తు చేసుకున్నారు. కశ్మీర్ హిందువుల మధ్య పరస్పర అనుబంధం, సంస్కృతి సంప్రదాయాల పరిరక్షణ కోసం పండిట్ల కుటుంబాలన్నీ ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధపహిస్తున్నాయి. ఈ సందర్భంగా భరత్ భూషణ్ ధర్ తమ కుటుంబం కశ్మీర్ను వదిలి పారిపోయి వచ్చిన 1990 నాటి సంఘటనను గుర్తు చేసుకున్నారు.

కుప్పావూ జిల్లాలోని పాజీపోరా గ్రామానికి చెందిన భరత్ భూషణ్ ధర్ 1990 సంఘటన నాటికి తొమ్మిదో తరగతి చదువుతున్నాడు. పాజీపోరా భారత్ - పాకిస్తాన్ సరిహద్దులో ఉంటుంది. అత్యంత సున్నితమైన వాతావరణం ఉండేది. 'ఆ దురంతానికి కొద్దిగా ముందు నుంచే ఉగ్రవాదులు మొదలయ్యాయి. సమాజంలో ఉన్నత స్థానాల్లో ఉన్న వాళ్లను లక్ష్యంగా చేసుకుని దాడులు జరిగేవి. ఒక జడ్జి, మరికొన్నాళ్లకు

దురదర్శన్ ధైరెక్టర్, మరికొన్ని రోజుల తర్వాత హెచ్ఎమ్టీ సంస్థ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్... ఉగ్రవాదుల్లో ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఈ హత్యలు ఉగ్రవాద తీవ్రతను కశ్మీర్ పండిట్ సమాజానికి జారీ చేసిన సంకేతాలు. ఇక 1990, జనవరి 19వ తేదీ రాత్రి మైకుల ద్వారా ప్రకటనలు జారీ అయ్యాయి. మా పండిట్లకు ఇస్లాం ఉగ్రవాద మూకలు మూడే మూడు అవకాశాలనిచ్చాయి. 'కశ్మీర్ను ఇస్లాం రాజ్యంగా మార్చాలనుకుంటున్నాం. హిందువులందరూ ఇస్లాంలోకి మారిపోవాలి'... అనేది తొలి ప్రతిపాదన. ఇక రెండోది 'కశ్మీర్ను వదిలి వెళ్లి పోవాలి'. మూడవ మాట 'పై రెండింటిలో ఏదో ఒకటి ఎంచుకోకపోతే వాళ్లను చంపేయడమే, ప్రాణాలు పోగొట్టుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉండండి' అని ప్రకటించారు. ఆ దుర్భరమైన పరిస్థితిలో మా పెద్దవాళ్లు రెండవ ఆప్షన్కే మొగ్గు చూపారు. కశ్మీర్ నుంచి బయటపడడానికి ఇల్లా వాకిళ్లు, పొలాలను వదిలేసి పెట్టే బేదా సర్దుకుని రోడ్డు మీదకొచ్చాం. కానీ ఎక్కడికి వెళ్లాలో తెలియదు. తెలిసిందల్లా ఒక్కటే... ఉగ్రవాడి నీడ పడని చోటకు వెళ్లి తలదాచుకుంటే చాలు. ఎంతగా అన్నీ వదిలి వెళ్లినప్పటికీ ఎక్కడో ఓ ఆశ... పరిస్థితులు చక్కబడి నప్పుడు తిరిగి రావచ్చనే ఆశ బలంగా ఉండింది. ఆ ఆశతోనే ఎదురు చూసి చూసి ఒక తరం అసువులు బాసింది. ఆ కుటుంబాల్లో రెండవ తరం మాది. మేము మాత్రం మా మూలాలను మర్చి పోకుండా మా పిల్లలకు తెలియచేస్తున్నాం' అన్నారు భరత్ భూషణ్ ధర్.

ఎక్కడ జీవిస్తున్నప్పటికీ తమ సంస్కృతిని కొనసాగిస్తూ సాంస్కృతిక వారధులుగా ఉన్నారు పండిట్లు. ఉద్యోగ వ్యాపారాలు చేసుకుంటూ కశ్మీర్లో పరిస్థితులను గమనిస్తూ ఉన్నారు. కశ్మీర్లో మంచి జరిగినప్పుడు సమావేశమై సంతోషాలు పంచుకుంటున్నారు. చెడు జరిగినప్పుడు అందరూ కలిసి ఖండిస్తున్నారు. కశ్మీర్లో త్రివర్ణ పతాకాన్ని ఎగురవేయడం కోసం ఎదురు చూస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఇది వారి కోరిక మాత్రమే కాదు. భారతీయులందరి కోరిక.

మన ఆర్థిక వ్యవస్థలో సూక్ష్మ చిన్న తరహా పరిశ్రమలు, సంస్థలు, ముఖ్యంగా అసంఘటిత రంగంలోని సంస్థలు (MSME) ప్రధాన భూమికను నిర్వహిస్తున్నాయి. మన స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో 35 శాతం ఈ సంస్థలే సృష్టిస్తున్నాయి. మనదేశం నుంచి విదేశాలకు చేసే ఎగుమతుల్లో మూడోవంతు ఈ సంస్థల ఉత్పత్తులే. అందుకే ప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రకటించిన 'ఆత్మనిర్ధార భారత్' ప్యాకేజీలో వీటికి ప్రాధాన్యమిచ్చింది. ఈ సంస్థలు సమర్థవంతంగా నడవటానికి ఆర్థిక చేయూతనిచ్చింది. ఈ సంస్థలకు రూ.3 లక్షల కోట్లు పూచీకత్తు లేని రుణాల రూపంలో అందించనున్నట్లు చెప్పారు. అలాగే వీటిలో తీవ్రమైన ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటూ గతంలో బ్యాంకులు, ఇతర సంస్థల నుంచి తీసుకున్న అప్పులు చెల్లించలేని స్థితిలో ఉన్న సంస్థలకు రూ.20 వేల కోట్లతో ప్రత్యేక రుణ సౌకర్యం కల్పించే ఏర్పాటు చేశారు. అప్పుల రూపంలో కాకుండా సంస్థలలో పెట్టుబడుల రూపంలో పెట్టి లాభాలలో భాగస్వామ్యం పొందే పద్ధతిలో సాయం అందించటానికి రూ.50 వేల కోట్లతో నిధిని ఏర్పాటు చేశారు.

అంతేకాదు, ఈ సంస్థలకు ప్రభుత్వం, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల నుంచి రావలసిన మొత్తాలను 45 రోజులలో చెల్లించే విధంగా చర్యలు తీసుకున్నారు. అలాగే కాంట్రాక్టులు, ఒప్పందాల అమలు, కాలపరిమితిని 6 మాసాలు పొడిగించారు. వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలు, ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు నిబంధనల ప్రకారం ఇచ్చిన బ్యాంకు గ్యారంటీలను విడుదల

స్వదేశీ ఉత్పత్తుల వి

చేయటానికి చర్యలు కూడా తీసుకున్నారు. ఆత్మనిర్ధార భారత్ ప్యాకేజీలో భాగంగా చిన్న మధ్యతరహా సంస్థల ఆర్థిక పరిమితులను పెంచుతూ క్యాబినెట్ నిర్ణయం కూడా తీసుకుంది.

రూ.10 కోట్ల పెట్టుబడి, రూ.50 కోట్ల టర్నోవర్ ఉన్న సంస్థలను చిన్నతరహా సంస్థలుగా గుర్తిస్తారు. అంతేకాదు టర్నోవర్ను గణించేటప్పుడు ఆయా సంస్థలు చేసే ఎగుమతుల విలువను పరిగణలోనికి తీసుకోరు. అలాగే 50 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి, 250 కోట్ల రూపాయల టర్నోవర్ ఉన్న సంస్థలను మధ్య తరహా సంస్థలు/పరిశ్రమలుగా గుర్తిస్తారు. దాదాపు 14 సంవత్సరాల అనంతరం ఈ పరిమితులను పెంచారు. 14 సంవత్సరాల పూర్వం ఉన్న పరిమితులు ఇంకా కొనసాగాలనుకుంటే అలా అనుకునేవారి అలోచనా లోపంగా భావించాలి.

మారుతున్న కాలంలో సంస్థల పెట్టుబడి అవసరాలు పెరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు పెంచిన పరిమితి ఒకరకంగా హేతుబద్ధంగా ఉన్నదని చెప్పాలి. ప్యాకేజీలో రూ.5 కోట్ల కంటే ఎక్కువ టర్నోవర్ ఉంటే దానిని చిన్న తరహా సంస్థగా భావించటానికి వీలు లేదు. వర్తమాన పరిస్థితుల్లో నెలకు 50 లక్షల రూపాయల టర్నోవర్ ఉన్న సంస్థను పెద్ద లేక మధ్య తరహా పరిశ్రమగా భావించటం అసమంజసం. వస్తువుల ధరలు బాగా పెరిగినందువల్ల ఒక మోస్తరు సంస్థలు కూడా నిబద్ధతతో పనిచేస్తే నెలకు 50 లక్షల

రూపాయల అమ్మకాలు జరపడం పెద్ద విషయమేమీ కాదు. అలా అని ఆ సంస్థను చిన్నతరహా సంస్థ కాదని, చిన్నతరహా సంస్థలకు కల్పించే సౌకర్యాలను దూరం చేయటంవల్ల అటువంటి ఔత్సాహిక పారిశ్రామిక, వ్యాపారవేత్తలు నిరుత్సాహానికి గురవుతారు. కొందరు ఒక అడుగు ముందుకేసి మరో సంస్థను స్థాపించి ఒక సంస్థ టర్నోవర్ను వేరొక సంస్థ టర్నోవర్గా చూపించే ప్రయత్నం కూడా చేసే వీలుంది. ఇది మంచిది కాదు. అందుకే ఈ పరిమితులను పెంచమని పెద్ద ఎత్తన విన్నపాలు అందాయి. వాటి ఆధారంగా ఈ పరిమితులు పెంచారు. అయితే ఇంతగా పరిమితులు పెంచటం వల్ల MSME రుణాలు కేవలం ఆర్థికంగా బలంగా ఉన్న సంస్థలకు మాత్రమే అందుతాయి. అతి చిన్న సంస్థలు ప్రైవేటు అప్పులపై ఆధారపడవలసి వస్తుందనే వాదన ఒకటి ఉంది. ఈ వాదనను పూర్తిగా కొట్టి పారేయలేం. అప్పుల వితరణలో బ్యాంకులు తమ నిర్ణయాలను తీసుకోవటంలో సంస్థ ఆర్థిక స్థితి ప్రముఖ ప్రాత్ర పోషిస్తుందనే అంశం చాలావరకు వాస్తవం. అయితే రుణాల మంజూరులో బ్యాంకు శాఖలవారిగా కూడా లక్ష్యాలు ఉంటాయి కాబట్టి చిన్న సంస్థలకు అసలు అప్పులే ఇవ్వరు అని నిరాశపడవలసిన పనిలేదు. మన ఆర్థిక వ్యవస్థలో MSME రంగం అత్యంత కీలకమైనది. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో ఈ రంగం 45 శాతం వాటా కలిగి ఉంది. అంతేకాదు మన ఎగుమతులలో కూడా 40 శాతం వాటా కలిగి ఉంది. కాబట్టి బ్యాంకులు, ఆర్థిక సంస్థలు MSME యూనిట్లను తేలికగా తీసుకోలేవు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సంస్థలు వేగంగా వృద్ధి చెందటానికి గతంలో 12 పాయింట్ల ఎజెండాను రూపొందించి, అమలు చేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసే ఉంటుంది. ఇందులో భాగంగానే MSME సంస్థలు సులభంగా అప్పు పొందటానికి ఒక పోర్టల్ను ఏర్పాటు చేశారు. ఆ పోర్టల్ ద్వారా దాదాపు కోటి రూపాయల వరకు అప్పును త్వరితగతిన పొందే అవకాశం ఉంది. దీనికి సామాన్య ప్రజల్లో అంతగా అవగాహన లేనప్పటికీ స్వల్పకాలంలోనే ఈ పోర్టల్ ద్వారా దాదాపు 2 లక్షల పైచిలుకు సంస్థలు 53,921 కోట్ల రూపాయల రుణ సౌకర్యాన్ని పొందాయి. ప్రభుత్వ గణాంకాల ప్రకారం 94 లక్షలకు పైగా MSMEలు మనదేశంలో రిజిస్టర్ అయి ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఆ సంఖ్యతో పోల్చినప్పుడు 2

నియోగం పెరగాలి..

లక్షల సంస్థలు చాలా తక్కువ అని వాదించేవారు ఒక ముఖ్య విషయాన్ని విస్మరిస్తున్నారు. ఈ 94 లక్షల పైచిలుకు సంస్థలు అనేక సంవత్సరాలుగా రిజిస్టర్ అయిన సంస్థలు. అందులో పోర్టల్ ద్వారా అప్లుకోసం దరఖాస్తు చేసుకున్న సంస్థలు కేవలం 2.18 లక్షలే. వచ్చిన దరఖాస్తులలో రెండు లక్షల సంస్థలకు త్వరితగతిన అప్పు మంజూరు చేసి 53 వేల కోట్లకుపైగా వితరణ పూర్తి చేయడం విజయంగా భావించాలి. దీన్ని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని అప్పు అవసరమున్న సంస్థలు ఈ సదుపాయాన్ని వాడుకొని అభివృద్ధి చెందాలి. అంతేగాని, నిర్బంధనం మార్చారు, ఇక అప్పు లభ్యత మరింత కఠినంగా మారుతుండేమోనని అపోహలతో అసలు ప్రయత్నం కూడా చేయకుండా నీరసించటం మంచిది కాదు.

ప్రతి సంవత్సరం రాష్ట్రాలవారీగా పరపతి ప్రణాళికను రూపొందించి, దానిని రాష్ట్రస్థాయి బ్యాంకర్ల సమావేశంలో ఆమోదిస్తారు. ఆ పరపతి ప్రణాళికలో వివిధ రంగాలకు ఆ రాష్ట్రంలోని బ్యాంకులు వితరణ చేయవలసిన రుణాల లక్ష్యాలను పొందుపరుస్తారు. ఉదాహరణకు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 2019-20 సంవత్సరంలో MSME రంగానికి 21 వేల కోట్ల రూపాయల రుణాలను ఇవ్వాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. కేవలం ప్రణాళికలు రూపొందించడమే కాకుండా వాటి అమలును ఈ రాష్ట్ర స్థాయి బ్యాంకర్ల సమావేశంలో సమీక్షిస్తారు. ఈ సామ్మంతా కేవలం సంవత్సరం సంస్థలు, పెద్ద సంస్థలకు మాత్రమే అందిందని చెప్పలేరు. ఒక్క తెలంగాణలోనే ఇంత సామ్మును బ్యాంకులు MSME యూనిట్లకు అప్పుగా ఇస్తే దేశ వ్యాప్తంగా ఈ సంఖ్య మరింత ఎక్కువగా ఉంటుంది కదా! అటువంటప్పుడు MSME సంస్థలు తమ పెట్టుబడి అవసరాలకు ఎందుకు అవస్థ పడుతున్నాయి. వాటిలో చాలా సంస్థలు ప్రైవేటు వడ్డీ వ్యాపారుల నుంచి, చిట్ ఫండ్స్ నుంచి ఎందుకు డబ్బు తీసుకుంటున్నారు? అని అడగవచ్చు. బ్యాంకులు తమ నిబంధనల మేరకు వీలైనంత ఎక్కువ డబ్బును ఈ సంస్థలకు అప్పుగా ఇచ్చినా, అదీ చాలక మరింత అప్పును నిబంధనలకు లోబడి పొందలేక వారు ఇతర ప్రత్యామ్నాయాలపై ఆధారపడుతున్నారు.

MSME యూనిట్లు ఎక్కువగా సాంప్రదాయ వస్తువులను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. వారు వాడుతున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కూడా పాతదే. ఆధునిక

పద్ధతులు, మెరుగైన సాంకేతికత వాడటానికి అలవాటు పడని సంస్థలు ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. దానికి అనేక కారణాలున్నాయి. వారు ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువులకు మార్కెట్లో కూడా అనేక సమ్యలు ఉన్నాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వస్తున్న మార్పుల వేగానికి తగ్గట్టుగా చాలావరకు MSME యూనిట్లు మారలేక పోతున్నాయి. ఇలాంటి అనేక కారణాల వల్ల వారి ఉత్పత్తుల నాణ్యత అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు దీటుగా ఉండటం లేదు. అందుకని మన ఉత్పత్తులు నాసిరకం ఉత్పత్తులే భావన వినియోగ దారులలో పెరుగుతున్నది. MSMEలలో పనిచేసే వారిలో కొద్దిమందికి మాత్రమే మంచి నైపుణ్యం ఉంటున్నది. మిగిలినవారికి అంతగా నైపుణ్యం లేకపోయినా ఆయా సంస్థలు ఇవ్వగలిగే జీతాలు, భద్రతకు అంతకంటే మెరుగైనవారు లభించే అవకాశం లేక ఉన్నవారితోనే పనిచేయిస్తున్నారు. వీటికి తోడు ఈ మధ్య అద్దెల భారం కూడా గణనీయంగా పెరిగింది. ఇలా ఒకవైపు ఖర్చులు పెరుగుతున్నా దానికి తగ్గట్టు ఉత్పత్తుల ధరలు పెంచే సాహసం చేయలేక ఉత్పత్తి ఖర్చులలో రాజీపడే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దీనివల్ల కూడా ఈ సంస్థల ఉత్పత్తుల నాణ్యత గొప్పగా ఉండటం లేదు.

వస్తువు నాణ్యతను బట్టి ధర ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ ఉత్పత్తులకు సరైన ధర కూడా లభించదు. ఒకవైపు ఉత్పత్తి ఖర్చు పెరిగి, మరోవైపు ధరలు అంతగా పెరగక, అమ్మకాల వృద్ధి కూడా ఆశించిన స్థాయిలో లేక ఈ సంస్థల సంపాదన, లాభాలు ఆశించిన స్థాయిలో ఉండటం లేదు. లాభాలు ఆశించిన స్థాయిలో లేనప్పుడు ప్రభుత్వాలు ఎంతగా చెప్పినప్పటికీ బ్యాంకులు, ఆర్థికసంస్థలు అప్పులు ఇవ్వటంలో కాస్త వెనకడుగు వేస్తాయి. దీనివల్ల ఈ సంస్థలకు పెట్టుబడి లోపం సాధారణం అయిపోయింది. అంతేకాదు వీటి ముడిసరుకు కొనుగోలు, లభ్యతలో కూడా అనేక సమస్యలున్నాయి. ఒక చిన్న పరిశ్రమ నడిపే వ్యక్తి కొద్దిపాటి పెట్టుబడితో సర్దుకు పోయి, ముడిసరుకు తెచ్చుకోవటంలో సమస్యలు ఎదుర్కొని, అరకొర సాంకేతికతతో, పెద్దగా నైపుణ్యం లేని కార్మికులతో ఉత్పత్తి చేసే వస్తువుల నాణ్యత అంతంత మాత్రంగానే ఉంటుంది కదా!

ప్రస్తుతం మనకు అవసరమైన అన్ని వస్తువులు మన సంస్థలే ఉత్పత్తి చేయాలని, వినియోగదారులు విదేశీ వస్తువులను బహిష్కరించాలనే సంకల్పంతో

ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నది. ఈ సంకల్ప సిద్ధికి కేవలం ప్రచార ఆర్జాటం సరిపోదు. మన ఉత్పత్తిరంగం మెరుగుపడాలి. నాణ్యమైన వస్తువులు సరసమైన ధరలకు లభ్యమయ్యే దిశలో వాస్తవికతకు దగ్గరగా విధానాలు ఉండాలి. చిన్న సంస్థలకు, స్వల్పమైన పెట్టుబడులకు నిధులు సమకూర్చే పద్ధతిలో మార్పురావాలి.

ప్రభుత్వం విధానపరంగా, నిజాయితీ, నిబద్ధతతో తీసుకునే నిర్ణయాల ప్రభావం వెంటనే కనపడక పోవచ్చు కానీ సరైన దిశలో తీసుకునే నిర్ణయాలు మార్పుకు పునాదులు అవుతాయి. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఆత్మనిర్భర్ భారత్ ప్యాకేజీలో మొత్తం MSME సెక్టార్ సమూలంగా మారి, దేశంలో నూతన ఒరవడి వేగంగా వస్తుందని ఆశించవలసిన పనిలేదు. పాలకుల ఆదేశాలను అమలుచేసే యంత్రాంగం, బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ ఒక్కసారిగా మారతాయనుకుంటే పొరపాటే. అయితే ఒక ప్రయత్నం జరిగితే దాని ఫలితం మాత్రం తప్పక వస్తుంది. ఈ వివత్తు

సమయంలో నిరాశకు గురికాకుండా దీనిని అవకాశంగా మలచుకోవడానికి, అభివృద్ధి పథంలో వేగంగా పయనించటానికి ప్రభుత్వ చర్యలు ఉపయోగ పడతాయనే విశ్వాసాన్ని పారిశ్రామిక, వ్యాపార వర్గాలకి కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇది ఒక ఉద్యమం, దీనిలో విజయం అనివార్యం. సమస్యలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవాలి. MSMEలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల పరిష్కారం కొరకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రయత్నం తక్కువదేమీ కాదని గ్రహించాలి. పెట్టుబడి కోసం అప్పు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేశారు. ఎలాంటి పూచీకత్తు లేకుండా అప్పు ఇచ్చే సౌకర్యం కల్పించారు. సాంకేతికతను మెరుగు పరచుకోవడానికి ఎన్నో పథకాలున్నాయి. నైపుణ్యం పెంచుకోవడానికి కూడా మార్గాలున్నాయి. మౌలిక సదుపాయాలను పెంచటానికి తగినంత కృషి జరుగుతున్నది. ముడిసరుకు లభ్యత విషయంలో సమస్యలను తీర్చడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. మార్కెటింగ్ తమవంతు సహకారం అందిస్తున్నారు. నిబంధనలను సరళతరం చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం తనవంతు కృషి చేస్తున్నది. వినియోగదారులు ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుని స్వదేశీ విధానం అమలుకు తోడ్పడాలి.

వ్యాసకర్త : ఆర్థిక నిపుణులు

దక్షిణాది కరోనా హాట్స్పాట్

హైదరాబాద్ డేంజర్జోన్ గా మాలందా? దక్షిణాది కరోనా హాట్స్పాట్ గా మన భాగ్యనగరం తయారైందా? అంటే, అవుననే సమాధానమే వినిపిస్తోంది. నగరంలో రోజురోజుకూ కరోనా పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య భారీగా పెరగడమే ఇందుకు సాక్ష్యాలుగా నిలుస్తున్నాయి. ఇన్నాక్లూ అవసరమైనన్ని టెస్టులు చేయకపోవడమే కేసుల సంఖ్య తక్కువగా నమోదవడానికి కారణమన్న వాదనలకు తాజాగా మరింత బలం చేకూరు తోంది. అదే వాస్తవమని నిత్యం పెరుగుతున్న పాజిటివ్ కేసులు నిరూపిస్తున్నాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తున్న కరోనా హెల్త్ బులెటిన్ గమనిస్తే రోజూ నమోదవు తున్న కేసుల్లో దాదాపు 90శాతం ఒక్క గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ (జీహెచ్ఎంసీ) వ రిద్దిలోనే నమోదవుతున్నాయి. గతంలో సాధారణంగా పరీక్షలు నిర్వహించిన సమయంలోనే హైదరాబాద్ పరిసరాల్లో అత్యధికంగా కేసులు నమోదవడంపై స్పందించిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఇటీవలే హైదరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాల్లో ఉచితంగా 50 వేల కరోనా నిర్ధారణ పరీక్షలు చేస్తామని ప్రకటించారు. ఆ మేరకు ప్రత్యేక కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి కరోనా పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారు. అందులో భాగంగానే జీహెచ్ఎంసీతో పాటు పరిసర జిల్లాల్లో కరోనా పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రైవేట్ కాంటాక్టులతో పాటు.. అనుమానం ఉన్నవాళ్లే కరోనా

పరీక్షలు చేయించుకుంటున్నారు. ఆ పరీక్షల్లో అత్యధిక కేసులు పాజిటివ్ గా నమోదవుతున్నాయి. ఇక తెలియకుండా కరోనా బారిన పడ్డవాళ్ల గురించి ఊహించే పరిస్థితి లేదు.

రోజురోజుకూ ఆల్ట్రెమ్ రికార్డు అధిగమించే స్థాయిలో కరోనా పాజిటివ్ కేసులు నమోదు అవుతుండటం తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సవాల్ గా మారుతున్నది. వాస్తవానికి ప్రభుత్వం హెల్త్ బులెటిన్ లో ఇన్నాక్లూ పూర్తి వివరాలు వెలువరించ లేదు. హైకోర్టు సీరియస్ అయి.. హెల్త్ బులెటిన్ లో పూర్తి వివరాలు వెల్లడించాలని ఆదేశాలు జారీచేసిన తర్వాత రోజువారీ పరీక్షలు చేసిన సంఖ్య కూడా హెల్త్ బులెటిన్ లో చేరుస్తున్నారు. కరోనా నిర్ధారణ పరీక్షలు నిర్వహిస్తున్న కేంద్రాల జాబితా కూడా వెలువరిస్తున్నారు. కానీ, రోజురోజుకూ పెరుగుతున్న

కరోనా పాజిటివ్ కేసుల గురించి ప్రభుత్వం పెద్దగా పట్టించు లేనట్లుగా వ్యవహరిస్తుందన్న విమర్శలు వస్తున్నాయి.

అయితే పరిమితంగా ఉన్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో మాత్రమే కొవిడ్-19 టెస్టులు చేయడం, రోగులకు చికిత్స అందించడం.. కొద్దిరోజులుగా భారీగా నమోదవుతున్న పాజిటివ్ కేసుల నేపథ్యంలో సాధ్యం కాదని గుర్తించిన ప్రభుత్వం ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో కూడా కరోనా పరీక్షలు నిర్వహణకు, పాజిటివ్ పేషెంట్ల చికిత్సకు అనుమతి ఇచ్చింది. దానికి సంబంధించి ఫీజులు ఎంత వసూలు చేయాలో కూడా మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. కానీ, క్షేత్రస్థాయిలో పరిస్థితి వేరుగా ఉంది.

వాస్తవానికి దేశంలో లాక్ డౌన్ విధించిన తర్వాత అన్నిరంగాలూ కుదలేపోయిన నేపథ్యంలోనే ప్రైవేటు వైద్యరంగం కూడా గడ్డు పరిస్థితిని ఎదుర్కొంది. ఈ సమయంలోనే ప్రభుత్వం కొవిడ్-19 పరీక్షలు, చికిత్స నిర్వహణకు కొన్ని కార్పొరేట్, స్టెప్ డౌన్ ఆసుపత్రులు, ల్యాబ్ లకు అనుమతులు ఇచ్చింది. అయితే.. ఇదే అదనుగా భావించిన కొన్ని ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు నిబంధనలను తుంగలో తొక్కాయి. ప్రభుత్వం స్వయంగా రూపొందించి ప్రకటించిన మార్గదర్శకాలను లెక్క చేయడం లేదన్న విమర్శలు ఉన్నాయి.

తెలంగాణలో, మరీ ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ లో కరోనా విలయతాండవం చేస్తుండటంతో ఇప్పటికే ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో అందిస్తున్న చికిత్సకు తోడు.. ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో కూడా కరోనా చికిత్స అందించేందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది.

గా హైదరాబాద్

అయితే.. ప్రైవేటు వైద్యం అంటేనే ప్రజలకు వెన్నులో వణుకు పుట్టడం ఖాయమన్న భావన అందరిలోనూ నెలకొనడంతో ప్రభుత్వం చికిత్సకు వసూలు చేయాల్సిన ఫీజులను కూడా నిర్ధారించింది. ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు, ల్యాబ్లలో కరోనా టెస్టులకు రూ.2,200గా ఖరారు చేశారు. అలాగే చికిత్స అందించే ఆసుపత్రుల్లో వెంటిలెటర్ లేకుండా చికిత్స అందిస్తే రూ.7,500, వెంటిలెటర్ కూడా అమరిస్తే రూ.9 వేలు, పాజిటివ్ వచ్చిన రోగిని ఐసోలేషన్లో ఉంచి చికిత్స అందిస్తే రూ.4 వేలు వసూలు చేయాలని ఫీజుల టారిఫ్ ను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. కరోనా పరీక్షలు, చికిత్సలు చేసేందుకు అనుమతించిన ఆసుపత్రులు, ల్యాబ్ల జాబితాను కూడా ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

కానీ, ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో కరోనా సాధారణ చికిత్సకు తక్కువలో తక్కువ రూ.4 లక్షలు వసూలు చేస్తున్నారని విమర్శలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. యావరేజీగా రూ.10లక్షలు ముక్కుపిండి వసూలు చేస్తున్నారని బాధితులు చెబుతున్నారు. అంతేకాదు.. కొన్ని ఆసుపత్రుల్లో కరోనా చికిత్సకు వెళ్లే పేషెంట్ల దగ్గర అంత డబ్బులు ఉంటాయో లేదో అన్న అనుమానంతో అడ్మిట్ అయ్యే సమయంలోనే కనీసం 10 లక్షల రూపాయల విలువచేసే స్థిరాస్తులు, బంగారం ఉన్నాయన్న రుజువులు, వాటి జిరాక్స్ కాపీలు తీసుకుంటున్నారన్న ఆరోపణలు కూడా వచ్చాయి. మరోవైపు.. ప్రభుత్వం నిర్ధారించిన ఫీజులతో కరోనా చికిత్స అందించలేమని, ఆ చికిత్స ఫీజులు పెంచాలంటూ తెలంగాణ సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రుల అసోసియేషన్ ప్రతినిధులు రాష్ట్ర వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి ఈటల రాజేందర్ ను కలిశారు.

తీరు మారని గాంధీ

గాంధీలో రోగుల పట్ల నిర్లక్ష్యం, చికిత్సలో అలసత్వం ఇంకా కొనసాగుతుందనేందుకు రుజువులు బయటపడుతూనే ఉన్నాయి. కనీసం రోగుల్ని లెక్కలోకి కూడా తీసుకోని వ్యవహారం బట్టబయలువుతోంది. మాయదారి కరోనా సోకి ఆసుపత్రిలో చేరేందుకు వచ్చిన వ్యక్తి ఏమయ్యాడో కూడా ఎవరికీ తెలియని పరిస్థితులు దాపురిస్తున్నాయి. గాంధీలో చేరిన పేషెంట్ ఉన్నాడో, పోయాడో.. ఏ చికిత్స ఇచ్చారో కూడా ఎక్కడా రికార్డులో లేని వైనం మరోసారి ఆ ఆసుపత్రి అంటే సామాన్యుల్లో భయాందోళనలు రేకెత్తించింది.

ఇటీవల గాంధీ ఆసుపత్రిలో ట్రీట్ మెంట్ కోసం వెళ్లిన వ్యక్తి శవమయ్యాడు. కనీసం ఆ వివరాలు లేవు. కుటుంబసభ్యులకు సమాచారం లేదు. ఎలా చనిపోయాడన్న వివరాలు సమాధి కాలేదు. కానీ, మార్చురీలోకి మృతదేహం చేరింది. 20 రోజుల నుంచి ఆ వ్యక్తి ఏమయ్యాడో అంటూ కాళ్లరిగేలా తిరిగిన కుటుంబ సభ్యులకు పోలీసులు చావుకబురు చల్లగా చెప్పారు.

హైదరాబాద్ కు చెందిన ఓ వ్యక్తి తొలుత అనారోగ్యంతో ఉస్మానియా ఆస్పత్రికి వెళ్లాడు. అక్కడివైద్యులు కరోనా సోకిందేమో అని అనుమానం వచ్చి గాంధీ ఆసుపత్రికి పంపించారు. అప్పటికి కరోనా నిర్ధారణ కాలేదని, తాము చేర్చుకునే ప్రసక్తే లేదని అక్కడ వైద్యులు తెగేసి చెప్పడంతో కోఠి ఆసుపత్రికి వెళ్లాడు. అక్కడ కరోనా పాజిటివ్ గా అనుమానించి మళ్లీ గాంధీ ఆసుపత్రికి పంపించారు. గాంధీకి వెళ్లి అవుట్ పేషెంట్ వార్డు సిబ్బందితో మాట్లాడి స్వయంగా చేరాడు. కానీ, మరుసటిరోజు

నుంచే అతని సెల్ స్విచాఫ్ అయ్యింది.

ఆసుపత్రిలో చేరేందుకు వెళ్లిన మరుసటిరోజు నుంచే ఆ వ్యక్తి అదృశ్యమయ్యాడు. సెల్ ఫోన్ కూడా పనిచేయకపోవడంతో కుటుంబసభ్యులు అతని కోసం గాంధీ ఆసుపత్రిలో వాకబు చేశారు. కానీ అక్కడి సిబ్బంది తమకేమీ తెలియదని సమాధానమిచ్చారు. సిటీలో ఉన్న ఇతర ఆసుపత్రులన్నీ తిరిగిన కుటుంబ సభ్యులు 20 రోజులుగా అతని కోసం అంతటా గాలించారు. చివరకు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. పోలీసులు కూడా అతని జాడకోసం గాలించినా ఫలితం దక్కలేదు. చివరకు 20 రోజుల తర్వాత అనుమానం వచ్చి గాంధీ ఆస్పత్రి మార్చురీలో ఉన్న శవాలను పరిశీలిస్తే ఇతని మృతదేహం బయట పడింది. కనీసం అతని వివరాలు కూడా లేవు. అంటే.. అసలు ఒక మనిషిని కనీసం లెక్కలోకి తీసుకోని మరో సంఘటన గాంధీ ఆసుపత్రి రికార్డులోకి వచ్చి చేరింది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

రాష్ట్రంలో రోజురోజుకీ కరోనా కేసుల సంఖ్య పెరుగుతోంది. ఒకే రోజు ఐదొందలకు పైగా కేసులు నమోదు కావడం కలవరపెడుతోంది. కేసులే కాదు, రాష్ట్రంలో కొవిడ్ మరణాల సంఖ్య మూడంకెలను దాటేసింది. ఏ రోజుకారోజు పాత రికార్డులను చెరిపేసి కొత్త రికార్డులు తెరపైకి వస్తున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్రంలో కరోనా పరిస్థితి అదుపు తప్పుతోందన్న ఆందోళన వ్యక్తమవుతోంది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం కరోనా కట్టడి కంటే ఇతర విషయాలపైనే ఎక్కువ దృష్టి కేంద్రీకరించిన ప్రతిపక్షాలు ఆరోపిస్తున్నాయి.

ఏపీలో రాజకీయం దినదిన ప్రవర్ధమానంగా దిగజారి, కొత్త రికార్డులను సృష్టిస్తోంది. చట్టసభల్లో గౌరవ సభ్యులు ఇంతవరకు ఒకరిని ఒకరు తిట్టుకున్నారు, దూషించుకున్నారు గానీ.. చేతులతో కొట్టుకోలేదు, కాళ్లతో తన్నుకోలేదు. కానీ, జూన్ 16, 17 తేదీలలో రెండు రోజులపాటు జరిగిన అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాల్లో ఆ ముచ్చట కూడా తీరిపోయింది. అది కూడా పెద్దలసభలో సభ్యులు, మంత్రులు మాటల గీత దాటి చేతులకు, కాళ్లకు పని చెప్పారు. విషయం ఏమిటి, పెద్దలసభలో సభ్యులు ఎందుకు అంతగా సంయమనాన్ని కోల్పోయారు అనేది పక్కన పెడితే, రాష్ట్రంలో రాజకీయాలు ఏ దిశగా సాగుతున్నాయో మందలి సాక్షిగా ప్రపంచానికి తెలిసి వచ్చింది.

కరోనా కారణంగా 'బడ్జెట్ ఆమోదం' కోసం కేవలం మూడు రోజులు సభ నిర్వహించాలని నిర్ణయించిన ప్రభుత్వం అంతవరకు పరిమితమైతే బాగానే ఉండేది. కానీ, పనిలో పనిగా వివాదాస్పద మూడు రాజధానుల నిర్ణయంతో ముడిపడిన సీఆర్డీఏ రద్దు బిల్లు, దానితో పాటుగా వికేంద్రీకరణ బిల్లులకు

బుగ్గన బడ్జెట్ రాజకీయంగా ఏమో గానీ, ఆర్థిక కోణంలో చూస్తే మాత్రం నిరాశనే మిగిల్చింది. సంక్షేమ పథకాలు అవసరమే. కానీ, గీత దాటితే సంక్షేమమే ఆర్థిక సంక్షోభానికి దారి తీస్తుందనేది అందరికీ తెలిసిన సత్యం. నిజానికి ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, ఆ మాటకొస్తే సంక్షేమ పథకాలకు పెద్ద పీట వేశామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వాలు వాస్తవంలో తమను తాము మోసం చేసుకుంటూ పేద ప్రజలనూ మోసం చేస్తున్నాయి.

కూడా ఆమోదం పొందాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించడంతో సమస్య తలెత్తింది. సభలో ముందుగా వివాదాస్పద బిల్లులను ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వం, కాదు ద్రవ్య వినిమయ బిల్లు (బడ్జెట్) ప్రవేశపెట్టాలని వివక్షం పట్టుపట్టడంతో రగడ మొదలైంది. అయినా, చివరకు ఏ బిల్లు ఆమోదం పొందకుండానే సభ ఆర్థాంతరంగా నిరవధికంగా వాయిదా పడింది. బడ్జెట్ చిక్కల్లో పడింది. సాంకేతికంగా ఉన్న వెసులుబాటును ఉపయోగించు

ఇక బడ్జెట్ లో సంక్షేమానికి పెద్ద పీట వేశామని అధికార పార్టీ నాయకులు పేర్కొంటున్నారు. నిజమే, ఎన్నికల విజయానికి సంక్షేమ పథకాలు పార్ట్ 'కట్' అనే నిర్ణయానికి వచ్చిన ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి సహజంగానే బడ్జెట్ లో సంక్షేమానికి చాలా పెద్ద పీట వేశారు. గత సంవత్సరం బడ్జెట్ తో పోలిస్తే సంక్షేమానికి ఏకంగా 190 శాతం అధిక నిధులు కేటాయించారు. అయితే, అదే సమయంలో సహజంగానే అభివృద్ధి పద్ధతి మరింతగా బక్కబెట్టింది.

బుగ్గన బడ్జెట్ దేనికి

కుని బడ్జెట్ కు 'మమ' అనిపించుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. సమావేశాలకు ముందు మాజీ మంత్రి అచ్చెనాయుడు, తెలుగుదేశం నేత జేసీ ప్రభాకరరెడ్డి అరెస్టులతో వేడెక్కిన రాజకీయ వాతావరణం.. అసెంబ్లీలో, ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షానికి బలమున్న పెద్దల సభలో మరింతగా ముదిరి చివరకు ఒకరిపై ఒకరు చేతులు చేసుకునే వరకు వెళ్లింది.

విద్య, వైద్యం సహా మొత్తం 33 శాఖలకు గానూ, 21 శాఖలకు గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపులలో కోతలు విధించారు. పలు కీలక రంగాలకు కేటాయించిన బడ్జెట్ కేవలం జీతభత్యాలకు, ఇతర రోజువారీ ఖర్చులకు కూడా సరిపోవని అధికారులు పేర్కొంటున్నారు. అదేవిధంగా రెవెన్యూ అంచనాలు వాస్తవ పరిస్థితిని ప్రతిబింబించడం లేదని అధికార వర్గాలు, ఆర్థిక నిపుణులు పేర్కొంటున్నారు.

గత సంవత్సరం బడ్జెట్ సవరించిన అంచనాలను ప్రామాణికంగా తీసుకుంటే, ఇప్పుడు అంచనాలకు, వాస్తవ వ్యయానికి మధ్య పొంతన కుదరడంలేదని ఆర్థిక నిపుణులు గణాంకాల ఆధారంగా పేర్కొంటున్నారు. అయితే ప్రభుత్వం మాత్రం సంక్షేమానికి ఇంకా పెద్ద పీట వేశామని చెప్పుకుంటోంది. వరసగా రెండవసారి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికమంత్రి బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి సవరించిన అంచనాలలో కోతలకు కరోనా కారణమని పేర్కొన్నారు. కరోనా కారణంగా ఆర్థిక కార్యకలాపాలు మందగించడం వలన, ఈ పరిస్థితి నెలకొందని అన్నారు. అయితే, అది వాస్తవం కాదు. గత (2019-20) ఆర్థిక సంవత్సరంపై కరోనా ప్రభావం లేదన్నది అందరికీ తెలిసిన వాస్తవం. నిజానికి ఈ సంవత్సరం మార్చి 20 తర్వాత చివరి వారం, పది రోజులలో మినహా మిగిలిన కాలమంతా ఆర్థిక కార్యకలాపాలు

రాజనాల బాలకృష్ణ

ఆకట్టుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ బడ్జెట్లోనూ అదే కనిపిచింది. ఈ బడ్జెట్లో కొత్తగా ఎనిమిది పథకాలను మంత్రి బుగ్గన ప్రకటించారు. అయితే సంక్షేమ పథకాల విషయంలోనూ ప్రభుత్వం అంకెల గారడీనే ప్రదర్శిస్తోందని ప్రతిపక్షాలు ఆరోపిస్తున్నాయి.

ఏదిఏమైనా బుగ్గన బడ్జెట్ రాజకీయంగా ఏమో గానీ, ఆర్థిక కోణంలో చూస్తే మాత్రం నిరాశనే మిగిల్చింది. సంక్షేమ పథకాలు అవసరమే. కానీ, గీత దాటితే సంక్షేమమే ఆర్థిక సంక్షోభానికి దారి తీస్తుందనేది అందరికీ తెలిసిన సత్యం. నిజానికి ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్లో, ఆ మాటకొస్తే సంక్షేమ పథకాలకు పెద్ద పీట వేశామని గొప్పలు చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వాలు వాస్తవంలో తమను తాము మోసం చేసుకుంటూ పేద ప్రజలనూ మోసం చేస్తున్నాయి. రాష్ట్ర విభజన అనంతరం తొలి బడ్జెట్లు రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించిన తెలుగుదేశం పార్టీ, విభజిత ఆంధ్రప్రదేశ్ తొలి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు అస్తవ్యస్తంగా వదిలి వెళ్లిన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రస్తుత వైసీపీ ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి అదే ఒరవడిలో ముందుకు తీసుకుపోతున్నారు. అందుకు తాజా ఉదాహరణ బుగ్గన బడ్జెట్.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ప్రజలను ముఖ్యంగా, కులాల వారీగా పేద ప్రజలను మభ్య పెట్టి, మాయ చేసి ఓటు బ్యాంకుగా మలచుకోవడం ఒక్కటే ద్యేయంగా పావులు కదుపుతున్నారని, తాజా బడ్జెట్లోనూ అదే పద్ధతిని పాటిస్తున్నారని రాజకీయ విశ్లేషకులు భావిస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో రాష్ట్రం అప్పుల ఊబిలో కురుకు పోవడం, ఆస్తులు, అప్పుల నిష్పత్తి తలక్రిందులు కావడం వంటి విపరీణామూలు చోటు చేసుకుంటూ యని ఆర్థిక నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలోని పిల్లాపాపలతో సహా ప్రతిఒక్కరూ తలకు రూ. 70,362 మేర అప్పు భారాన్ని మోస్తున్నారు. అప్పులపై వడ్డీలు చెల్లించేందుకే కొత్త అప్పులు చేయవలసిన పరిస్థితిలో రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి ఉంది. ఈ నేపథ్యంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంకా అప్పులు చేసుకుంటూ పోతే అప్పు పుట్టే పరిస్థితి కూడా ఉండదని, అదేవిధంగా అమ్ముకుంటూ పోతే ఆస్తులు కరిగిపోయి చివరకు రాష్ట్రం తీవ్ర ఆర్థిక సంక్షోభం లోకి కొట్టుకుపోతుందని ఆర్థిక నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు.

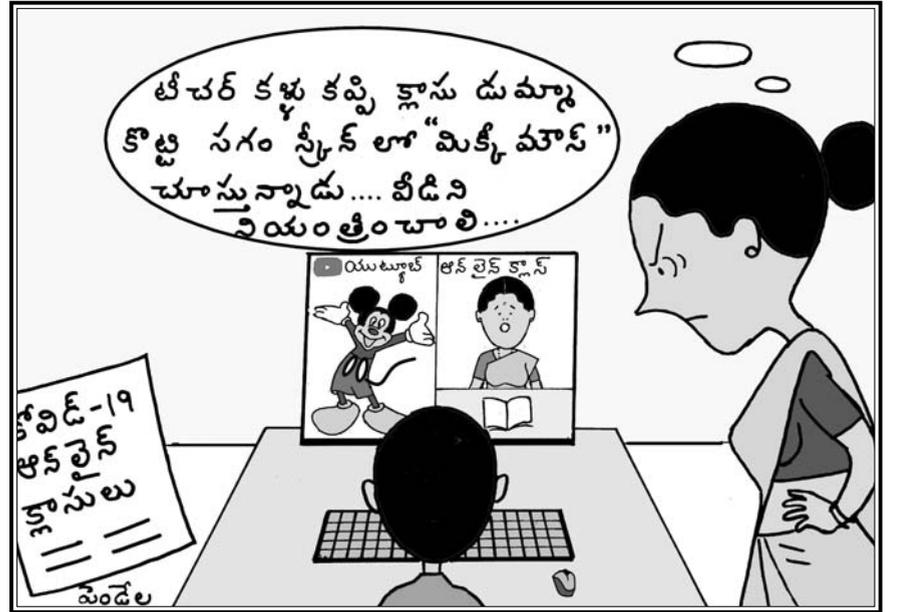
ఒక అంచనా ప్రకారం, ప్రస్తుత ప్రభుత్వం గడువు ముగిసి సమయానికి, రాష్ట్రం కేవలం వడ్డీ చెల్లింపులే రూ. 1.60 లక్షల కోట్లవరకు ఉంటుంది. అలాగే, తొలి సంవత్సరంలోనే రూ. 60 వేల కోట్ల అప్పులు పెంచిన ప్రభుత్వం మిగిలిన నాలుగేళ్లు ఇదే ఒరవడి కొనసాగిస్తే 2023-24 సంవత్సరం నాటికి రాష్ట్రం మొత్తం అప్పులు రూ. 6.5 లక్షల కోట్లకు చేరుకుంటుందని నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు.

అయితే ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి మాత్రం ఓటు బ్యాంకును పదిలపరుచుకునేందుకు సంక్షేమానికి పెద్ద పీట పేరిట ఆర్థిక వ్యవస్థను మరింతగా బలహీనపరుస్తున్నారు. కొత్త కొత్త పథకాలతో ప్రజలను

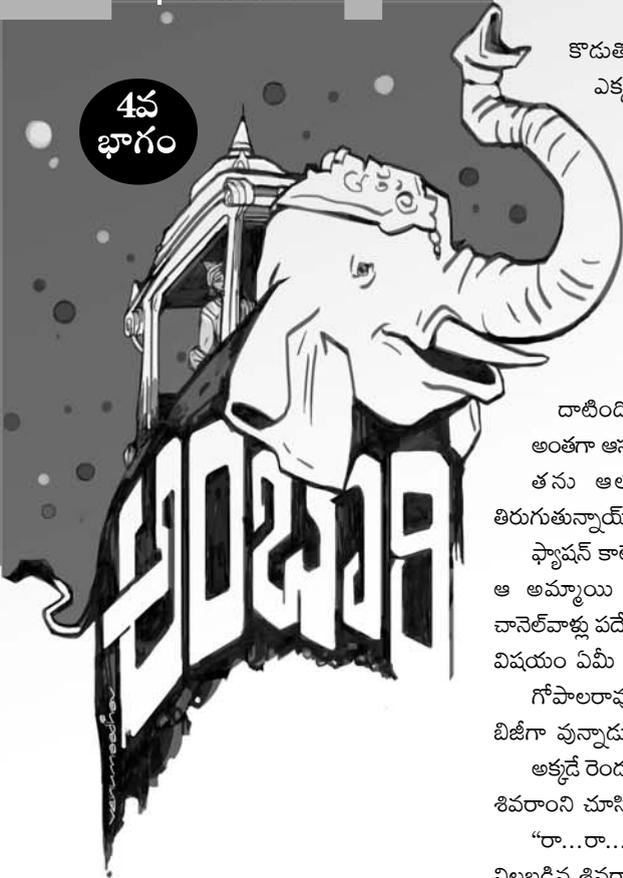
సంకేతం?

సాఫీగానే సాగాయి. అయినా, బడ్జెట్ అంచనాలకు సవరించిన అంచనాలు 1.4 శాతం మేర తక్కువగా చూపించారు. నిజానికి ఇది కూడా తక్కువ చేసి చూపించడమే. వాస్తవ లెక్కలు తేలితే ఈ వ్యత్యాసం ఇంకా ఎక్కువగా ఉంటుందని, అంచనాలకు వాస్తవ ఆదాయానికి మధ్య వ్యత్యాసం చాలా ఎక్కువగా ఉంటుందని అంటున్నారు. కాగా, మంత్రి చూపిన లెక్కల ప్రకారమే చూసినా రెవెన్యూ లోటు రూ. 18,414 కోట్లు, ఆర్థిక లోటు రూ. 48,295 కోట్లు. గత సంవత్సరం కంటే ప్రస్తుత (2020-2021) ఆర్థిక సంవత్సరం పైనే కరోనా ప్రభావం అధికంగా ఉంటుందనేది అందరి అంచనా. ఇప్పటికే తొలి త్రైమాసికంపై ఆ ప్రభావం పడింది. ఈ మూడు మాసాలలో ప్రభుత్వ ఆదాయం గణనీయంగా వడిపోయింది. అయినా ఆర్థిక మంత్రి రూ. 2,24,789.18 కోట్ల భారీ అంచనాలతో బడ్జెట్ను రూపొందించారు. అన్నీ సక్రమంగా ఉన్న తొలి సంవత్సరంలోనే ప్రభుత్వం, చాలా వరకు చేస్ అండ్ మీన్స్ పైనే బండిని నెట్టుకొచ్చింది. అలాంటిది, ఒక విధంగా దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థపై కరోనా ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఏ భరోసాతో భారీ బడ్జెట్ను సిద్ధం చేశారో, అందులో మతలబు ఏమిటో ఎవరికీ అంతుచిక్కని ప్రశ్న.

అయితే, గత సంవత్సర కాలంలో ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి పరిపాలనా తీరును గమనిస్తే

4వ భాగం

ఖాసిం వెల్లిపోయాక శివరాం అడిగాడు -

“ఏమిటి... ఖాసిం టెన్షన్ గా కనిపిస్తున్నాడు...”

“... అతను త్వరగా ఎమోషనల్ అవుతాడు...

అంతే త్వరగా బ్యాలన్స్ గా అవుతాడు.. ఓల్డ్ సిటీలో చిన్నపిల్లకి పెళ్లి చేస్తున్నారని సమాచారం వచ్చింది....

ఇప్పటికే రెండుమూడుసార్లు కెమెరాతో వెళ్లి, గొడవపడి, పెళ్లిళ్లు ఆవు చేయగలిగాడు....” అని-

“నీ రూమ్ లోకి వెళ్లు.... బ్రేకింగ్ న్యూస్ చూస్తుండు.... ఏమైనా అవసరమైతే పిలుస్తా....

రాయమన్నానిని ఏదో ఒకటి రాయకు.... బ్రేకింగ్ న్యూస్ లో కూడా కొత్తగా, మనం మిస్ అవుతామనిపిస్తే

అలాంటి వార్తలు రాయి. మన చానెల్ కంటెంట్ ఎలా వెళ్తోందో చూసి నాకు చెప్పు... బోర్ అన్నిస్తే నా దగ్గరికి వచ్చేయ్...” అన్నాడు గోపాలరావు.

శివరాంకి గోపాలరావు నచ్చాడు.

ట్రయినింగ్ లో ఇబ్బంది పడవలసి వస్తుందేమో అనిపించింది.

వేరే ఉద్యోగం ఏదీలేక యాదగిరి చెప్పడంతో ఇక్కడికి వచ్చాడు.

అంతా కొత్తగా అనిస్తున్నా ఇబ్బంది లేకపోవడం అదృష్టం.

తన గదిలోకి వెళ్లాడు. టీవీ ఆన్ చేశాడు. వరసగా చానెల్స్ మారుస్తున్నాడు.

ఓ చానెల్ లో సిసి కెమెరా వుటేజ్ వస్తోంది.

అందులో ఓ అమ్మాయి చెప్పు తీసుకొని ఒకడిని

కొడుతోంది. ఆ కొడుతున్న అమ్మాయిని ఎక్కడో చూసినట్టుంది.

జాగ్రత్తగా చూశాడు.

పరిశీలించి చూసేసరికి ఆమె ఎవరో తెలిసింది.

ఆమెనా? క్షణకాలం సందేహం. జాగ్రత్తగా చూశాడు.

ఆమె.... యామిని..!

* * *

సాయంత్రం ఆరుగంటలు దాటింది.

అంతగా ఆసక్తికరమైన వార్తలు ఏమీ కన్పించలేదు. తను ఆలోచనలన్నీ యామిని చుట్టూ

తిరుగుతున్నాయ్ - ఫ్యాషన్ కాలేజీలో ఎవరో అబ్బాయి వెంటపడితే ఆ అమ్మాయి చెప్పు తీసుకుని కొట్టిందని ఆ

చానెల్ వాళ్లు పదేపదే రిపీట్ చేస్తున్నారు తప్ప లోతుగా విషయం ఏమీ చెప్పడం లేదు.

గోపాలరావు దగ్గరికి వచ్చాడు. ఆయన ఫోన్ లో బిజీగా వున్నాడు.

అక్కడే రెండు నిమిషాలు ఉన్నాడు. ఫోన్ మధ్యలో శివరాంని చూసిన గోపాలరావు-

“రా...రా...” అని పిలిచాడు. లోపలికి వచ్చి నిలబడిన శివరాంని కూచోమని సైగ చేశాడు.

శివరాం కూచున్నాడు. గోపాలరావు ఫోన్ లో “ముకుందరావుగారు కన్సిస్ట్ చేసే ప్రయత్నం చేశారు..

రేపటికి ఓ దారిలోకి రావచ్చు.... వీ విల్ బ్రే అవర్ లెవెల్ బెస్ట్...” అని ఫోన్ ఆపుచేసి -

“బుర్ర వేడెక్కి పోయింది... టీ తాగుదాం... పద...” అని లేచాడు.

టీ ఆఫీసులోనే లోపలే ఇస్తారు... గోపాలరావు అధిమితంగా ఫీల్ అయినప్పుడు బైటకి వెళ్లి టీ తాగుతాడు.

ఇద్దరూ టీ షాపు దగ్గరికి వచ్చారు. టీ తాగుతూ గోపాలరావు-

“..... ప్రపంచం మంచి కన్నా చెడుని త్వరగా ఆకర్షిస్తుంది... న్యూస్ లోనూ అదే... సంచలన వార్తలన్నీ క్రైమ్ కి సంబంధించే ఉంటున్నాయ్... ఒక్కోరోజు ఇలాంటి వార్తలు అమ్ముకొంటూ

బ్రతుకుతున్నాం? అనిస్తుంది... బట్... తప్పుదు...” రాజీ పడుతున్న బాధ కంఠంలో ధ్వనించింది.

శివరాం ఏమీ మాట్లాడలేదు. అప్పుడే ఫోన్ వచ్చింది గోపాలరావుకి-

“ఆ... ఒకే... ఖాసింకి ఏం కాలేదుగా...” ఆందోళనగా

అడిగాడు.

అటువైపు లైన్ కట్ అయ్యింది.

గోపాలరావు ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా లైన్ కలవలేదు.

ఏదో తట్టినట్టు - సెల్ ఫోన్ లో నెంబర్ వెతికి చూస్తూ..

“చార్మినార్ పోలీస్ స్టేషన్.... సి.ఐ. జార్జ్ వున్నారా?... ఫోన్ అక్కడపెట్టి బైటికి వెళ్లారా...! నేను ఆదర్శ చానెల్ నుండి గోపాలరావుని... ఫోన్ చేశానని చెప్పండి. వెంటనే నాకు చేయమనండి....” అని చానెల్ ఆఫీసు వైపు పరుగులాంటి నడక సాగిస్తూ-

“... ఖాసిం మీద కెమెరామెన్ రఘుమీద అక్కడ వాళ్లు దాడి చేశారా... పోలీసులకి ఫోన్ బ్రే చేస్తున్నా దొరకలేదు... క్రైమ్ ఇంఛార్జ్ విజయ్ ఫోన్ ఎంగేజ్ వాస్తోంది...” అన్నాడు గోపాలరావు టెన్షన్ గా.

శివరాంకి విషయం అర్థమైంది. కానీ ఏం చేయగలడు?

అప్పుడే క్రెం రిపోర్టర్ జిలానీ కన్పించాడు.

“జిలానీ...” అని అతన్ని ఆపి విషయం చెప్పి-

“ఖాసిం, రఘు అక్కడే వుండిపోయారు.... ఫోన్లు కలవట్టేదు.... పోలీసులకి బ్రే చేస్తా.... నువ్వు అక్కడకి వెళ్లి ఎలాగోలా సేవ్ చేయ్.... నాకు ఫోన్ చేయ్....

“హడావిడిగ చెప్పి శివరాంతో “ఆ.. శివరామ్... నువ్వు అక్కడ్నించే వచ్చావని చెప్పావుగా... జిలానీ యితను నీకు సాయం చేయగలడనుకుంటే నీతో వుంచుకో.. లేదా... సేఫ్ గా దారిలో ఏదైనా బస్టాండ్ దగ్గర వాదిలేయ్.... శివరాం.... మళ్లీ రేపే కలుద్దాం! ఇతనితో వెళ్లు... రిస్క్ తీసుకోకండి.. టేక్ కేర్...” అన్నాడు. గోపాలరావు హడావిడిగా లోపలికి వెళ్లాడు. జిలానీ శివరాంకి షేక్ హ్యాండ్ ఇచ్చాడు.

బైటకి వస్తూవుప్పుడు జిలానీ అన్నాడు -

“ఖాసింభాయ్ ఎప్పుడూ ఇంతే.... రిస్క్ ని వెతుక్కుంటూ వెళ్తాడు....” అని బైక్ దగ్గరికి వచ్చి -

“ఇది సెన్సిటివ్ ఇష్యూ.... నాకు భయం లేదు.... నువ్వు ఆలోచించుకో” ఆ ఏరియాలో నీలా అంత బొట్టుతో వుంటే వెంటబడి వేధిస్తారు....” అన్నాడు జిలానీ.

శివరాం నుదుటున ఆంజనేయ

అడిగాడు.

అటువైపు లైన్ కట్ అయ్యింది.

గోపాలరావు ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా లైన్ కలవలేదు.

ఏదో తట్టినట్టు - సెల్ ఫోన్ లో నెంబర్ వెతికి చూస్తూ..

“చార్మినార్ పోలీస్ స్టేషన్.... సి.ఐ. జార్జ్ వున్నారా?... ఫోన్ అక్కడపెట్టి బైటికి వెళ్లారా...! నేను ఆదర్శ చానెల్ నుండి గోపాలరావుని... ఫోన్ చేశానని చెప్పండి. వెంటనే నాకు చేయమనండి....” అని చానెల్ ఆఫీసు వైపు పరుగులాంటి నడక సాగిస్తూ-

“... ఖాసిం మీద కెమెరామెన్ రఘుమీద అక్కడ వాళ్లు దాడి చేశారా... పోలీసులకి ఫోన్ బ్రే చేస్తున్నా దొరకలేదు... క్రైమ్ ఇంఛార్జ్ విజయ్ ఫోన్ ఎంగేజ్ వాస్తోంది...” అన్నాడు గోపాలరావు టెన్షన్ గా.

శివరాంకి విషయం అర్థమైంది. కానీ ఏం చేయగలడు?

అప్పుడే క్రెం రిపోర్టర్ జిలానీ కన్పించాడు.

“జిలానీ...” అని అతన్ని ఆపి విషయం చెప్పి-

“ఖాసిం, రఘు అక్కడే వుండిపోయారు.... ఫోన్లు కలవట్టేదు.... పోలీసులకి బ్రే చేస్తా.... నువ్వు అక్కడకి వెళ్లి ఎలాగోలా సేవ్ చేయ్.... నాకు ఫోన్ చేయ్....

“హడావిడిగ చెప్పి శివరాంతో “ఆ.. శివరామ్... నువ్వు అక్కడ్నించే వచ్చావని చెప్పావుగా... జిలానీ యితను నీకు సాయం చేయగలడనుకుంటే నీతో వుంచుకో.. లేదా... సేఫ్ గా దారిలో ఏదైనా బస్టాండ్ దగ్గర వాదిలేయ్.... శివరాం.... మళ్లీ రేపే కలుద్దాం! ఇతనితో వెళ్లు... రిస్క్ తీసుకోకండి.. టేక్ కేర్...” అన్నాడు. గోపాలరావు హడావిడిగా లోపలికి వెళ్లాడు. జిలానీ శివరాంకి షేక్ హ్యాండ్ ఇచ్చాడు.

బైటకి వస్తూవుప్పుడు జిలానీ అన్నాడు -

“ఖాసింభాయ్ ఎప్పుడూ ఇంతే.... రిస్క్ ని వెతుక్కుంటూ వెళ్తాడు....” అని బైక్ దగ్గరికి వచ్చి -

“ఇది సెన్సిటివ్ ఇష్యూ.... నాకు భయం లేదు.... నువ్వు ఆలోచించుకో” ఆ ఏరియాలో నీలా అంత బొట్టుతో వుంటే వెంటబడి వేధిస్తారు....” అన్నాడు జిలానీ.

శివరాం నుదుటున ఆంజనేయ

సిందూరం చూసి -

జిలానీ మాటలు అర్థంకాలేదు.

దైర్యం కోసం పెట్టుకున్న సిందూరం చూసి ఎందుకు వేధిస్తారు అనుకున్నాడు శివరాం!

* * *

“ఇక్కడ దిగిపోతారా.....!” జిలానీ అడిగాడు.

శివరాంకి ఏం చెప్పాలో అర్థం కాలేదు.

మెయిన్ రోడ్డు దాటి చాలా చిన్న చిన్న వీధుల్లో తిప్పి, మరో చౌరాస్తా దగ్గరకి వచ్చి -

“నేను వెతుక్కుంటూ వెళ్లాల్సి.. ఇవాళే జేరారుగా... నాతో వస్తే రేపట్టుంచి ఇంక రారు ఉద్యోగానికి...” అని జిలానీ నవ్వి -

“... ఇక్కడించి చాంద్రాయణగుట్టకి ఆటోలు దొరుకుతాయి....” అన్నాడు.

శివరాం క్షణం ఆలోచనలోపడ్డాడు... ఖాసిం ఎలా వున్నాడో?

సరిగ్గా అప్పుడే యామిని గుర్తొచ్చింది.

జిలానీ మరోసారి రిస్క్ అంటున్నాడు.

“థాంక్స్...” అని బైక్ దిగిపోయాడు.

జిలానీ మరోపక్క సందులోంచి వెళ్లిపోయాడు.

శివరాం ఆటోలు కనిపించిన వైపు నడిచాడు.

“చాంద్రాయణగుట్ట....” అన్నాడు.

ఆటోవాడు ఎగాదిగా రెండుసార్లు చూసి-

“జావ్...” అన్నాడు విసుగ్గా. శివరాంకి చిత్రంగా అనిపించింది. అటుగా వస్తున్న ఒక వ్యక్తిని-

“చాంద్రాయణ గుట్ట ఎలా వెళ్ళాలి?....” అన్నాడు.

“.... సీదా జావ్.... మసీద్

ఆతా... వుదర్ సే రైట్... వుదర్

పూవో..” అని వెళ్లిపోయాడు ఆ

వ్యక్తి.

సీదా అంటే తిన్నగా వెళ్ళాలి

అనుకున్నాడు...

నడక ప్రారంభించాడు. ఆ

వీధిలో ఆరేడు మసీదులు

కన్పించాయి.

రోడ్డు కూడా ఎత్తు పల్లలుగా ఉంది. మాటలు విన్నప్పుడే..

అర్థం కావడం లేదు. రోడ్డు మీద ముస్లిమ్లు చాలామంది తిరుగుతున్నారు. ఒకరిద్దరిని అడిగే

ప్రయత్నం చేశాడు.

అర్థమయ్యేటట్టు జవాబు రాకపోయే సరికి దారితప్పిన వాడిలా అడుగుడుగు సందేహిస్తూనే

ముందుకు నడుస్తున్నాడు.

అపరిచితంగా ఉంది అక్కడ అంతా.

దగ్గర్లోనే రోడ్డు కన్పిస్తోంది.

ట్రాఫిక్ నిబంధనలు అక్కడ అమల్లో ఉన్నట్టు లేదు. రెండు వైపుల నుండి వాహనాలు వేగంగా

వస్తున్నాయి -

ఓ షాపు దగ్గర నిలబడితే సెంట్ వాసన దట్టంగా వస్తోంది. ఆ వాసనకి కడుపులో

తిప్పుతున్నట్టుగా అయ్యింది.

అక్కడించి వేగంగా నడిచి, అతికష్టంతో మెయిన్ రోడ్డు మీదకొచ్చాడు.

ఎటు వెళ్లాలో తెలియని అయోమయంలో పడ్డాడు.

ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

“చాంద్రాయణగుట్ట...” అని షేర్ ఆటోలోంచి అరుపు వినిపించింది.

ఆటోలో ఇద్దరు ఉన్నారు. అక్కడికి వెళ్లి అలవాటు అయినవాడిలా ఆటో ఎక్కాడు.

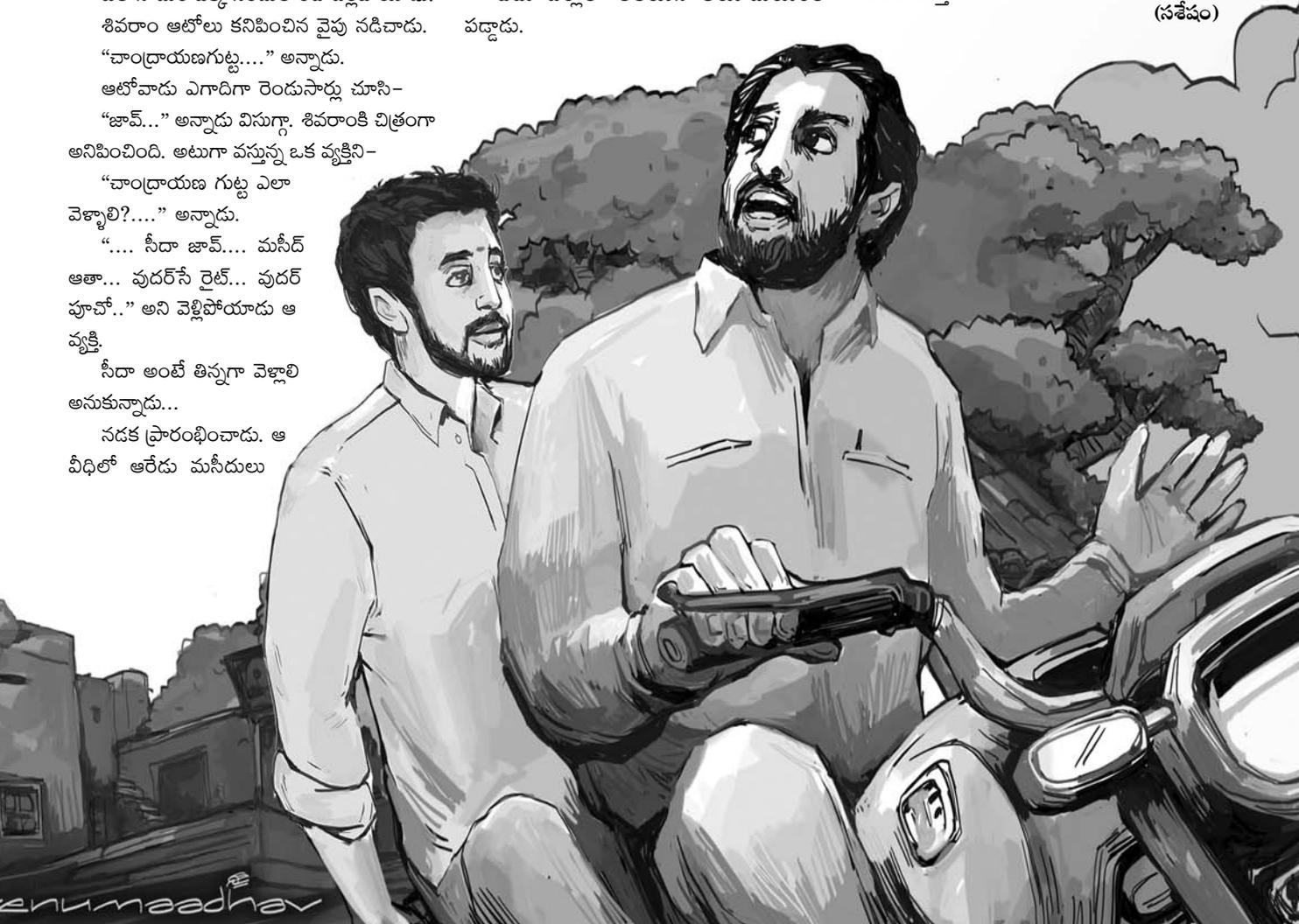
ఆరుగురు సరిపోయే ఆటోలో పడకొండుమంది ఎక్కాక ఆటో మెల్లగా కదిలింది.

* * *

“మీకు రూట్ అర్థం కాలేదా?” అన్న మాట వినిపించింది.

అటు చూశాడు. యామిని. ఆమె కూడా కాలేజీ నుండి వస్తోంది.

(సశేషం)

anuragmadhav

• **సుంచమార్గం** •

గుణవంతుల లక్షణాలు

జ్ఞానవంతుడైన మనిషి ప్రాపంచిక వాంఛలలో తీసం కాక తామరాకు మీద నీటి బొట్టులా మసలు కోవాలి. మానవ జన్మ సార్థకం కావాలంటే ఇంతకు మించిన మార్గం వేరే లేదు. శాంతితో సమానమైన తపస్సు. సంతోషాన్ని మించిన శ్రేష్ఠమైన సుఖం. ఆశను మించిన వ్యాధి, దయను మించిన ధర్మం మరొకటిలేదు.

తనను తాను పొగుడుకోక పోవటం, ఆడంబరం ప్రదర్శించక పోవడం, ప్రాణులను పీడించకపోవటం, నిర్వికార చిత్తంతో సహించి ఉండటం, సరళ స్వభావం కలిగి ఉండడం, గురువునకు శుశ్రూష చేయటం, బాహ్యంత శృద్ధులు కలిగి ఉండటం, మోక్ష మార్గమం దు ఏకనిష్ఠ కలిగి ఉండటం, దేహేంద్రియాలను నిరోధించి సన్మార్గంలో నియమించటం, ఇంద్రియ భోగాలలో రాగం వీడి ఉండటం, అస్తి అంతస్తులు పట్ల వివరీత ప్రీతిలేక ఉండటం, సుఖ దుఃఖాలపై సమ భావం కలిగి ఉండటం, వాసుదేవుని మించిన దైవంలేదనే అచంచలమైన భక్తిని కలిగి ఉండడం, చిత్త సంస్కారాల వలన పవిత్రమైన చోటునందు ఉండటం, దుర్జన సాంగత్యం పట్ల ఇష్టం లేకపోవటం.

ఆత్మానాత్మ వివేక జ్ఞానం కలిగి ఉండడం మొదలైన శ్రేష్ఠమైన గుణాలు జ్ఞాన వంతులలో ఉంటాయని భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ చెప్పాడు.

• **సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత** •

పెద్దల మాట చద్దన్నం మూట

పాతతరం పెద్దలు నేటి తరానికి ఏదైనా చెబితే ఆ... ఏముందిలే, పాత చింతకాయ పచ్చడి అని అంతా తీసిపారేస్తారు. వారు చెప్పే మాటలకు విలువనివ్వరు. కానీ నిజంగా పెద్దలు చెప్పే మాటలే కాదు, వారు తిన్న ఆహారం కూడా ఎంతో విలువైందే. అమెరికన్ డైటెటిక్ అసోసియేషన్ వారు తేల్చి చెప్పింది కూడా ఇదే. ఇంతకీ వారు చెప్పింది దేని గురించో తెలుసా.. మజ్జిగ కలిపిన చద్దన్నం.

రాత్రి మిగిలి పోయిన అన్నాన్ని పొద్దున్నే తినేందుకు ప్రస్తుత జనాలు పెద్దగా ఆసక్తి చూపడం లేదు. రాత్రి అన్నం ఎంత ఉన్నా పొద్దున్నే వడేయడం కాని, ఎవరికైనా పెట్టడం కాని చేస్తూ ఉంటారు. అయితే ఆ చద్దన్నంలోనే ఎన్నో ఉపయోగకరమైన పదార్థాలు ఉన్నాయి. చద్దన్నం తినడం వల్ల శరీరంలో చాలా మార్పులు వస్తాయని ఒక సర్వేలో తేలింది. పాతతరం వారు చద్దన్నంను ఎంతో ఇష్టంగా తినేవారు. అందుకే వారి ఆరోగ్యం చాలా చక్కగా ఉండేది.

తాతల కాలంలో రాత్రి వండిన అన్నంను పొద్దున్నే పెరుగు కలుపుకుని, మామిడి కాదు చట్నీ వేసుకుని, పచ్చి మిర్చి, ఉల్లిగడ్డ నంజుకుని తినేవారు. అన్నం పులవడం(ఒక రాత్రి ఉంచడం) వల్ల పెరిగే పోషకాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. 50 గ్రాముల అన్నంను తీసుకుని రాత్రి పులియపెట్టినట్లయితే 1.6 మిల్లీ గ్రాములు ఉన్న ఐరన్ 35 మిల్లీ గ్రాములుగా పెరుగుతుంది. అలాగే పోటాషియం, కాల్షియంలు కూడా భారీ మొత్తంలో పెరుగుతాయి అని శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు.

రాత్రి మిగిలిన అన్నంలో మజ్జిగ, ఉప్పు కలిపి కుండలో పెడితే ఉదయం అయ్యే సరికి ఆ అన్నం పులిసి మంచి పోషకాలతో రెడీ అవుతుంది. లేదంటే రాత్రి పూట అన్నం వండి అందులో కొన్ని పాలు పోసి, తోడుకోవడం కోసం ఓ మజ్జిగ చుక్కను వేసినా ఉదయం లేచే సరికి మజ్జిగ, చద్దన్నం తయారుగా ఉంటుంది. దీన్ని పచ్చడితోనో, ఉల్లిపాయ, మిరపకాయలతోనో మనవాళ్లు ఉదయాన్నే తినేవారు. దీంతో వారు రోజంతా ఎంతో ఉత్తేజంగా, శక్తితో ఉండేవారు. అలా వారు అప్పటికీ, ఇప్పటికీ అదే శక్తితో ముందుకు సాగుతున్నారు. అమెరికన్ డైటెటిక్ అసోసియేషన్ సంస్థ చేసిన పరిశోధన ప్రకారం సాధారణ అన్నం కన్నా పైన చెప్పిన విధంగా తయారైన చద్దన్నంలో ఐరన్, పొటాషియం, కాల్షియం, విటమిన్లు దాదాపుగా 20 రెట్లు ఎక్కువగా ఉంటాయని తెలిసింది. చద్దన్నం తినడం వల్ల శరీరంలో రోగనిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది. పలు చర్య వ్యాధుల నుండి చద్దన్నం కాపాడుతుందని, బీపిని కంట్రోల్లో ఉంచుతుందని తేలింది. పేగుల్లో ఉండే అనారోగ్య సమస్యలను సైతం ఈ చద్దన్నం తగ్గిస్తుంది. అందుకే పెద్దల మాట చద్దన్నం మూట అనే మాట నేటికీ వినిపిస్తోంది. ★

• **అసలు నిజం** •

విశ్వకర్మ సృష్టిలో అద్భుతాలు

సుదర్శనోపనిషత్తు ప్రకారం, సుదర్శన చక్రం దేవశిల్పి అయిన విశ్వకర్మ తయారు చేశారు. విశ్వకర్మ కూతుర్ని సూర్యునికిచ్చి వివాహం చేసాడు. అయితే ఆమె సూర్యుని తేజస్సు మూలంగా అతన్ని చేరలేకపోయింది. దీంతో విశ్వకర్మ సూర్యుని తేజస్సును తగ్గించడానికి సాసపట్టాడు. అప్పుడు రాలిన పొడితో మూడింటిని తయారుచేశాడు. ఒకటి పుష్పక విమానం. రెండవది పరమశివుని త్రిశూలం. మూడవది విష్ణుమూర్తి సుదర్శన చక్రం.

పరస్మి వ్యామోహం ఎంగిలి ఆకుతో సమానం !

ఒకసారి ఒక రాజు గుర్రంపై సవారీ చేస్తూ ఒక ఇంటి దగ్గర నిల్చున్నాడు. ఆ ఇంటిలోని ఇల్లాల వాళ్లాయనకు అన్నం వడ్డిస్తూ వుంది.

ఆమె చాల అందగత్తై, ఆవిడ అందం చూసి రాజుకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఆమె అందానికి వివశుడై మోహంలో పడిపోయాడు. నా రాజ్యములో ఇంత అందమైన అమ్మాయిని ఇదివరకు చూడనేలేదే అని అనుకున్నాడు.

ఆమె భర్త భోజనం చేసి తన పనికోసం బయటికి వెళ్ళాడు. భర్తను పంపించి ఆవిడ వాకిలి మూసేసి ఇంట్లోకి వెళ్ళింది. అప్పుడా రాజు ఇంటి తలుపు తట్టాడు. ఆవిడ తలుపు తెరిచి చూడగా ఆయన వేషధారణను బట్టి ఎవరో రాజు వంశానికి చెందిన వ్యక్తి అనుకున్నది. ఎవరు మీరు అని ప్రశ్నించింది.

రాజు తన గురించి చెప్పుకుంటూ నేను ఈ రాజ్యానికి రాజును, నీవు చాలా అందంగా వున్నావు. నీ అందం నన్ను వ్యామోహంలో పడవేస్తోంది. నిన్ను నా భార్యగా చేసుకోవాలి అనుకుంటున్నాను. నీవు ఒప్పుకుంటే నిన్ను పెళ్లి చేసుకుని నా రాజ్యానికి మహా రాణిని చేస్తాను. నీవు చూడని సంపద చూడగలవు. నీ అడుగులకు మడుగులోత్తే పనివారు, కాలు కింద పెట్టకుండా చూసుకునే బాధ్యత నాది అన్నాడు.

ఆమె ఎంతో తెలివైంది. చక్కటి గుణవంతురాలు, మంచి సంస్కారం కలది. ఆవిడ రాజుతో ఇలా అంది.

రాజు !! తప్పుకుండా మీ కోరిక తీరుస్తాను ముందు మీరు అలసిపోయి వచ్చి వుంటారు. శరీరం, మనసు రెండు ఆకలితో వుంటాయి. మీరు వెళ్లి కాళ్లు చేతులు కడుక్కొని రండి అని చెప్పింది.

ఆమె అంగీకారంతో రాజు ఆనందానికి అవధులు లేవు. ఇంత సులువుగా తన కోరిక తీరుతందని, ఆవిడ అంగీకరిస్తుందనీ ఊహించ లేదు. ఆవిడ అంగీకరించకపోతే తన అధికారంతో అయినా ఆవిడను చేరబట్టాలను కున్నాడు. కానీ పరిస్థితులు అంత దూరం దారితీయనందుకు తన ఆనందం అంతా ఇంతా కాదు. కాళ్లు చేతులు శుభ్రం చేసుకొని ఇంటిలోనికి వెళ్ళాడు.

రాజు! మీరు భోజనం చేయండి అంటూ వాళ్ల ఆయన తిన్న అరిటి ఆకును రాజు ముందు వేసి ఇలా అంది. ఇప్పుడే మావారు ఇదే ఆకులో భోంచేసి

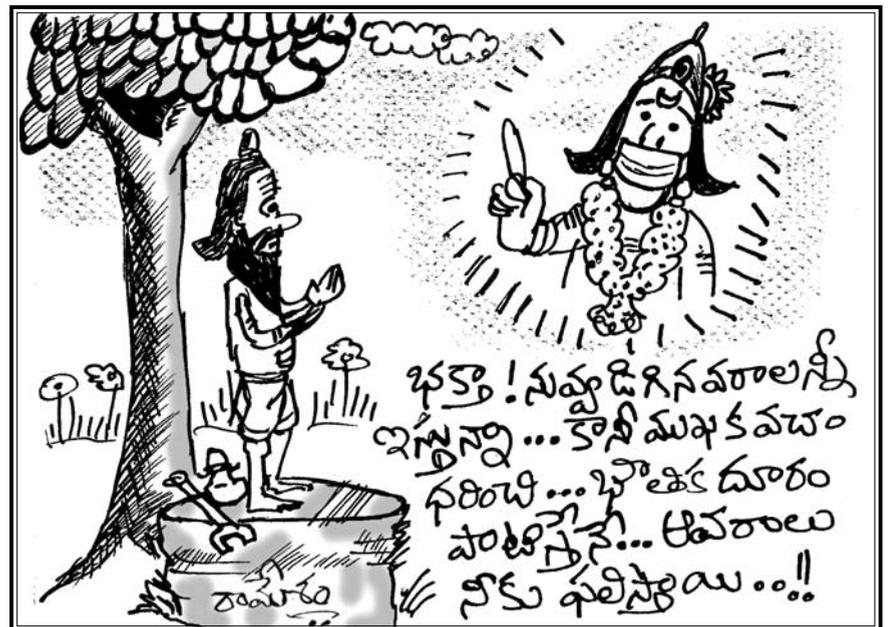
వెళ్ళారు. అదే ఎంగిలి ఆకులో మీరూ భోజనం చేయండి. మీ ఆకలి తీరాక నేనూ మీతో వస్తాను. మీ ఆంతరంగిక కోరిక ఏమైనా తీరుస్తాను. మీ రాజ్యానికి మీతో పాటు వస్తాను అన్నది.

ఊహించని ఆ పరిణామానికి రాజుకు ఆమెపై కోపం, ఆ ఎంగిలి ఆకును చూసి అసహ్యం కలిగాయి. దేశాన్నేలే ప్రభువును నేను, ఎప్పుడూ బంగారు పళ్లెంలో ఘుమఘుమలాడే షడ్రసోపేతమయిన వంటకాలు వేడి వేడిగా తినే నాకు ఈ ఒక ఎంగిలి ఆకులో భోజనం వడ్డించడానికి నీకెంత ధైర్యం అని గద్దించాడు.

అందుకు సమాధానంగా ఆమె ఇలా చెప్పింది. మహారాజా! నా భర్త భోజనం చేసిన విస్తరాకు ఎంగిలిది అంటున్నారే, మరి నా శరీరాన్ని ప్రేమించే మీకు ఎంగిలి అడ్డు రాలేదా. పెళ్లైన నన్ను మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకోవడానికి అడ్డురాని ఎంగిలి, భోజనంచేసే విస్తరాకు విషయంలో కలిగిందా, ఎంత ఆశ్చర్యం అన్నది.

రాజుకు ఆమె మాటలలోని అంతరార్థం అర్థమయ్యింది. కనువిప్పు కలిగింది. మోహం పటా పంచలయ్యింది. ఆవిడ సంస్కారానికి, సమయస్ఫూర్తికి ముగ్ధుడయ్యాడు. ఆవిడ పాదాల మీద పడి

నమస్కరించాడు. చేతులు జోడించి తల్లీ నన్ను క్షమించు. కేవలం బాహ్య సౌందర్యాన్ని చూసి ఇంద్రియ నిగ్రహం కోల్పోయి అవివేకంతో అజ్ఞానిలా ప్రవర్తించాను. నీవు ఎంతో నేర్పూ నాకు సూక్ష్మాన్ని దర్శింపజేశావు. నేను చూపిన ఆశలకు లోబడక నీ పాతివ్రత్యాన్ని ప్రదర్శించావు. నీవంటి మాతృ మూర్తులవల్లే ధర్మం ఇంకా జీవించి ఉంది అని అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయాడు. ★

రాజగురువు

14వ భాగం

చుక్కల మధ్య చంద్రునిలా నిలబడి ఉన్న అతను సూదంటురాయిలా ఆమె చూపును ఆకర్షించాడు.

పుట్టినప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు ధ్యాస అంతా యుద్ధ విద్యలు నేర్చుకోవటంతోనే సరిపోయింది. ఎన్నడూ యువతుల గురించి కానీ, ప్రేమ గురించి కానీ ఆలోచించింది లేదు. ఇప్పుడు ఎదురుగా కనిపిస్తున్న అండాన్ని చూస్తుంటే, లోకంలో మిగిలిన పనులన్నీ అల్పం అనిపిస్తున్నాయి.

అతను చూస్తుండగానే ఆమె కొండమీదకు వెళ్లే మెట్లు ఎక్కి గుడి వైపు వెళ్లి పోతోంది. వెళ్తూ, వెళ్తూ ఒకసారి వెనుతిరిగి నూటిగా చంద్రగుప్తుడిని చూసింది దుర్ధర.

అంతే! ఇక ఆగలేకపోయాడు చంద్రగుప్తుడు. తను కూడా ఆ చిన్నకొండ ఎక్కే మార్గం ఉందేమో చూశాడు. కానీ, సైనికులు ఎవరినీ పైకి వెళ్లనివ్వటం లేదు. ఇక ఆ మార్గం కుదరదని నిర్ధారించుకున్న అతను అక్కడ నుండి దూరంగా వెళ్లిపోయాడు. కొండవెనుక భాగం చేరుకున్నాడు. అటుఇటు చూస్తే అక్కడ జన సంచారం ఏమీ లేదు. ఆ ప్రాంతం అంతా కొండరాళ్ల మయంగా ఉంది. ఒక్క క్షణం కూడా ఆలోచించకుండా ఆ కొండరాళ్ల మీద ఉదుము ఎగబాకినట్లు ఎగబాకాడతను. మధ్యలో ఊపిరి కూడా

తీసుకోకుండా కొండపై భాగానికి చేరుకున్నాడు.

సరిగ్గా అప్పుడే మెట్లు ఎక్కి పైకి వస్తున్న దుర్ధర కొండ మీదకు చేరుకుంది.

కింద బయలుదేరేటప్పుడు అక్కడ కనిపించిన యువకుడు తను పైకి చేరుకునేటప్పటికి ఇక్కడకి ఎలా వచ్చాడో ఆమెకు అర్థం కాలేదు.

ఈసారి ఒంటరిగా ఉండటంతో ఒకరి చూపులు మరొకరి చూపులతో స్వేచ్ఛగా కలుసుకున్నాయి. ఆ చూపుల పరిచయం ఎంతసేపు కొనసాగిందో కానీ, పూజారి బయటకు వచ్చి దుర్ధరను వెంట బెట్టుకుని గుడిలోకి తీసుకెళ్లటంతో వారి తొలి పరిచయం అర్థాంతరంగా ఆగిపోయింది.

* * *

కొన్నికొన్ని వ్యూహాలు గొప్పవి కాకపోయినా అదృష్టం కొద్ది సఫలమవుతాయి. మరికొన్ని వ్యూహాలు ఎంత ఆలోచించి రచించినా విఫలమవుతాయి.

చంద్రగుప్తుడు, పర్వతకుడు కలిసి రచించిన ఈ వ్యూహం మొదటి క్షణం నుండి విఫలమవటం ప్రారంభించింది. కొండల్లో దాక్కుని ఉన్న సైన్యం కదలికలు ధననందుడి వేగులు పసికట్టారు.

వెంటనే శృంగనాదాలతో కోటలోని అధికారులను హెచ్చరించారు.

ధననందుడి సైన్యం అప్రమత్తంగా లేన్నట్లు కనిపించినా, అవసరం వచ్చేటప్పటికి క్షణాల్లో నెలవుల నుండి బయటకు వచ్చింది.

అప్పటిదాకా ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియని వేలాది సైనికులు పుట్టల్లో నుండి బయటకు వచ్చే చీమల్లా బయటకు వచ్చారు. పర్వతకుడి సైన్యం దాక్కుని ఉన్న కొండల్లోకి దూసుకెళ్లారు.

పర్వతకుడి సైనికులు ఎంతటి వీరులయినా, సంఖ్యలో పదుల రెట్లు ఉన్న సైన్యాన్ని ఎదురుబొదురు యుద్ధంలో ఓడించటం అసాధ్యం. అనవసరపు వీరత్వానికి పోయి ప్రాణ నష్టం చేసుకునే కంటే, వెనుతిరగటం మంచిదని నిర్ణయించుకున్న పర్వతకుడు

తన సైన్యంతో సహా అక్కడ నుండి మాయమయ్యాడు. మరో వైపు చంద్రగుప్తుడు కూడా ఇలాంటి పరిస్థితి ఎదురయితే తన కోసం చూడకుండా తన సైన్యాన్ని వెనుతిరగమని ముందే ఆజ్ఞ ఇచ్చి ఉండటంతో అతని సైన్యం కూడా వెళ్లిపోయింది.

ఇక కోటలో మిగిలింది చంద్రగుప్తుడు, అతనితో ఉన్న కొద్దిమంది సైనికులు. ధననందుడి సైన్యం కోటలోని ప్రతి వ్యక్తినీ సోదా చేయటం మొదలు పెట్టింది. వారు పరీక్షగా చూస్తే చంద్రగుప్తుడి దగ్గర, అతని మిత్రుల దగ్గర ఉన్న ఆయుధాలు తేలిగ్గా బయటపడతాయి.

అందుకే చంద్రగుప్తుడు మిగిలిన వారికి సైగ చేశాడు. అందరూ ఒకరొకరుగా కోట బయటకు దారితీశారు. కొంతసేపటికి వీరు తప్పించుకుంటున్న విషయం ధననందుడి సైన్యానికి అవగాహనకు వచ్చింది. వారు చంద్రగుప్తుడిని వెంబడించటం మొదలుపెట్టారు.

అతి కష్టం మీద బయటకు వచ్చిన చంద్రగుప్తునికి, అంత ప్రమాదంలోనూ తన కోసం ఎదురు చూస్తున్న చాణక్యుడు కనపడ్డాడు.

“ఆచార్యా! మీరు ఇంకా ఇక్కడే ఉన్నారా?” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు ఆశ్చర్యంగా.

“ప్రియశిష్యుడు, భావి సమ్రాట్టు ప్రమాదంలో ఉంటే నా దారి నన్ను చూసుకోమంటావా?” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“ముందు మీరు ఈ గుర్రం ఎక్కండి!” అని ఒక గుర్రాన్ని చాణక్యునికి చూపించి, తన వెనుక వస్తున్న సైన్యాన్ని తలో ఒక దిక్కుకు వెళ్లి పొమ్మని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. ఎవరి కోసం ఎవరూ ఎదురు చూడవద్దని, కిరాత రాజ్యంలో తిరిగి కలుసుకుందామని చెప్పి తన గుర్రాన్ని అదిలించాడు చంద్రగుప్తుడు. అతని గుర్రం, చాణక్యుని గుర్రం సమీపంలోని అడవుల్లోకి దారితీశాయి.

* * *

ఒకసారి అడవిలోకి ప్రవేశించాక ఇక ధననందుడి సైనికుల కళ్లు కప్పటం పెద్ద విషయం కాలేదు చంద్రగుప్తునికి. ఆ అడవుల్లో దారులన్నీ అతనికి కొట్టిన పిండి.

చీకటి పడిన కాసేపటికి తను పుట్టి పెరిగిన గూడానికి చేరుకున్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

తిరిగి చూస్తామని అనుకోని చంద్రగుప్తుని చూసి గూడెం మొత్తం ఆనందోత్సాహాల్లో మునిగిపోయింది.

ఒకరొకరుగా వచ్చి చంద్రగుప్తుని ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. అవును మరి! అతను వారి కళ్ల ముందు పెరిగిన చంద్రగుప్తుడు కాదు. ఆహార్యంలో, భాషలో,

పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

నడవడికలో పూర్తిగా మారిపోయిన చంద్రగుప్తుడు.

“స్వామీ! చదువు చెప్పాను, మా బిడ్డని అప్పగించమంటే, నమ్మి అప్పగించినందుకు ఇంతటోడిని చేసి అప్పగిస్తుండావా?” అన్నాడు గూడెం పెద్ద.

“ఈ చంద్రగుప్తుడి మీవాడు కాదు. దేశ సంపత్తి చక్రవర్తిని చేయాలి. కానీ, దానికి సమయం ఉంది. ప్రస్తుతం మేము మగధ సైన్యం వెంటబడుతుంటే తప్పించుకుంటూ ఇక్కడకు వచ్చాము. తిరిగి వెళ్లి పోవాలి!” అన్నాడు చాణక్యుడు.

“నాలుగు రోజులుండి వెళ్లండి స్వామీ!” అశగా అన్నాడు గూడెం పెద్ద.

“ఉండటానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ, మేము ఇక్కడ ఉన్నామని తెలిస్తే మీ గూడెంలోని అందరి ప్రాణాలు ప్రమాదంలో పడతాయి!” అంటూ తను వెంటనే వెళ్ళామనటానికి కారణం చెప్పాడు చాణక్యుడు.

గూడెం మనుషులు కూడా మరి బలవంతం చేయలేదు.

పోయినసారికీ, ఈసారికీ తేడా ఏమిటంటే, పోయిన సారి చాణక్యుడు ఈ గూడానికి వచ్చినపుడు అక్కడ ఏనుగుల వేట హడావుడి ఉంది. ప్రస్తుతం గూడానికి ఎటు చూసినా ఏనుగులు కట్టేసి ఉన్నాయి.

“ఏమిటి? ఈ ఏనుగులు ఇక్కడ ఏమి చేస్తున్నాయి?” అడిగాడు చాణక్యుడు.

“ఎందో సామీ! ఎన్నడూ లేంది, అడవుల్లో ఉన్న ఏనుగులన్నింటిని పట్టుకుంటున్నారు. వాటిని మచ్చిక చేసుకున్న తరువాత మావటోళ్లతో సహా తిరిగి ఇక్కడకు తెచ్చి వదిలేస్తున్నారు. నగరాల్లో పెట్టి వీటిని మేపాలంటే ఇన్ని ఏనుగులకు మేత ఏడ దొరుకుద్ది సామీ? ఏడన్నా యుద్ధం వచ్చినపుడు వీటిని తీసుకు పోతారంట!” చెప్పాడు గూడెం పెద్ద.

ఆ రాత్రి వారిని ఒక గుడిసెలో పడుకోబెట్టారు.

“మీరు కంటి నిండా నిద్ర పోండి స్వామీ! మీకు ఏ అపాయం రాకుండా మేము కంట్లో ఒత్తులేసుకుని కూసుంటాం!” అన్నాడు గూడెం పెద్ద.

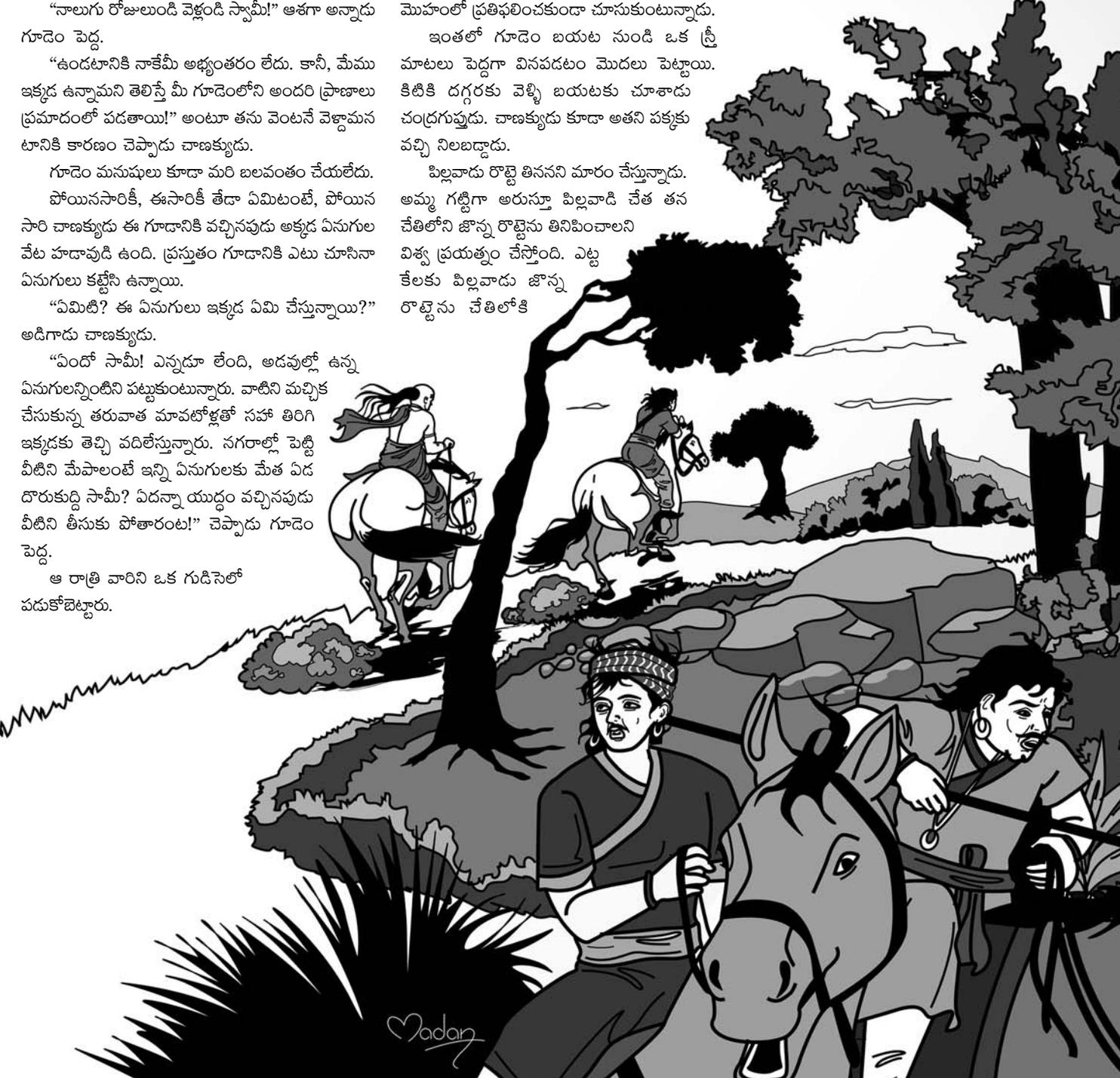
పడుకున్నారన్న మాటే కానీ వారిద్దరికీ నిద్ర పట్టటం లేదు. తమ మొదటి ప్రయత్నమే విఫలమవటం చంద్రగుప్తునిలో భరింపరాని నిరాశను కలగచేసింది. తప్పు ఎక్కడ జరిగిందో అర్థం కావటం లేదు. చాణక్యుని పరిస్థితి కూడా అలానే ఉన్నప్పటికీ, అనుభవజ్ఞుడవటంతో మనసులోని భావాలను మొహంలో ప్రతిఫలించకుండా చూసుకుంటున్నాడు.

ఇంతలో గూడెం బయట నుండి ఒక స్త్రీ మాటలు పెద్దగా వినపడటం మొదలు పెట్టాయి. కిటికీ దగ్గరకు వెళ్ళి బయటకు చూశాడు చంద్రగుప్తుడు. చాణక్యుడు కూడా అతని పక్కకు వచ్చి నిలబడ్డాడు.

పిల్లవాడు రొట్టె తినని మారం చేస్తున్నాడు. అమ్మ గట్టిగా అరుస్తూ పిల్లవాడి చేత తన చేతిలోని జొన్న రొట్టెను తినిపించాలని విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఎట్ట కేలకు పిల్లవాడు జొన్న రొట్టెను చేతిలోకి

తీసుకొని రొట్టె మధ్య భాగంలో కొరకబోయాడు.

వాడి నెత్తిని ఒక మొట్టికాయ వేసింది ఆమె. “చూస్తుంటే నువు కూడా ఆ అయ్యోరి దగ్గర చదువు నేర్చుకున్న చంద్రగుప్తుడిలా అయ్యేటట్లున్నావే. బుద్ధి ఉన్నవాడెవడన్నా రొట్టె మధ్య నుండి తినటం మొదలు పెడతాడా? ఏదో ఒక చివర నుండి తిను! చదవేస్తే ఉన్న మతి పోయిందంట. రాజ్యం గెలవాలంటే చివరలో ఉన్న ఊరి నుండి మొదలెడతారా?! ఏకంగా రాజధాని మీదకు వచ్చి పడతారా? అది కూడా

తెలియని ఈ చంద్రగుప్తుడిది ఒక చదువు. ఆ అయ్యారు దాన్ని నేర్పటం!?" పిల్లడి మీద కోపాన్ని కంఠంలో ధ్వనిస్తూ కాస్త పెద్దగానే అందామె.

ఆమె మాటలు పడుకున్న చంద్రగుప్తుడికి, చాణక్యుడికి ఎక్కడ వినిపిస్తాయో అని పక్కనున్న ఎవరో "ష్ట్!" అన్నారు.

చంద్రగుప్తుడు, చాణక్యుడు ఒకరి మొహం ఒకరు చూసుకున్నారు.

అప్పటి వరకు వారికి తాము తమ వ్యూహంలో ఎక్కడ తప్పు చేశామో అర్థం కాలేదు. ఆ తల్లి మాటల్లో వారికి తమ తప్పు తెలిసింది.

ఆ తరువాత వారిద్దరికీ ప్రశాంతంగా నిద్ర పట్టింది.

* * *

మరో సంవత్సరం గడిచింది.

ఈ సంవత్సరంలో చంద్రగుప్తుడు, పర్వతకుడు తమ వ్యూహాన్ని పూర్తిగా మార్చుకున్నారు.

సరాసరి పాటలీపుత్రం మీద దాడి చేసి తాము తప్పు చేశామని వారు తెలుసుకున్నారు. రాజధాని మీదే దాడి ప్రయత్నం జరగటంతో ధననందుడు తన సైన్యాన్ని పరుగులు పెట్టించాడు. చాణక్యుడు, చంద్రగుప్తుడు ఎక్కడ ఉన్నా పట్టుకుని రమ్మని ఆదేశించాడు. పర్వతకుడు కూడా వారితో కలిశాడని ధననందుడికి తెలియక పోవటంతో పర్వతకుడి మీద ధననందుడి దృష్టి పడలేదు.

మగధ సైన్యం తన శక్తి సామర్థ్యాలన్నీ ధారపోసి మరీ చాణక్య, చంద్రగుప్తుల కోసం వెతుకుతుండటంతో వారు మరోసారి అజ్ఞాతంలోకి వెళ్లక తప్పలేదు.

క్రమంగా ఆ వేడి చల్లారింది. తిరిగి తమ ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు ముగ్గురు.

మహానందుడికి చెందిన ఏనుగులు ఏయే అడవుల్లో ఉన్నాయో లెక్కలు తీశారు. ఆ

ఏనుగులన్నిటినీ నడిపించేది మావటి వాళ్లే. వాళ్లలో ఎక్కువ మంది ఆటవికుల సంతతి వాళ్లే. కాబట్టి వారి వద్దకు రహస్యంగా పర్వతకుడి మనుషులను పంపాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఆ పంపే మనుషులను కూడా ప్రత్యేకంగా ఎంపిక చేశాడు. వారందరూ ఆ మావటి వృత్తిలో ఉన్నవారే. అలా వెళ్లిన వారు అక్కడ ఉన్న మావటి వారిని కలిసి, వారిని మహానందునివైపు నుండి చంద్రగుప్తుని వైపుకు తిప్పుకునే ప్రయత్నం చేశారు.

"అమ్మో! రాజద్రోహమా? బయట పడితే.. మరణదండనే!" అంటూ సహకరించటానికి మొండికేశారు.

"మీకు అంత భయమయితే, మాకు సహకరించక పోయినా పరవాలేదు. ఆ ధననందుడి తరుపున మాత్రం నిలవకండి."

"మరేం చేయాలి?"

"నిజంగా యుద్ధం వచ్చి మీ అవసరం వస్తే, మిమ్మల్ని పిలిపిస్తారు కదా! అప్పుడు సమయం చూసుకుని పారిపోండి. మావటి లేకపోతే ఇక ఆ ఏనుగు నిరుపయోగమేగా! ధననందుడికి ఉపయోగ పడదు."

"తరువాత అయినా ధననందుడు ఊరు కుంటాడా?"

"తరువాత ఇక ధననందుడు ఎక్కడ ఉంటాడు? రాబోయేది మన రాజ్యమే. మీరు ఇలా చేసినందుకు శిక్ష పడకపోగా బహుమతులు ఉంటాయి!" అంటూ నచ్చచెప్పారు వారు.

అందరు కాకపోయినా చాలామంది ఆ మాటలకు ప్రభావితమయ్యారు. ఆ విధంగా యుద్ధం మొదలవక ముందే చాలావరకు మహానందుని గజ సంపదని నిర్వీర్యం చేయగలిగారు.

ఈలోపు పాంచాల రాజ్యంలో పరిస్థితులు

మారాయి. అలగ్గాండర్ తో యుద్ధం చేసి అతనితో సమంగా వీరత్వం చూపి, మెప్పును పొందిన పురుషోత్తముడు యుద్ధగాయాల నుండి పూర్తిగా కోలుకోలేదు. అలగ్గాండర్ తిరిగి పాంచాల రాజ్యం అతనికే అప్పగించినా మునుపటి ఉత్సాహం పురుషోత్తముడిలో కొరవడింది. దానికి తోడు ఇద్దరు కొడుకులను యుద్ధంలో కోల్పోయిన బాధ నిరంతరం సలుపుతూనే ఉంది. ఎట్టకేలకు పురుషోత్తముడు శారీరక గాయాలకు మానసిక గాయం తోడయి మరణించాడు. అతని మరో పుత్రుడు మలయకేతు పాంచాల రాజయ్యాడు.

సమయం వృధా చేయకుండా చాణక్యుడు మలయకేతును కలిశాడు. "అలగ్గాండర్ కు సామంతుడిగా ఉండక తప్పని పరిస్థితి నీ తండ్రిది. కానీ ఇప్పుడు రోజులు మారాయి. నీకు ఆ అగత్యం లేదు. అలగ్గాండర్ వెనక్కి వెళ్లి పోయాడు. ఎక్కడో పర్షియాలో ఉన్నాడు. అతనికి నీ గురించి ఆలోచించే తీరిక లేదు. నువ్వు సామంతుడిగా ఉండటానికి నిరాకరించినా, ఇంత చిన్న రాజ్యం వశం చేసుకోవటం కోసం అంత దూరం నుండి రాడు." అన్నాడు చాణక్యుడు.

"మీరు చెప్పినట్లు అలగ్గాండర్ అండ కాదనుకున్నందు వలన నాకు వచ్చే ఉపయోగం ఏమిటి?" అనుమానంగా అడిగాడు మలయకేతు.

"కాబోయే అఖండ భారత చక్రవర్తి చంద్రగుప్తుడి అండ నీకు దొరుకుతుంది."

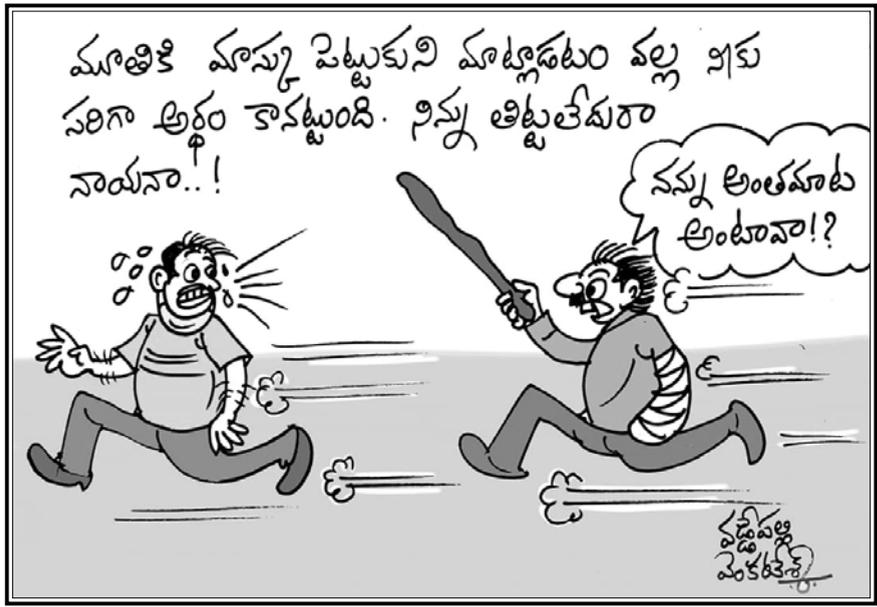
"సామంతుడిగా ఉండటానికి ఇప్పవద్దాక ఎవరయితే ఏమిటి? అలగ్గాండర్ ని కాదనుకుని చంద్రగుప్తుడికి సామంతం చేసి సాధించేదేమిటి?"

"అలగ్గాండర్ విదేశీయుడు. చంద్రగుప్తుడు భారతీయుడు. నువ్వు భారతీయుడివా? కాదా? ఇది చాలదా, మీరు కలిసి ఉండటానికి. నీ వెనుక అఖండ భారతం ఉంటే, ఇలాంటి అలగ్గాండర్లు ఎందరు వచ్చినా మీ నాన్నకు పట్టిన గతి నీకు వస్తుందా?"

చాణక్యుడి మాటలు సరయినవనే అనిపించాయి మలయకేతుకు. "అయితే సరే! నేను మీకు అన్నివిధాలా సహకరిస్తాను!" అని వాగ్దానం చేశాడు.

చాణక్యుడు తిరిగి వచ్చి శుభవార్త చంద్రగుప్తుడికి, పర్వతకుడికి చెప్పాడు. ఆ తరువాత రెట్టించిన ఉత్సాహంతో వారు తమ వ్యూహానికి పదును పెట్టారు. పోయినసారి కన్నా ఎన్నో రెట్లు వసరులు పెంచుకుని, ఈసారి తమ దాడికి లక్ష్యంగా మగధకు పడమటి దిక్కున ఉన్న మధుర నగరాన్ని నిర్ణయించుకున్నారు.

మునుపటిసారి చేసిన పొరపాటు చేయకుండా చాలా ముందుగా పూర్తి ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకున్నారు. మధుర నగరం యమున ఒడ్డున ఉంది. పాటలీపుత్రానికి వందలాది యోజనాల దూరంలో ఉంది. పాటలీపుత్రం నుండి సైన్యం సహాయం రావాలన్నా నెలలు పడుతుంది. మగధకు చుట్టుపక్కల ఉన్న

చిన్నాచితకా రాజ్యాల మీద దాడిని పర్వతకుడు తన బాధ్యతగా స్వీకరించాడు. ఇక మధుర మీద దాడికి తను న్యాయంగా నాయకత్వం వహించాడు చంద్రగుప్తుడు.

ముందుగా బయలుదేరిన పర్వతకుడు వల్లిక, మద్ర రాజ్యాల లాంటి చిన్న రాజ్యాల మీద దాడికి వెళ్ళాడు. ఎప్పుడెప్పుడు ఇలాంటి అవకాశం వస్తుందా అని ఎదురు చూస్తున్నట్లు ఏమాత్రం ప్రతిఘటన లేకుండా ఆ రాజ్యాలు లొంగిపోయాయి. ఆ తరువాత పర్వతకుడు మైనాకగిరి దాటి ఆ చుట్టు పక్కల ఉన్న పర్వత రాజ్యాలను ఒకటొకటిగా లొంగదీసుకునే పనిలో పడ్డాడు.

మరోవైపు మలయకేతు మధురకు దక్షిణాన ఉన్న మరో ప్రముఖ నగరం ఉజ్జయిని మీదకు తన సైన్యాలను నడిపాడు.

ఇక చంద్రగుప్తుడు తన సైన్యాన్ని సూటిగా మధుర నగరం వైపు నడిపాడు. దారిలో అతని సైన్యం అనేక గ్రామాలు, జనపదాలు దాటవలసి వచ్చింది. ప్రతి చోటా ప్రజలందరు తాము అనుభవిస్తున్న కష్టాల గురించి చెబుతున్నారు. పెరిగిపోయిన శిస్తుల బాధల గురించి చెప్పుకుంటున్నారు. ఒక రాజ్యం నుండి మరో రాజ్యం తిరుగుతూ వ్యాపారం చేసుకునే వ్యాపారులు పెరిగిన అవినీతి గురించి చెప్పుకున్నారు. రకరకాల వర్షాల ప్రజలు అతనికి తమ కష్టాలు మొరపెట్టు కుంటున్నారు.

తను అధికారంలోకి వచ్చాక వారి కష్టాలు తీరటానికి ఏమి చెయ్యాలో చాణక్యుడి చెంత కూర్చుని తీరిక సమయంలో చర్చిస్తున్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా తన సైనికులను ఉద్దేశించి ఉపన్యసిస్తున్నాడు. ఆ ఉపన్యాసాల్లో ఏమి చెప్పాలో కూడా చాణక్యుడు, చంద్రగుప్తుడు కలిసి నిర్ణయిస్తున్నారు. అవకాశం దొరికింది కదా అని అసహాయులను బాధించరాదు. ఆయుధం ఉంది కదా అని పౌరుల మీద దాష్టికం కూడదు. మనం దాడి చేస్తున్నది మన సహౌదరుల మీదే అని అందరూ గుర్తుంచుకోవాలి. మారుతున్నది చక్రవర్తే తప్ప మనుషులు కాదు. కాబట్టి ఆస్తి నష్టం కూడదు. నగరాల మధ్య ప్రయాణం చేస్తూ వ్యాపారం చేసుకునే వ్యాపారులను ఇబ్బంది పెట్టరాదు. ఇలా తన సైన్యానికి కఠిన నిబంధనలు విధించాడు చంద్ర గుప్తుడు.

మధుర నగరం దగ్గర అవుతున్న కొద్దీ దారిలో ఉన్న గ్రామాల నుండి ప్రజలు వారంతట వారు వచ్చి సైన్యంలో చేరుతున్నారు.

బయలుదేరినప్పుడు ఉన్న సైన్యం కన్నా మధుర నగరానికి చేరువ అయ్యేటప్పటికి అతని సైన్యం దాదాపు రెట్టింపు అయింది.

ఇక మధుర నగరం ఒక రోజు దూరంలో ఉందనగా ఆఖరి మజిలీ చేశారు. (సశేషం)

ప్రభుత్వం తీరు మార్చుకోవాలి!

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రాజకీయం ఒక్కసారిగా వేడికైంది. ఇటీవల ప్రభుత్వం కరోనాకు ప్రయివేట్ ఆసుపత్రులు కూడా చికిత్స అందించవచ్చునని పేర్కొంది. అంతేకాదు, చికిత్సకు అయ్యే ఖర్చును కూడా ప్రభుత్వమే నిర్ణయించి మార్గదర్శకాలు విడుదల చేసింది.

అయితే ఈ మార్గదర్శకాలను కొన్ని కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు గాలికి వదిలేస్తున్నట్లుగా తెలుస్తోంది.

ఇదే అదునుగా భావించిన కొన్ని ప్రయివేట్ ఆసుపత్రులు రోగుల దగ్గర నుంచి అడ్డగోలుగా ఫీజులు వసూలు చేస్తున్నాయని ఆరోపణలు వినిపిస్తున్నాయి.

ఈ నేపథ్యంలో భారతీయ జనతా పార్టీ తెరాస ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళనలు చేపట్టింది. కరోనాను ఆరోగ్యశ్రీ జాబితాలో చేర్చాలని లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఆయుష్మాన్ భారత్ పథకాన్ని రాష్ట్రంలో అమలు చేయాలని ఆ పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. అయితే ప్రభుత్వం తన అణచివేత ధోరణిని మరోసారి ప్రదర్శించి బండి సంజయ్, ఆ పార్టీ నేతలను అరెస్టు చేసింది. ఇది ఏ మాత్రం సరైన చర్యకాదు. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా కళ్లు తెరిస్తే మంచిది.

జగన్, చెన్నూరు

పెయింటింగ్ పోటీల్లో విద్యార్థుల విజయకేతనం

వరంగల్ : జూన్ 6 పర్యావరణ దినోత్సవం సందర్భంగా జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిలో 'పర్యావరణం' అంశం మీద నిర్వహించిన పెయింటింగ్ పోటీలలో సుజాత విద్యానికేతన్ హైస్కూల్ విద్యార్థులు పాల్గొని బహుమతులు సాధించారు. ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొన్న అటవీ అధికారి జె. అక్కర్ విజేతలకు ప్రశంసా పత్రం, మెమెంటో, నగదు బహుమతులు అందజేశారు.

గత ఇరవై సంవత్సరాలుగా నిర్వహిస్తున్న జాతీయ, రాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయి పెయింటింగ్ పోటీలలో గెలుపొందడంలో ప్రతి సంవత్సరం సుజాత విద్యానికేతన్ హైస్కూల్ విద్యార్థులు ముందుంటున్నారని పాఠశాల ప్రిన్సిపాల్ ఎ. శాంతారాం కర్ణ అన్నారు. విద్యార్థులు ఎ. హరిచందన, ఎ. లక్ష్మి చందన, ఉపాధ్యాయురాలు ఎ. ఉమాచందన (వీరు ముగ్గురు సేవికా

సమితి సేవికలు) బహుమతులు సాధించడం అభినందనీయమని అన్నారు. ఈ పోటీల్లో వరంగల్లోని అనేక పాఠశాలలు పాల్గొనేవిధంగా విశ్వవిద్యాలయ నగర సంఘచాలిక్ బండ కాళిదాసు, వరంగల్ జిల్లా పర్యావరణ ప్రముఖ్ డి. రాజు కృషి చేశారు. ★

ఆ తప్పిదం చేయను

ఎం. సూర్యకుమారి

ప్రక్కన మా తోడికోడలు సక్కుబాయమ్మ ఇంట్లో తెల్లవారురూము నుండి సందడి వినిపిస్తున్నది. నేను, మా ఆయన లేచి ప్రక్కంటికి ఒక అడుగు వేశాము. మా మరిది సూర్యనారాయణకి ముగ్గురూ ఆడపిల్లలే. పెద్దపిల్ల లలిత వాళ్ల నాన్నకి నూనెతో తలంటు తున్నది. రెండో కూతురు సీరద ఒళ్లంతా నూనె రాసి నలుగు పెడుతున్నది. మూడో కూతురు పరిమళ వేడివేడి నీళ్లు తోడిపెట్టి, కుంకుడు రసం తీస్తున్నది. వాళ్ల చేతుల్లో ఆయన రెండేళ్ల పసిబిడ్డయ్యారు. “పెద్దమ్మ! అమ్మ, నీవు త్వరగా రెడీ అవ్వండి. సత్యనారాయణ స్వామి వ్రతం ముగించుకొని త్వరగా ఫంక్షన్ హాలుకి వెళ్లాలి” అని పెద్దమ్మాయి మమ్మల్ని

తొందర చేసింది. ముగ్గురు ఆడపిల్లలు కలసి వాళ్ల అమ్మానాన్న 50వ వివాహ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుతున్నారు. పెళ్లికి కావలసిన తాళిబొట్టు, పట్టు బట్టలు, ఉంగరాలు కొన్నారు. వియ్యపురాళ్లకి, దగ్గర బంధువులకి పెట్టడానికి కొన్న గుడ్డల్ని లలిత దగ్గరుండి చూపించింది. వియ్యంకులు, అల్లుళ్లు ఫంక్షన్ హాలు పర్యవేక్షణకు, భోజనాల ఏర్పాట్లు చూడటానికి వెళ్లారు. వియ్యపురాళ్లు వ్రతానికి కావలసిన పూజా సామాగ్రి సిద్ధం చేస్తున్నారు. ఫంక్షన్ హాలుకి వెళ్లటానికి నాకు కోడలు వరుసయ్యో సుజాతని కేక వెయ్యటానికి వెళ్లను. నన్ను చూడగానే కంటి వెంబడి నీళ్లు కారిపోయాయి. “ఏమిటే, నా కొడుకు, నీవు ఏమన్న గొడవపడ్డారా?” “చూడతా, రెండోసారి కూడ ఆడపిల్లే అని తెలిసి, అబార్న్ చేశారు.”

చేయించుకుంటానంటే నీ కొడుకు, మా మావ ఇద్దరు ఒప్పుకోవటం లేదు.”

“నీ పిచ్చి దొంగలు దోల, ఈ కాలంలో ఆడ పిల్లయిన, మగపిల్లవాడయిన ఒకటే. ఇంకా చెప్పాలంటే ఆడపిల్లలే మేలు.”

“రేపు నీ కొడుకు బాటు జరుపుతాడన్న నమ్మకం ఏమిటి? నా కొడుకులు వ్యవసాయం చేస్తున్నారా? ఇప్పటికే కారు వ్యవసాయం చేయడం కంటే, అమెరికాకు వెళ్లటానికి ఇష్టపడుతున్నారు.”

“అన్నిటికీ అన్ని చెప్తావ్తా, పద టైమవుతుంది. పెళ్లికూతురు వెంట వెళ్లాలిగా”

10:30 గంటలకంతా ఫంక్షన్ హాలు చేరాము. వివాహ ముహూర్తం 11 గంటలకు. అప్పటికీ మూడు వంతులు కుర్చీలు నిండిపోయాయి.

మా తోడి కోడలుకి, వియ్యపురాళ్లు మట్టిగాజులు, బంగారపు గాజులు కలిపి తోడిగారు. కాసుల పేరు, వంకీలు, వడ్డాణం పెట్టారు. ఇంట్లో బయలుదేరిన దగ్గర నుండి మా సక్కుబాయి, ఇవన్నీ పెట్టుకోవడానికి సిగ్గుపడుతూనే ఉన్నది. “చూడక్కా! అసలు ఫంక్షనే వద్దంటే వినలేదు. మనం చిన్నప్పటినుండి బొలం చాకిరీ చేసుకుంటు, మట్టిలో బతికాం. అలవాటు లేని ఈ నగలు పెట్టుకోవాలంటే సిగ్గుగా ఉన్నది. తీసేయమని చెప్పక్కా” అని బ్రతిమిలాడింది. మనవరాళ్లు నసేమిరా అన్నారు.

మొదట పెళ్లిచూపుల ఘట్టం. మా మరిదిని కుర్చీ వేసి కూర్చోబెట్టారు. ఎదురుగా చాపమీద సక్కుబాయి. అటు, ఇటు బంధువులు, స్నేహితులు చేరారు.

“అమ్మాయ్! తలెత్తి పెళ్లికొడుకుని చూడు. తర్వాత నేను చూడలేదంటే కుదరదు.”

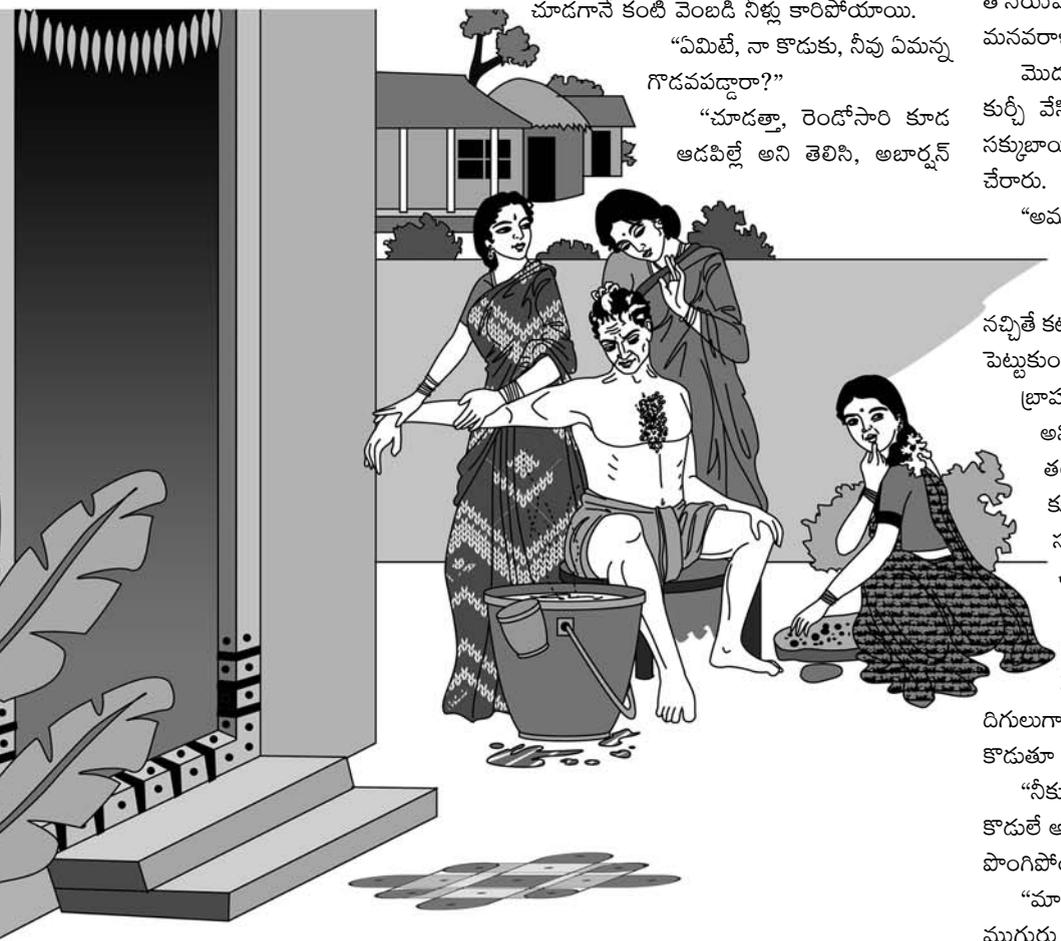
“అబ్బాయ్! అమ్మాయిని చూడరా! నీకు నచ్చితే కట్టు, కానుకలు మాట్లాడుకొని, ముహూర్తాలు పెట్టుకుందాం” అంటూ సందడి చేస్తున్నారు.

బ్రాహ్మణులు పెళ్లి తంతుని తు.చ. తప్పకుండా అన్ని పద్ధతుల్ని పాటిస్తూ నిర్వహించారు. ఇక తలంబ్రాలు ఘట్టంలో పెళ్లికొడుకు, పెళ్లి కూతురుని హుషారు పరుస్తు హాలంతా సందడే సందడి. అలివేణి కుండలో నుండి ఉంగరం తీసే ఘట్టంలో హాలంతా హోరెత్తిపోయింది.

నా మననంతా ఏదో తెలియని వెలితితో నిండిపోయింది. “ఏమిటా! దిగులుగా ఉన్నావు? అందరు సంతోషంగా, చప్పట్లు కొడుతూ నవ్వుతుంటే” అని సుజాత పలకరించింది.

“నీకు తెలుసు గదా సుజాత మాకు నలుగురు కొడులే అని. అందరూ అదృష్టవంతులు అంటుంటే పొంగిపోయే దాన్ని, గర్వపడేదాన్ని”.

“మాదేముందక్కా, ఒక అయ్యవేతిలో పెడితే ముగ్గురు వెళ్లిపోతారు. నేను, మీ మరిది ఒకరి

మొహాలు ఒకరం చూసుకుంటు కూర్చోవాలి” అని మా సక్కుబాయి బాధపడింది.

“నేను, మా కోడళ్లు ఉండమా?” అని ఓదార్చే దానిని.

“ఇప్పుడు నీకేం కష్టం వచ్చిందత్తా. నలుగురు కొడుకులు నాలుగు రాజ్యాలు ఏలుతున్నారు కదా!”

“కానీ ప్రేమ, ఆప్యాయతకు మొహం వాచి పోయాము. సంవత్సరానికి ఒకసారైనా అందరు వచ్చి రెండురోజులు ఉండిపోవచ్చు గదా! మేము వెళ్లి రెండు రోజులు వాళ్ల దగ్గర ఉండటానికి ఇష్టపడరు. మేము మోటుగా, పల్లెటూరి తరహాలో ఉంటామని వాళ్లకి నామోషీ.

“పెదబావ సంవత్సరానికి ఒకసారి కన్పిస్తాడు గదత్తా.”

“వాడికి వచ్చగా, ఏవుగా పెరిగిన పొగమొక్కల్ని చూడటం ఇష్టం. సంవత్సరానికి ఒకసారి వచ్చి, ఊరంతా తిరిగి అందరి చేలు చూసి ఫోటోలు తీసుకుంటాడు. ఆ రోజు మీ మామ మొహం కళకళలాడిపోతూ ఉంటుంది. ఉదయం పూట జొన్న సంతకీ, మధ్యాహ్నం ఉప్పుగోంగూరతో అన్నం ఇష్టంగా, ఆబగా తింటాడు. రాత్రికి చింతకాయ పచ్చడి, ముద్దపప్పు నేతితో అన్నం కలిపించుకొని నా చేతితో ముద్దలు పెట్టించుకుని తింటాడు. సంవత్సరమంతా ఈ ఆనందాన్ని నెమరువేసుకుంటు బతుకుతాము. వెళితే మన ఊసే ఉండదు.”

“అవునే అత్తా, నీ చిన్నకొడుకు నాలుగూళ్ల అవతల ఉన్న వాళ్ల అత్తగారింటికి వస్తాడు. వాళ్ల అత్త కారులో నుండి కాలు కింద పెట్టడు. వెంట బొచ్చుకుక్క ఉండాలిందే. మా పిన్నిది ఆ ఊరేగా! ఒకసారి నేను అడిగాను, ‘ఏం బావ మనూరు రావేంటి?’ అని.

“అక్కడ చెంబులు పుచ్చుకొని బయటకు వెళ్లాలి పిల్లలు ఇష్టపడరు.” అన్నాడు.

“నీవు నిలబడి ఆ సౌకర్యం ఏర్పర్చవచ్చు గదా! వాళ్లు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు” అన్నాను.

“నాకంత తీరుబాటు ఎక్కడిది?” అన్నాడు.

“మరి చూశావా, సుజాత, కొడుకు కావాలంటుంటివే. మేము వాళ్ల కొరకు ఎంత కట్టం చేశాం. మా పొలం, కీలుపొలం, ఐదు బర్రెగొడ్ల చాకిరీతో మా నడుములు వంగిపోయాయి. అయితే మనూరి బడిలో చదువుకుంటున్నంత కాలం పొద్దుటే వెళ్లి మేత కోసుకొచ్చే వాళ్లు”.

“మరి మరుగుదొడ్డి చిన్నగా ఏర్పరచుకున్నారా గదా అత్తా.”

“ఆ మాకు మరుగుదొడ్డి కట్టించమని నలుగురికి ఉత్తరాలు రాస్తే, మూడోవాడు పది వేలు పంపాడు. నిలబడి కట్టించే వాళ్లు కావాలి గదా! వర్షాకాలంలో మేము పడుతున్న అవస్థ చూసి, మా సక్కుబాయి కూతురు లలిత నిలబడి కట్టించి పోయింది.”

“అవునత్తా, సక్కుబాయి ముగ్గురు కూతుళ్లు పోటీలు పడి తల్లిదండ్రులకి సౌకర్యాలు ఏర్పరుస్తూ ఉంటే, బావలు నలుగురు పందిరి మంచం, ఇత్తడి రాగి కాగులు, కొట్టాన్ని పడగొట్టి బేకు మొద్దులు పోటీలు పడి ఎత్తుకుపోయారు”

“మరి ఇన్ని తెలిసి కూడ మగపిల్లవాడే కావాలని కోరుకుంటున్నావు”.

నేనేం మాట్లాడలేకపోయాను. “అడుగోనత్తా, సక్కుబాయత్త అమెరికా వెళ్లి కాన్పు చేసిన నీరడ కొడుకు ఇటే వస్తున్నాడు. ముద్దుగా ఉంటాడు”

“అక్కా! విమానం ఎక్కూతానని కలలో కూడ ఊహించలేదు” అని మా సక్కుబాయి సంబరంగా చెప్పంటే, నిజం చెప్పన్నాను సుజాత, ఒక్క క్షణం నా మనసంతా అసూయతో నిండిపోయింది.”

అంతలో మా రెండో కోడలు మాటలు చెవిన పడ్డాయి.

“ఏవమ్మ! లలితమ్మ. మా అత్తకు ఖరీదైన చీర పెట్టారు. మాకేవి? అక్కడ ఇరుగు, పొరుగు, ఏం చీర పెట్టారని అడిగితే ఏం చూపించాలి? మాకు రామాయణ పుస్తకాలు ఇచ్చి సరిపెట్టారు.”

“కొడుకులు, కోడళ్లు చుట్టపు చూపుగావైన మీ ఇంటికి రారేంటి? అని గ్రామం గ్రామం అడుగుతుంటే మా పెద్దమ్మ, పెదనాన్న వాళ్లకేం సమాధానం చెప్పాలి? ఇక చీరల సంగతంటారా, మీకు వందల సంఖ్యలో ఖరీదయిన

చీరలున్నాయి. మీ అత్తకి లేవు గనుక పెట్టాం. మీ అత్త, మామ ఫోటో ఒక్కటి కూడ మీ ఇళ్లల్లో లేవు. రామాయణ పుస్తకంలోని మా అమ్మ, నాన్న ఫోటోలయిన చూపించి, మా చిన్నత్త, చిన్నమామ అని చెప్పుకోండి” అని చురక తగిలించినది.

ఈ మాటలు వింటున్న సుజాత దీర్ఘాలోచనలో పడింది. “నేనెంత తప్పిదం చేయబోయానో అర్థం అవుతున్నది. నా కడుపులోని ఆడ శిశువుని చంపుకొని తప్పిదం చేయను”.

“ఆ తప్పిదం చేయనుగాక, చేయను” అని తనకు తెలియకుండానే పెద్దగా అనేసింది. అందరు సుజాత వైపు ఆశ్చర్యంగా చూశారు. అర్థం అయిన నేను మెల్లగా నవ్వుకున్నాను.

మా సక్కుబాయి చిన్నకూతురు వాళ్లు పక్క టౌన్లో ఇల్లు కట్టుకొని ఉంటున్నారు. ఒకరోజు మా సక్కుబాయి వియ్యపురాలు వచ్చింది. మేం ముగ్గురం కూర్చొని అన్నాలు తింటుండగా వియ్యపురాలు నక్కూబాయిని అడిగింది. “నేను పల్లెటూరులో ఉండి వచ్చి, టౌన్లో ఉండలేకపోతున్నాను. ఎటు వాళ్లు అటు వెళ్లిపోతే ఒక్కదానికి విసుగొస్తున్నది. అందరం ఆ ఇంట్లోనే కలసి ఉండాం. మీ అల్లుడు కూడ వచ్చి అడుగుతా నంటున్నాడు.

“సెలవులు వస్తే పిల్లలంతా ఇక్కడ వాలిపోతారు. జింక పిల్లల్లా చేతికి

చిక్కరు. ఆటలే ఆటలు, ఎప్పుడెప్పుడు సెలవులు వస్తాయా అని ఎదురు చూస్తుంటారు. అప్పుడు ఇబ్బంది గదా!”

“ఇల్లు ఎక్కడికి పోతుంది? నేను కూడ వచ్చి ఇక్కడే ఉంటాను. నలుగురు ఒకచోట గూడతారు. రాత్రిళ్లు హాయిగా ఆరు బయట వేప చెట్టుకింద మంచాలు వేసుకొని పడుకోవచ్చు. పిల్లలతో పాటు నాకు అటవిడుపే. సెలవులు తరువాత ఎటువాళ్లని అటంపం, మనం మన గూటికి చేరతాం. మీరు కూడ ముసలితనంలో ఒక అండకీ చేరటం ముఖ్యం కదా”

వెళ్లేరోజు తాళాలిచ్చి “వెళ్లొస్తాం” అని చెప్పటానికి సక్కుబాయి వచ్చింది. నా కళ్ల వెంబడి గిర్రున నీళ్లు తిరిగాయి. నన్ను గమనించిన పరిమళ అన్నది, “పెద్దమ్మా, తోడు నీడగా ఉన్న మా అమ్మ వెళ్లిపోతుంది దిగులుపడకు. నీరడక్క మీ ఇంట్లో ఫోన్ పెట్టించమని డబ్బులు పంపింది. అమ్మ, నాన్న, అక్కయ్యలు నీతో ఫోన్లో మాట్లాడుతూనే ఉంటారు. బాగా లేనప్పుడు, దగ్గరగా ఉంటాం కాబట్టి ఒక ఫోన్ చేస్తే మేం వస్తాం” అన్నది.

నా పక్కనే ఉన్న సుజాత వైపు చూశాను. వాళ్లు వెళ్లిన తరువాత అన్నది “నీవు అలా చూడాల్సిన పనిలేదు అత్తా. నా కళ్లు తెరుచుకున్నాయి” అని. ★

భారతీయ రుషుల దివ్య ప్రసాదమైన 'యోగ' నేడు ప్రపంచ మానవ జీవనంలో అత్యంత ప్రభావవంతమైన శాస్త్రంగా గుర్తింపు పొందింది. ముఖ్యంగా ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ద్వారా 2014 లో ఐక్యరాజ్య రాజ్యసమితి జూన్ 21 తేదీని అంతర్జాతీయ యోగ దినంగా ప్రకటించిన తరువాత సామూహికంగా యావత్ ప్రపంచ దేశాల ప్రజలతోపాటు స్వచ్ఛంద, ప్రభుత్వ వర్గాలు అధికారికంగా యోగ సాధన, ప్రదర్శన, అవగాహనా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు.

వెంకయ్యనాయుడు

డా. తమిళసై సొందర్ రాజన్

యోగ - ఆరోగ్యం

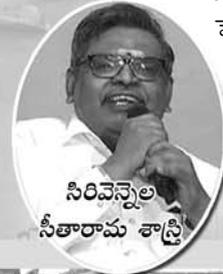

డా. కిషన్ రెడ్డి

సికింద్రాబాద్ : నేడు సమాజంలో వేగంగా విస్తరిస్తున్న కరోనా మహమ్మారిని అరికట్టడం కోసం యోగ అభ్యాసంపై అవగాహన పెంచి ప్రజలలో రోగ నిరోధక శక్తిని పెంపొందించడానికి సూర్యసమస్కారాలను వారం రోజుల పాటు యజ్ఞం వలే భావించి తమ ఇళ్లలోనే చేసేవిధంగా సికింద్రాబాద్ విభాగ్ ఆర్ఎస్ఎస్ స్వయంసేవకులు అంతర్జాతీయ యోగ దినోత్సవం సందర్భంగా 'యోగ సప్తాహ-2020' కార్యక్రమాన్ని జూన్ 15-21 వరకు యోజన చేశారు. లాక్డౌన్ కారణంగా 'యోగ సప్తాహ-2020' కార్యక్రమాలు ప్రారంభం నుండి చివరి వరకు పూర్తిగా ఆన్లైన్లోనే నిర్వహించారు. 'యోగ సప్తాహ-2020' కార్యక్రమాన్ని అభినందిస్తూ భారత ప్రధాని నరేంద్రమోదీ పంపిన సందేశంలో 'యోగ సనాతన భారత సాంస్కృతిక పరంపరలో అంతర్భాగమని, యోగాభ్యాస సాధన లక్ష్యం 'సర్వేసంతు నిరామయా' అని ఉద్ఘోషించారు. జూన్ 13న తెలంగాణ గవర్నర్ డా॥ తమిళసై సొందర్ రాజన్ ఈ కార్యక్రమాన్ని లాంచనంగా ప్రారంభించి, నిత్యజీవితంలో యోగాభ్యాస ఆవశ్యకత గురించి వివరిస్తూ, 'యోగ శాస్త్రీయమైనది, అన్ని వయసుల వారికి ఆరోగ్య సాధన కొరకు సూచించదగినది. ముఖ్యంగా యువతులు, గర్భం ధరించిన స్త్రీలు తగిన యోగాభ్యాసం ద్వారా వారి ఆరోగ్యంతో పాటు శిశువు, కుటుంబ ఆరోగ్యాభివృద్ధిని పెంపుపొందించుకోవచ్చు'ని ఒక డాక్టరుగా సందేశమిచ్చారు.

పద్మశ్రీ డా॥ పి.వెంకటేశ్వర్ నాగేంద్ర

సిరివెన్నెల సీతారామ శాస్త్రి

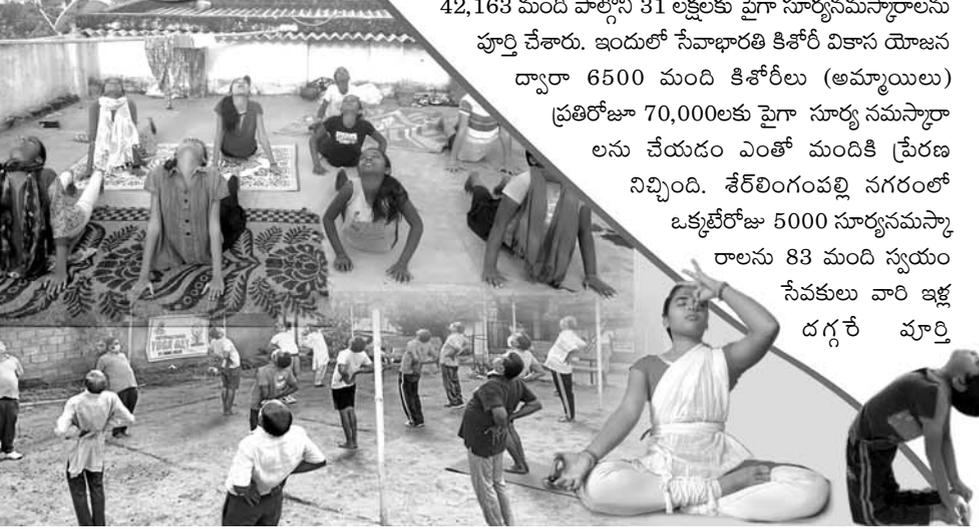
ఈ ప్రారంభ కార్యక్రమంలో కేంద్ర హోంశాఖా సహాయమంత్రి, సికింద్రాబాద్ లోక్సభ సభ్యులు జి. కిషన్ రెడ్డి, ప్రముఖ సినిగేయ రచయిత సిరివెన్నెల సీతారామ శాస్త్రి, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రచారక దేవేంద్ర, తెలంగాణ ప్రాంత సేవాభారతి అధ్యక్షులు, ఆర్ఎస్ఎస్ సికింద్రాబాద్ విభాగ్ సంఘచాలక్ దుర్గార్జుని పాల్గొని మార్గదర్శనం చేశారు.

వారం రోజులపాటు జరిగిన ఈ యోగ యజ్ఞంలో మొత్తం 42,163 మంది పాల్గొని 31 లక్షలకు పైగా సూర్యసమస్కారాలను పూర్తి చేశారు. ఇందులో సేవాభారతి కిశోరీ వికాస యోజన ద్వారా 6500 మంది కిశోరీలు (అమ్మాయిలు) ప్రతిరోజూ 70,000లకు పైగా సూర్య సమస్కారాలను చేయడం ఎంతో మందికి ప్రేరణనిచ్చింది. శీర్లింగంపల్లి నగరంలో ఒక్కరోజు 5000 సూర్యసమస్కారాలను 83 మంది స్వయంసేవకులు వారి ఇళ్ల దగ్గరే పూర్తి

సీత గాయత్రీ

చేయడం స్ఫూర్తిదాయకం. ఉప్పల్ భాగ్లో యువకులు అత్యధికంగా ప్రతిరోజూ 108 సూర్యసమస్కారాలు చేశారు. ఈ మహా యజ్ఞంలో సామాజిక దూరాన్ని పాటిస్తూ 1210 కుటుంబాలు, 109 పాఠశాలలు, 107 కళాశాలలు, 22 యూనివర్సిటీలు, 64 యోగ ట్రైనింగ్ సెంటర్లు, 239 సంస్థలు, 59 గెజిటెడ్ కమ్యూనిటీ/కాలనీల ప్రజలు భాగస్వామ్యులయ్యారు. జూన్ 21న జరిగిన 'యోగ సప్తాహ-2020' ముగింపు కార్యక్రమానికి భారత ఉపరాష్ట్రపతి వెంకయ్యనాయుడు వారి అభినందన సందేశాన్ని పత్రం ద్వారా 'యోగ ఉద్దేశం-లోకా సమస్తా సుఖినోభ వంతు, ఆ దిశగా అందరి అభ్యాసం సాగాలని' తెలియజేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో కేంద్ర అయూష్ మంత్రిత్వ శాఖ, రక్షణ శాఖ సహాయమంత్రి త్రిపాద యశో నాయక్, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత సహ కార్యవాహ డా॥ అన్నదాసం సుబ్రమణ్యం పాల్గొని అష్టాంగయోగ సాధనలో ప్రధాన అంగాలైన యమ,

प्रधान मंत्री
Prime Minister
MESSAGE

It is heartening to learn that Vinat Bhanat is organizing the 'YogaSaptah2020' to mark the International Day of Yoga and promote holistic wellness and immunity.

Yoga has always been an integral part of our cultural ethos and lifestyle, guided by the principle of 'सर्वे सन् विरायवाः' - 'may everyone be free from illness.' Yoga is an effective means to bring about a harmonious balance between the body, mind and soul. Yoga furthers overall well-being, relaxes the mind, reduces stress and anxiety. Today, the entire world is embracing Yoga as an integral part of lifestyle and experiencing its tremendous benefits.

The world has seen various crises and challenges, but the situation arising due to COVID-19 is unprecedented. Yoga has assumed even more significance in this scenario, as it can help strengthen the respiratory system and the beneficial effects have been witnessed for long.

Yoga is good for community, immunity and unity. Your initiative to ensure participation of people from their respective places is inspiring. May 'YogaSaptah2020' encourage a larger number of people to make Yoga a part of their daily routine.

I extend my best wishes to you for the endeavour and hope that the 'YogaSaptah2020' will be a singular success.

(Narendra Modi)

New Delhi
शुक्र 23, जून संवत् 1942
13th June, 2020

దుర్గారెడ్డి

డా॥ అన్నదానం సుబ్రహ్మణ్యం

నియమాల గురించి తెలియజేశారు. యువత యోగాభ్యాసాన్ని జీవితంలో భాగంగా చేసుకోవాలని, అందులో ముఖ్యంగా సూర్యనమస్కారాలు నిత్యం అభ్యాసం చేయాలని తెలియజేశారు.

'యోగ సప్తాహ-2020' కార్యక్రమాన్ని ఉద్దేశించి, యోగాభ్యాస ప్రాముఖ్యం, మెలుకువలను వివిధ సామాజిక సంస్థలకు చెందిన ప్రముఖ కార్యకర్తలు

తమ వీడియో సందేశం ద్వారా తెలియజేశారు. ఇందులో ప్రధానంగా బెంగళూరులోని S-VYASA యూనివర్సిటీ కులపతి పద్మశ్రీ డా॥ హెచ్.ఆర్. నాగేంద్ర, ICCR ప్రెసిడెంట్, బీజేపీ ఉపాధ్యక్షులు, రాజ్యసభ సభ్యులు డా॥ వినయ్ సహస్రబుద్ధే, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత సంఘచాలక్ దక్షిణామూర్తి, సీకింద్రాబాద్ విభాగ్ సహ

సంఘచాలక్, ప్రముఖ అయుర్వేద వైద్యులు డా॥ కృష్ణప్రసాద్, రాష్ట్ర సేవికాసమితి ప్రముఖ కార్యవాహిక సీత గాయత్రి తదితరులు ఉన్నారు.

ఈ కార్యక్రమాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహణ చేయడానికి సాంకేతిక అవసరాలను ధనుష్ ఇన్స్టిట్యూట్ సంస్థ వారు, సామాజిక ప్రసార సహకారాన్ని నిజం, నేషనల్స్టే హబ్ వారు అందించి వేలాది ఔత్సాహికులైన యోగ అభ్యాసకులందరిని ఒకే వేదిక పైకి తీసుకు రావడానికి తోడ్పడ్డారు. నమోదు చేసుకున్న వారందరికీ డిజిటల్ అభినందన పత్రాలను అందజేశారు.

'జూన్ 9, 2020 న ఒక్క చిన్న ఆలోచన నుండి ప్రారంభమైన ఈ కార్యక్రమం రెండు వారల కాల పరిమితిలో వేలాది ప్రజలకు 6వ అంతర్జాతీయ యోగ దినోత్సవాన్ని ఒక ప్రేరణాదాయకమైన సామాజిక కార్యక్రమంగా, ప్రతి నిత్యం ఆచరణ సాధ్యమైన సూర్యనమస్కార అభ్యాస స్ఫూర్తిని, భారత ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖ సూచించిన యోగాసన్, ప్రాణాయామ, కాషాయ సేవనంపై అవగాహన కల్పించడంలో సఫలమైంద'ని యోగ సప్తాహ నిర్వాహకులు తెలియజేశారు. ★

సంతోష్ బాబు కుటుంబానికి పరామర్శ

ఇటీవల జరిగిన భారత్- చైనా సరిహద్దు ఘర్షణలో వీరమరణం పొందిన తెలుగు తేజం కల్నల్ బిక్కముల్ల సంతోష్ బాబు కుటుంబాన్ని ఆర్.ఎస్.ఎస్., విద్యాభారతి, బీజేపీ ప్రముఖులు పరామర్శించి, వారికి అన్ని వేళలా అండగా ఉంటామని భరోసా కల్పించారు.

సంతోష్ బాబు చిత్రపటానికి పూలమాల వేసి, నివాళ్లు అర్పిస్తున్న బీజేపీ ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘటనా మంత్రి మధుకర్, రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు విష్ణువర్ధన్ రెడ్డి, శాసనసభ మండలి సభ్యులు మాధవ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విద్యాభారతి క్షేత్ర సంఘటనా మంత్రి లింగం సుధాకర్ రెడ్డి, క్షేత్ర శైక్షణిక్ ప్రముఖ్ రావుల సూర్యనారాయణ, శ్రీ సరస్వతీ విద్యాపీఠం తెలంగాణ ప్రాంత సంఘటనా మంత్రి పతకమూరి శ్రీనివాస్, పూర్వవిద్యార్థి పరిషత్ తెలంగాణ ప్రాంత అధ్యక్షులు హరిస్మరణ్ రెడ్డి, ప్రాంత కార్యదర్శి బొడ్డు శ్రీనివాస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కేంద్ర హోంశాఖ సహాయ మంత్రి జి. కిషన్ రెడ్డి, భాగ్యనగర్ నగర అధ్యక్షులు, శాసనసభ మండలి సభ్యులు ఎస్. రామచంద్రరావు, తెలంగాణ రాష్ట్ర మాజీ అధ్యక్షులు కె. లక్ష్మణ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రాంత సహ సంఘచాలక్ సుందర్ రెడ్డి, విభాగ్ సంఘచాలక్ వెంకయ్య, అఖిల భారత ధర్మజాగరణ్ సహ ప్రముఖ్ ఎలె శ్యామ్ కుమార్, ప్రాంత ప్రచారక్ దేవేందర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

మేఘం

పి.వి. శేషారత్నం

ఆస్పత్రి నుంచి అర్జంటు ఫోన్ మెసేజ్ అందుకుని క్షిణికి వెళ్లిన డాక్టర్ వెన్నెల నివ్వెరపోయింది.

ఏడుపులు... హాహాకారాలతో ఆస్పత్రి దర్జరిల్లి పోతోంది.

గోదారి వరదలా బాధితులను డ్రైవర్ల మీద తీసుకొస్తూనే ఉన్నారు. డాక్టర్లు, నర్సులు వేయి చేతులున్నట్లు మిషన్లలా చికిత్స అందిస్తున్నా సరిపోవడం లేదు...

ఒక్క క్షణంలో తేరుకుని డాక్టర్ వెన్నెల నిర్విరామంగా తన వంతు కర్తవ్యం నిర్వర్తించడంలో మునిగిపోయింది.. మొదట్లో అది యాక్సిడెంటును కుంది డాక్టర్ వెన్నెల. కానీ బాధితులను చూస్తే, అది యాక్సిడెంటులా అనిపించలేదు. తర్వాత విషయం తెలిసి కొంతసేపు ఆమె ప్రూస్పడిపోయింది.

మాటేసిన తీవ్రవాదులు మత కలహాలు రేపే ప్రయత్నంతో పట్టపగలు జన సంచారం ఎక్కువగా ఉండే మార్కెట్లో బాంబు పేలుడుకి పాల్పడ్డారు. ముప్పుర ఉగ్రవాదం మృత్యు తాండవమాడి సరమేధం కావించింది. జడలు విప్పి నగ్నంగా నర్తించింది. విధ్వంసాల వీరంగం లేపింది. వందలాది అమాయక ప్రాణాలను బలిగొంది. ఆ ధాటికి వందలకొద్దీ జనం క్షతగాత్రులయ్యేసరికి ఆస్పత్రులన్నీ నిండిపోయాయి.

చాలామంది అక్కడికక్కడే తునాతునకలయి పోయారు. చెల్లెలైదురయిన శరీర భాగాలతో పేలుడు జరిగిన ప్రాంతాన్ని టీవీ చానల్స్ చూపిస్తున్నాయి. జనం పరుగులు.. భీతిల్లిన జనం.. మారణకాండ చిహ్నాలు... వెనువెంటనే దాడులను ఖండిస్తూ ప్రముఖుల ప్రకటనలు... కొన్ని చోట్ల సంఘటనకు మతం రంగు పులిమే ప్రయత్నాలు.. ప్రజాస్వామ్య మూలాలను దెబ్బ తీసేందుకే దాడి జరిగిందని నిరసనలు... బీభత్సాన్ని అడ్డుకోవడంలో విఫల మయ్యారని ప్రతిపక్షాల విమర్శలు... చూడలేక, వినలేక అలసటగా కుర్చీలో వెనక్కి వాలి కళ్లు మూసుకుంది డాక్టర్ వెన్నెల...

ఒకవంక మత కలహాల చిచ్చు రేపాలని మారణహోమం చేసిన సరహంతకుల రక్తదాహం...

మరోవంక రక్తమోడుతూ గుక్కపట్టి ఏడుస్తూ వచ్చీరాని మాటల్లో 'అమ్మొక్కడా' అంటూ తల్లిదండ్రుల కోసం కలియచూస్తున్న చిన్నారులు... శరీరావయవాలు తెగివడినా తమ బిడ్డల కోసం, స్నేహితుల కోసం, బంధువుల కోసం... కన్నీరు మున్నీరవు తున్న పెద్దలు..

మనం వెలిగించే దీపం చిన్నదే కావచ్చు. కానీ మనల్ని చూసి మరో పదిమంది వెలిగిస్తే చీకటి సైతం పారిపోతుంది. అలాగే మనం మంచి దారిలో నడిస్తే మనల్ని చూసి మరో పదిమంది కూడా అదే దారిలో నడుస్తారు. అందుకే వెంటనే తన సిద్ధాంతాన్ని అమలు చేసింది వెన్నెల.

రక్తదానం కోసం చెయిన్లలా ఏర్పడిన మిత్రుల ద్వారా మెసేజ్లు వేలాదిమందికి శీఘ్రగతిన చేరేలా

చేసింది.

అంతే!! కులమతాలకు అతీతంగా 'భారతీయులందరం ఒక్కటే' అనే నినాదాలతో స్వచ్ఛందంగా బాధితులకు రక్షదానం చేసేందుకు వరద గోదారిలా తరలి వచ్చిన జనంతో మానవీయ కోణం..

ఫోన్ ఎంత సేపటినుంచి రింగవుతోందో ఆలోచనలో పడి వెన్నెల గమనించలేదు. గమనించాక ఉలిక్కిపడి ఫోన్ ఎత్తింది. అవతలివైపు నుంచి తండ్రి సుందరంగా గొంతు పేలవంగా... దుఃఖాన్ని బలవంతా దిగమింగుతూ... 'అమ్మా వెన్నెలా....

అల్లుడు ఇంకా ఇంటికి రాలేదమ్మా!' దాదాపు రెండు గంటలుగా తన ఆస్పత్రిలోని బాధితుల హాహాకారాలను వినివినీ మొద్దుబారిపోయిందేమో వెన్నెల మనసు కంగారు పడలేదు.

'కంగారు పడకండి నాన్నా... మాధవ్ స్నేహితుల ఇళ్లకు వెళ్లేరేమో...'

'అల్లుడి స్నేహితుడు కేశవ్ ఇంటికి చేసాను తల్లీ.... దీపావళి బాణసంచా కొనేందుకు కేశవ్ పిల్లలు సందీప్, రోజాలతో కలిసి మార్కెట్ కి వెళ్ళడట... కానీ... కేశవ్, పిల్లలు కాలిన గాయాలతో'

గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ లో ఉన్నట్టు తెలిసింది... వాళ్ల ప్రాణాలకు ప్రమాదం లేదని చెప్పారు డాక్టర్లు. కానీ అల్లుడు ఎంత వెతికినా కనిపించలేదు. గాయపడిన వాళ్లందరినీ తలో ఆసుపత్రికి తరలించారు. చివరకి అవన్నీ తిరిగి తిరిగి మన క్లినిక్ కి పరిగెట్టుకొచ్చా. రిసెప్షన్ లో ఉన్నానమ్మా!

'మన ఆస్పత్రిలోనా?' వెన్నెల ఉలిక్కిపడింది. బలవంతాన బాధను దిగ మింగాలనుకున్నా తండ్రి గొంతు వినబడేసరికి ఇంక ఆగలేకపోయింది. ఆమె దుఃఖం కట్టలు తెంచుకున్న ప్రవాహమైంది.

'ఇప్పుడే ఆపరేషన్ థియేటర్ నుంచి బయటి కొచ్చాను. బయటకూడా అంతా వెతుకుదాం. నేను వస్తున్నాను. కంగారు పడకండి నాన్నా!'

తండ్రికి తనే ఎంత ధైర్యం చెప్పినా ఆమె గుండె విపరీతమైన వేగంతో కొట్టుకుంటోంది. రెండు రోజులపాటు గుండెలు చిక్కబట్టుకుని మార్పురీలతో సహా అన్ని ఆసుపత్రులూ కళ్లలో ఒత్తులు వేసుకుని గాలిస్తే ఒక ప్రభుత్వ ఆస్పత్రి ఇంటెన్సివ్ కేర్ లో నిద్రపోతున్న భంగిమలో కనిపించిన భర్త మాధవ్ ని చూసి డాక్టర్ వెన్నెల కదిలిపోయింది. అప్పటికే మాధవ్ కి తక్కిన శరీరమంతటికీ ప్రమాదమని రెండు చేతులూ యాంపుటేషన్ చేసి తీసేసారు. అతనింకా కోమాలో ఉన్నట్టు ధ్రువీకరించారు అక్కడి డాక్టర్లు...

పరిస్థితి క్షణాల్లోనే అవగతమైంది అనుభవజ్ఞురాలయిన డాక్టర్ వెన్నెలకి. మాధవ్ కోమా నుంచి బయట పడడం తమ చేతుల్లో లేదు. బయట పడనూవచ్చు.. లేదా అలాగే?

పెళ్లయింది మొదలు తనను అహర్నిశలూ మురిపించిన భర్త..

'అమావాస్య నాడు వెన్నెలా పుట్టావన్నమాట బర్త్ డే బేబీ.. చూడు నీకెంత మంచి గిఫ్ట్ ఇస్తానో?'

'ఇదిగో నాకు గిఫ్టు అవీ నచ్చవు. అనవసరంగా డబ్బులు తగలేయకండి.'

'అహో ఆహో పెళ్లయి పాతికేళ్లయిన ఇల్లాలిలా ఏం పొదుపు పాతాలు వల్లిస్తున్నావ్? పోనీ ఓ బంగారు మొలతాడు చేయిస్తాలే.'

'ఛీ సిగ్గులేదు... నేనేం చిన్న పాపాయిని కాదు.'

'కానీ నా కంటికి మాత్రం ... ఇదిగో ఇలాగే కనిపిస్తున్నావ్' తన చిన్నప్పటి గులాబీ రంగు బుట్టగోను ఫాటో చూపిస్తుంటే దానిని లాక్కునేందుకు తను వెంటబడితే ఇల్లంతా పరుగులు పెట్టించాడు మాధవ్... మాటిమాటికీ అతని అల్లరి గుర్తొచ్చి కొనగోటితో కన్నీరు తుడుచుకుంది. తను గట్టిగా ఏడిచేందుకు కూడా లేదు. డాక్టరు కదా... పైగా తనే డీలాపడిపోతే తండ్రి అసలే తట్టుకోలేదు.

దైవం అనుకూలించి మాధవ్ వారం రోజులకి కళ్లు తెరిచాడు.

* * *

మాధవ్ చేతులు లేని తన మొండి భుజాలను

తండ్రికి తనే ఎంత ధైర్యం చెప్పినా ఆమె గుండె విపరీతమైన వేగంతో కొట్టుకుంటోంది. రెండు రోజులపాటు గుండెలు చిక్కబట్టుకుని మార్పురీలతో సహా అన్ని ఆసుపత్రులూ కళ్లలో ఒత్తులు వేసుకుని గాలిస్తే ఒక ప్రభుత్వ ఆస్పత్రి ఇంటెన్సివ్ కేర్ లో నిద్రపోతున్న భంగిమలో కనిపించిన భర్త మాధవ్ ని చూసి డాక్టర్ వెన్నెల కదిలిపోయింది. అప్పటికే మాధవ్ కి తక్కిన శరీరమంతటికీ ప్రమాదమని రెండు చేతులూ యాంపుటేషన్ చేసి తీసేసారు. అతనింకా కోమాలో ఉన్నట్టు ధ్రువీకరించారు అక్కడి డాక్టర్లు...

చూసుకుని మొదట్లో కన్నీరు పెట్టుకున్నా రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ కాస్త ఓపిక వచ్చాక తనమీద తనే జోకులు వేసుకోవడం వెన్నెలకు ఎంత బాధగా ఉందో?

'అంకుల్ మీరు బాధపడకండి. దేశంలోకెల్లా పేరు మోసిన డాక్టర్ మా ఆవిడ... నాకు భయమేంటి?' మావగారిని ఓదారుస్తాడు.

తను మూడిగా ఉంటే 'ఇదివరకు నేను కౌగిలించు కుంటూంటే మొగ్గలా తెగ ముడుచుకుపోయేదానివి కదా! ఎన్నిసార్లు నీ బిగి కౌగిలిలో నన్ను గట్టిగా బంధించమన్నా నువ్వు విన్నావా? దేవుడు నా కోర్కె ఎలా తీర్చేడో చూసావా వెన్నెలా డియర్! ఏదీ గట్టిగా ఓ హాగ్ ఇయ్యవోయ్!' అని బలవంతాన తన పెదాలను విడివడేలా నవ్విస్తాడు.

మాధవ్ తన మనసును అంత గట్టిగా నిగ్రహించు కుంటున్నాడు కనకనే అతనిలో చాలా త్వరగా ఇంప్రూవ్ మెంట్ కనిపిస్తోంది.

వెన్నెలకి మాత్రం మాధవ్ శరీరంలో చేతులు లేని ఆ ప్రాంతం చూసినప్పుడల్లా... అతను తమ తొలిరాత్రి తన చేతులమీద రాసిన కవిత వినిపించడం గుర్తొస్తూనే ఉంటుంది.

'నీ సుకుమారపు చేతులు ఇప్పుడు నాకు చక్కలిగింతలు పెట్టి నవ్విస్తాయి. ఇకమీదట ప్రతి రాత్రి నన్ను బిగియార కౌగిలించుకుంటాయి. జీవితంలో నేను ఎన్నడైనా అపజయం పాలయితే నా వెన్ను తట్టి బాసటగా నిలుస్తాయి. నేను తప్పుడు మార్గం పట్టబోతుంటే భుజం పట్టి ఆపుతాయి. నా విజయాలకు భుజాలు పొంగిస్తాయి. నేను కన్నీటిపాలయితే మెత్తగా తుడిచి ఓదారుస్తాయి. నా అల్లరికి సున్నితంగా గుండెమీద గుప్పెళ్లతో గుడ్డుతాయి. నా పెదాలను తన పెసరకాయల్లాంటి వేళ్లతో మెత్తగా రాసి...ఆ తర్వాత...' మాధవ్ అల్లరి శ్రుతి మించుతోందని తెలిసి 'ఇంక చాలు

బాబూ!' అంటూ ఆ రాత్రి తృప్తిగా గువ్వపిట్టలా అతని గుండెల్లో ఒదిగిపోయింది.

రోజులు గడుస్తున్నా దారుణమైన సంఘటన పట్ల ప్రజల్లో భీతావహం పోలేదు.

'నాకెందుకో భయంగా ఉందండీ... మళ్లీ అనుకోనిదేమయినా జరిగితే నేను తట్టుకోలేను...' దాదాపు వణికిపోతున్నట్టే అంటుంది వెన్నెల.

'నువ్వింకా ఆ సంఘటన మరిచిపోలేదు కదూ!' అనడం తప్ప భార్య భయంలో అర్థం లేదని గట్టిగా వాదించలేకపోతున్నాడు.

'ఎలా మర్చిపోగలమండీ... కన్ను మూసినా తెరిచినా వగలా రాత్రీ కూడా బాణాసంచా కొనుక్కోవడానికెళ్లిన ఆ రక్తమోడుతున్న పిల్లల మొహాలే కనిపిస్తుంటేను... వాళ్ల స్థానంలో తమ పిల్లల్ని ఉపహించుకుని మా క్రినిక్లో అంతా ఎంతో బాధపడి పోతున్నారు. 'అయినా ఏం చేస్తాం చెప్పు... కాలమే అన్ని గాయాలకు మందు. మొన్న గుజరాత్.. నిన్న ఢిల్లీ. అస్సాం.. జరుగుతున్న ఘోరాలన్నింటినీ ఇలా కాలం మీద నెట్టేస్తూ మనమేం పట్టించుకోకుండా కాలగర్భంలో కలిపేస్తుంటే.... మళ్లీ మరో ఘోరం ఇంకో రూపంలో జరగదని ఏమంది. అయినా అసలు ఎందుకీలా జరుగుతోంది?' వెన్నెల చెక్కిళ్ల వెంబడి నీళ్లు కారిపోతున్నాయి.

ఆ సీటీలో బాంబు దాడి జరిగి నెలలు గడుస్తున్నా ప్రతి ఇంట్లోను దాదాపు ఇలాంటి సంభాషణ మామూలయిపోయింది. ఒకోసారి మాధవ్ తన మొండి చేతులను చూసుకుని నిస్పృహలో కూరుకు పోతుంటాడు.

'ఓ ప్రకృతీ.. కోట్లు పెట్టినా దొరకని చెవి, ముక్కు నోరు, చర్మం, కళ్లు, కాళ్లుచేతులు అనే అన్ని ఇంద్రియాలను ఇచ్చావు. అన్నీ ఉన్నప్పుడు నువ్వు ఇచ్చిన బహుమతుల విలువ తెలియలేదు. ఇప్పుడు నా

దుఃఖంతో వాటిని బాధ పెడుతున్నాను. అంతేనా వెన్నెలా!' ఆమె చెయ్యి ఓదార్పుగా అతని శిరస్సును తాకింది.

మాధవ్ తనను తానే సంబాళించుకున్నాడు. 'కష్టాలనేవి మన జీవితంలో ఒక భాగం తప్ప జీవితం కానేకాదు, నాకు చేతుల్లేకపోతేనే? కుటుంబ సభ్యుల ప్రేమాభిమానాలకు కొదవ లేదుగా' మాధవ్లో ఆ ఆలోచన కలిగేసరికి చుట్టూ అంతవరకు పేరుకున్న విషాదం దూదిపించెలా తేలిపోయినట్లుంది.

* * *

కాలానికి కళ్లెం లేదు అన్నట్టు కాలం పంచ కల్యాణిలా కదం తొక్కుతూ ముందుకు కదలి పోయింది.

వెనక్కి తిరిగి చూసుకుంటే అప్పుడే నాలుగేళ్లు గడిచిపోయాయా? అనిపిస్తోంది. కష్టసుఖాలు వెలుగునీడలు జీవిత రథచక్రాలు. ఒకదానివెంట మరొకటి పలకరిస్తూ చేదు గుర్తులను మిగులుస్తూంటాయి. వాటి వెన్నంటే తీపి అనుభవాలనూ

పంచుతుంటాయి. అందుకే కాబోలు 'జరిగే ప్రతి చెడు చాటునా ఏదియో మంచి పొంచియుండునెంచి చూడ ఉరుములన్నియు వాన కురియుటకే కదా' అన్నారు మహాకవి ఆత్రేయ.

నెల్లాళ్ల క్రితం ఒక రోజు సుందరంగారు 'అమ్మా వెన్నెలా కేరళలోని అమృత ఆసుపత్రిలో పనిచేస్తున్నా నా మిత్రుడు ఉత్తరం రాసాడమ్మా! నీకు తెలుసుగా అక్కడ కాళ్లచేతులు, గుండె, కిడ్నీలు అన్ని అవయవాలను ట్రాన్స్ప్లాంట్ చేస్తారు. అక్కడికెళ్లి ఏదయినా ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని కొంతకాలం ఉంటే మంచిది. డోనార్ దొరికిన వెంటనే ఆలస్యం కాకుండా ట్రాన్స్ప్లాంట్ చేస్తే ఫలితం నూటికి నూరుపాళ్లు ఉంటుంది. మేమంతా మాధవ్తోనే ఉంటాం కదా! నువ్వు ఆ సమయానికి దగ్గరుంటే చాలు' అన్నారు.

కానీ సరిగ్గా మాధవ్ ఆపరేషన్ దగ్గర పడే సమయానికే తను ఎన్నాళ్లుగానో (టీటీ చేస్తున్న కేస్ అర్జంటుగా అటెండ్ అవాల్సి వచ్చి వెన్నెల హైదరాబాద్ బయలుదేరవలసి వచ్చేసరికి డీలావడి పోయింది.

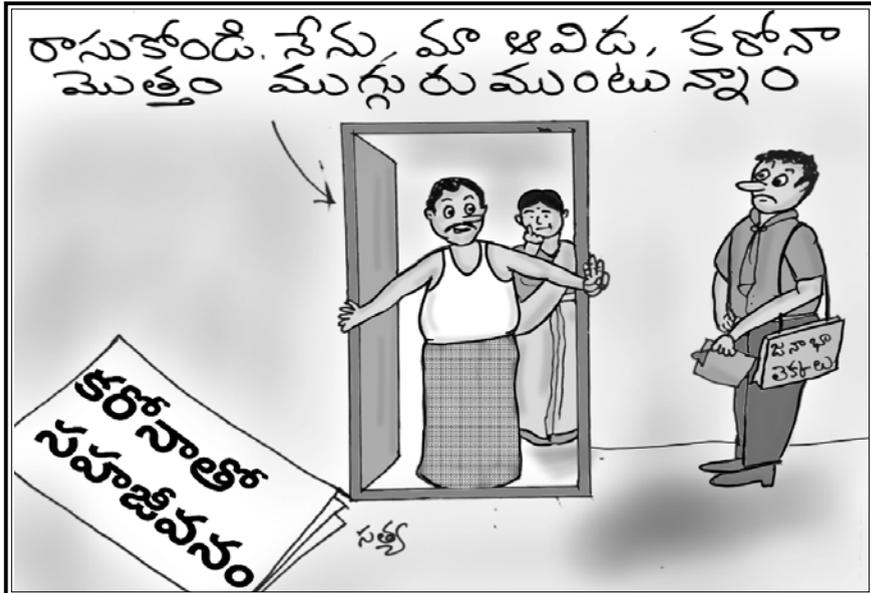
కానీ మాధవ్ మాత్రం హుషారుగా చెప్పాడు. 'ఇదిగో వెన్నెలా అమ్మా, చెల్లాయి, మావగారు ఇంతమంది నా దగ్గరున్నారు. అక్కడ నీ పని పూర్తయి తిరిగి నమ్మొచ్చేసరికి నేను నా రెండు చేతులూ చాచి నీకు స్వాగతం చెప్తాను తెలుసా?'

'అది కాదు మాధవ్!... ఇదంతా నా దురదృష్టం. సరిగ్గా నీ జీవితంలో ఎంతో ముఖ్యమైన ఈ ఆపరేషన్ కి నేను దగ్గర లేకపోవడం అంటే నన్ను నేను క్షమించుకోలేను.'

'నేను చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నానోయ్... నువ్వేం బాధపడకు. నాలుగేళ్ల మన నిరీక్షణ ఫలించి ఎంతో అపురూపంగా నా శరీర సౌష్టవానికి సరిపోయే చేతులు దొరికే అవకాశం ఉంటుందని కదా ఈ అమృత ఆసుపత్రికి వచ్చాం. కానీ అక్కడ ఇన్నాళ్లు నిన్నే నమ్ముకున్న ఒక చిన్నారి పేషెంట్ కుటుంబం నిరీక్షణ కూడా ఫలించి నువ్వే ఆపరేషన్ చెయ్యాలని కోరుతోంది. ఇది భగవంతుడు మనకు పెట్టిన పరీక్ష అనుకుందాం. అక్కడ నువ్వు బాబు గుండెను మార్చు. ఇక్కడ నాకు రెండు చేతులూ అమరుస్తారు. ఇంకేం మాట్లాడకు. నువ్వు వెంటనే బయలుదేరుతున్నావ్.'

మాధవ్ ను విడిచి వెళ్లలేక వెళ్లలేక వెళ్లింది వెన్నెల. వెళ్లినందుకు అంతా మంచే జరిగింది. అక్కడ తను (టీటీ చేస్తున్న హార్ట్ పేషెంట్ అయిన కిషోర్ అనే బాబుకు డోనార్ దొరికి ఆపరేషన్ కు రంగం సిద్ధమయింది.

తనకంటే ప్రసిద్ధులయిన డాక్టర్లున్నారు అక్కడ. కానీ కిషోర్ తల్లిదండ్రులు వెన్నెల కాళ్లు పట్టుకుని వదలేదు. 'డాక్టర్ గారూ. మిమ్మల్నే నమ్ముకున్నాం.

మా బాబు పుట్టిన సమయంలో పరిస్థితి వికటించి గర్భసంచీ కూడా తీసేయవలసి వచ్చింది.. మరి మాకు బిడ్డలు కలిగే అవకాశం కూడా లేదు. మా బాబుకి ప్రాణదానం చెయ్యండి ... మీ చేతి చలవ మాకు తెలుసు.'

'ఒక డాక్టర్ గా మీ మానసిక పరిస్థితిని నేను బాగా అర్థం చేసుకోగలను. కానీ మీకు పరిస్థితిని విడమరచి చెప్పక తప్పడం లేదు. నా శాయశక్తులా ప్రయత్నిస్తాను.' అంటూ ముందు జాగ్రత్తగా కిషోర్ పరిస్థితి తల్లిదండ్రులకు వివరించింది వెన్నెల. ఏడాళ్లర్కైనా తన హస్తవాసి మంచిది అనిపించు కోవాలనే ఉంటుంది తప్ప చెడ్డపేరు రావాలని ఉండదు కదా. అయితే మనదేశంలో ప్రమాదకరమైన వ్యాధుల పట్ల అవగాహన బాగా తక్కువ. అందుకే వ్యాధి బాగా ముదిరిపోయాకో, లేదా ప్రాణాపాయ పరిస్థితుల్లోనే పేషెంటును ఆస్పత్రికి తెస్తారు. చెయ్యి దాటిపోయిన పరిస్థితిలో పేషెంటు మరణిస్తే దానికి కొందరు 'తమ కర్మ' అని సరిపెట్టుకున్నా మరొకొందరు ఆ దుఃఖానికి ఆగ్రహం అనే ముసుగు వేసుకుని... ఆ వైఫల్యాలకు డాక్టర్లనే బాధ్యుల్ని చేస్తారు. అందుకే కొన్ని ఆస్పత్రులలో... పేషెంట్ల మరణాలు ఉద్రిక్త పరిస్థితులకు దారితీయడం వెన్నెలకు ఎంతో మానసిక క్షోభను కలిగిస్తుంటుంది.

ఏడాదిగా చిన్నారి కిషోర్ తన పేషెంట్లు. అసలు తన దగ్గరకి తీసుకు వచ్చేసరికే బాబు గుండె పరిస్థితి కూడా గడ్డుగా ఉంది. అసలు అంతకాలం బ్రతకడమే ఆశ్చర్యం. అందుకే కొత్తగుండె దొరికితే తప్ప బాబును బ్రతికించలేమని నెలకొన్న క్రితమే చెప్పింది. ఇప్పుడు ఈ ట్రాన్స్ ప్లాంట్ షన్ అయ్యాక కూడా కొత్త గుండెను ఆ చిన్నారి శరీరం అంగీకరించేవరకు టెన్షన్. అయితే వెన్నెల మాట నిలిచింది. ఆమె కృషి ఫలించింది. అయితే కాంప్లికేషన్లు తగ్గేవరకు, పక్షం రోజులవరకు ఆమెను బాబు తల్లిదండ్రులు వదిలి పెట్టలేదు. కిషోర్ ను అటెండ్ అవుతూనే వెన్నెల ఎప్పటికప్పుడు భర్త వివరాలు ఫోన్ ద్వారా తెలుసుకుంటూనే ఉన్నా ఆమె మనసు మాత్రం భర్త చుట్టూనే తిరుగుతోంది.

* * *

అక్కడ అమృత హాస్పిటల్ లో ఆపరేషన్ సక్సెస్ అయి తెలివి వచ్చాక మాధవ్ తన రెండు చేతులను చూసుకుని మురిసిపోతున్నాడు. 'ఇదంతా నీ నిరీక్షణ ఫలితమే వెన్నెల! ఇన్నాళ్లూ శారీరకంగా మానసికంగా నాకింత అండగా నిలిచావు?' వెన్నెల సంతోషం కోసం ఆమె తండ్రి వెంటనే ఆ దృశ్యాన్ని కూతురికి మెసేజ్ ద్వారా పంపించేవరకు మాధవ్ ఊరుకోలేదు. భర్తకి అమర్చిన చేతులను ఫోన్లోనే పడేపడే చూసుకుంది వెన్నెల. ఏ పుణ్యాత్ముడి చేతులోగాని ఎంత చక్కగా సరిపోయాయి. కుడి ముంజేతిమీద ఇంగ్లీషు అంకె ఎనిమిది రూపంలో కుంకుడు కాయంత మచ్చ... వెన్నెల మరి ఆగలేకపోయింది. బాబును

సెలవులకి భార్యతోను కూతురితోను కారులో ఊళ్లు తిరుగుతూ హైదరాబాద్ కొచ్చాడు రాకేష్. ఆరోజు తన క్షినిక్ కు ఫర్లాంగు దూరంలో కారు యాక్సిడెంటు ఓళ్లంతా రక్తంతో చేతిలో ఒక నాలుగేళ్ల పాపతో తమ క్షినిక్ కు వచ్చి స్పృహ తప్పి పోయాడు రాకేష్. అతని భార్య అప్పటికే ... అంటే ఆస్పత్రికి తెచ్చే లోపే చనిపోయింది. రాకేష్ కి రక్తం బాగా పోయింది. అతనిది రేర్ గ్రూప్ కావడంతో ఎంత ప్రయత్నించినా ఏ బ్లడ్ బ్యాంకులో కూడా రక్తం దొరకలేదు. కాని తనదీ అతనిదీ ఒకే గ్రూప్...

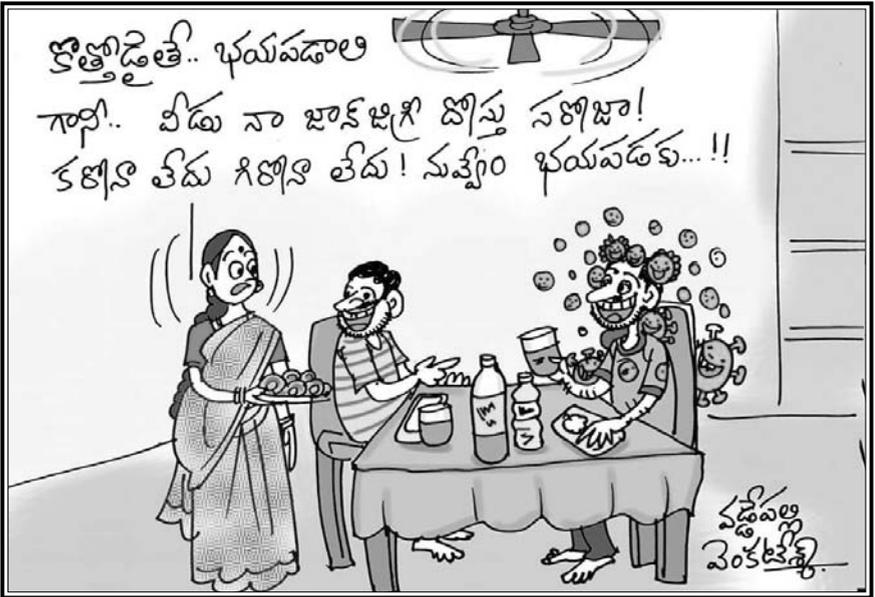

తోటి వైద్యుల పర్యవేక్షణలో ఉంచి ఆగమేఘాల మీద మాధవ్ ను చేరుకుని అతని చేతులను ముద్దాడింది. 'నేను చెప్పానా అంకులీ! నా చేతుల్ని చూస్తే వెన్నెల డాక్టర్ గా కాదు ఒక భార్యలా ఇంతగా ఎక్సైట్ అవుతుందని?' ఎంతకూ ఆగని కన్నీటితో వెన్నెల రెండు కళ్లు మసకేసాయి. 'చూసావా నాన్నా... ఈ చేతులు?' అంటూ సంభ్రమంగా తండ్రికేసి చూసింది వెన్నెల. 'వెన్నెలకింకా నమ్మకం కలగడం లేదు. అచ్చంగా ఇప్పుడు ఇవి నావేనని చెప్పండి అంకులీ!' 'అవును ఇవి నావి కూడా!' భర్త చేతులను కళ్లకద్దుకుంది వెన్నెల... వార్డునుంచి బయటికి వచ్చాక 'మాధవ్ బాగా ఎక్సైట్ అయిపోతున్నాడమ్మా! నువ్వు వచ్చావు కనుక ఇంక నువ్వే కంప్రోల్ చెయ్యాలి' అన్నారు సుందరంగారు కళ్లు తుడుచుకుంటూ.

* * *

'నాన్నా మన రాకేష్ ఉద్యోగం చేస్తున్నది ఈ ఊళ్లనేకదూ! ఇంతదూరం వచ్చాం కనుక ఒకసారి వెళ్లిద్దాం నాన్నా! పాప మనల్ని గుర్తువదుతుందో లేదో? కాస్త పెద్దదయి వుంటుంది. ఇంకా వాళ్ల నాన్న బర్తేడికి బొమ్మలేస్తోందో లేదో చూడాలి.'

దారిలో మంచి వాటర్ కలర్ బాక్సు కొందాం... రాఖీ కూడా తెచ్చాను'. రాకేష్ గుర్తొచ్చేసరికి సుందరం గారి సమాధానం కోసం ఎదురు చూడకుండానే వెన్నెల మనసు వెనక్కి వెళ్లిపోయింది. 'రాకేష్! రాకేష్!' అతనితో పరిచయం అనుకోకుండా చాలా బ్రతంగా జరిగింది. అపురూపమైన అనుబంధాలన్నీ అలాగే ఏర్పడుతుంటాయి కాబోలు. తనకి మాధవ్ తో అప్పటికింకా పెళ్లి కాలేదు. సెలవులకి భార్యతోను కూతురితోను కారులో ఊళ్లు తిరుగుతూ హైదరాబాద్ కొచ్చాడు రాకేష్. ఆరోజు తన క్షినిక్ కు ఫర్లాంగు దూరంలో కారు యాక్సిడెంటు ఓళ్లంతా రక్తంతో చేతిలో ఒక నాలుగేళ్ల పాపతో తమ క్షినిక్ కు వచ్చి స్పృహ తప్పిపోయాడు రాకేష్. అతని భార్య అప్పటికే ... అంటే ఆస్పత్రికి తెచ్చే లోపే చనిపోయింది. రాకేష్ కి రక్తం బాగా పోయింది. అతనిది రేర్ గ్రూప్ కావడంతో ఎంత ప్రయత్నించినా ఏ బ్లడ్ బ్యాంకులో కూడా రక్తం దొరకలేదు. కాని తనదీ అతనిదీ ఒకే గ్రూప్... రెండు నెలలకోసారి రక్తదానం చెయ్యడం తనకలవాటే. నిజానికి ఆరోజు ఉదయమే రక్తదానం చేసింది. అందుకే స్టాఫ్ వారింబారు. కానీ చూస్తూ

చూస్తూ ఒక నిండు ప్రాణాన్ని పోనివ్వడం తన సిద్ధాంతానికి వ్యతిరేకం. అందుకే ఎవరిమాటా వినలేదు. రాకేష్‌ని వారం వరకు డిస్ట్రాక్ట్ చెయ్యడం కుదరలేదు. ఈలోగా ముద్దుగా కబుర్లు చెప్పే పాప రాధిక అటు తల్లి కనబడక... ఇటు తండ్రి కళ్లు మూసుకుని బెడమీద పడుకునుంటే బెంగ పడిపోయి ఆసుపత్రిలో అందరికీ అపరూపమయి పోయింది. ఆరోజు పాప కోరికమీద కలర్ పెన్సిల్స్ తెచ్చి ఇచ్చింది తను.

మరునాడు 'ఇవాళ మా డాడీ హేపీ బర్త్ డే ఆంటీ! రాత్రంతా కష్టపడి గీసాను. బావుందా?' అంటూ రాధిక 'మా డాడీకి హండ్రెడ్ ఇయర్స్' అని వచ్చీరాని గీతంతో తండ్రి బొమ్మగీసి రంగులు వేసి తనచేతిలో పెడితే తనకు కన్నీరాగలేదు. పిల్లలకు ఇవన్నీ ఎంత బాగా గుర్తుంటాయో తనకీ స్వానుభవమే... చిన్నప్పటి నుంచీ తన తండ్రి పుట్టినరోజుకి తనే కేక్ సెలెక్ట్ చేసేది. ఆయన ఎంత వారించినా కొత్త బట్టలు కట్టుకునేదాకా పదిలేది కాదు.

'నేను ముసలివాడినయిపోయాను నన్ను ఇంక వదిలేయే తల్లీ' అని తండ్రి ఎంత మొరపెట్టుకున్నా ఇప్పటికీ వినదు కదా!

'ఆంటీ! నా గిఫ్ట్ బావుందా?'

'రాధిక కుదిపితే ఎంత బాగా ఉందమ్మా... నీ ఆలోచన? రియల్లీ సూపర్... మీ డాడీకి నిజంగానే హండ్రెడ్ ఇయర్స్!' అంటూ ఎత్తుకుని ముద్దాడింది.

వెన్నెల చేతుల్లో ముఖం దాచుకుని మనసులోనే రోదినిస్తోంది. 'మాధవ్ చేతుల మీద ఆ మచ్చ చూసిన వెంటనే నా మనసు ఏదో కీడు శంకించి పరిగెత్తు కొచ్చాను. అయినా అలా ఎప్పటికీ జరగదని నా మనసుకి నేనే సర్ది చెప్పుకున్నాను. కానీ నీ చేతుల్నే నా భర్తకిచ్చి అహోరాత్రాలు నాకు కోట గోడలాంటి రక్షణ కల్పించావా? ఇదా అన్నయ్యా నువ్వు నాకిచ్చిన గిఫ్ట్! సడెన్ గా ఏడవడం ఆపేసి వెన్నెల వెంటనే లేచి బయలుదేరడం చూసి విస్తుపోయారు సుందరంగారు.

పాపకు కాలిమీద గాయం తగ్గేందుకు రోజూ ఇంజెక్షన్ చేస్తూ 'భయమేస్తే కళ్లు మూసుకో రాధికా' అనేది తను.

'భయం నాకు కాదంటే... మా మమ్మీకి ... సూల్లో నాకు టీకాలు వేసినా ఇంటికొచ్చాక నా జబ్బు చూసి మా మమ్మీ భోరున ఏడ్చేస్తుంది. మమ్మీ తాతగారంటి నుంచి ఎప్పుడొస్తుంది ఆంటీ! మా డాడీకి మాత్రం ఇంజెక్షన్ నెమ్మదిగా చెయ్యండి!' అంటూ తండ్రికి ఎప్పుడు ఇంజెక్షన్ చేస్తున్నా గట్టిగా కళ్లు మూసేసుకునేది రాధిక.

పాపను ఇంటికి తీసుకెళ్లిపోయి రాకేష్ కి పూర్తిగా

అతను ఉద్యోగరీత్యా ఎక్కడున్నా ఏటా తప్పనిసరిగా రాఖీని పంపించేది.

ఈసారి రాఖీ పార్లమెంటికి తను ఇక్కడకి వస్తోందనే పోస్ట్ లో రాఖీ పంపించలేదు.

'వెన్నెలా!'

తండ్రి పిలుపుతో వెన్నెల ఈలోకంలోకి వచ్చింది. సుందరంగారు వెన్నెల తల నిమిరారు. ఆయన కళ్లు తడవడం వెన్నెల దృష్టిలో పడింది.

'వెన్నెలా! నీ దగ్గర ఒక విషయం దాచానమ్మా! మాధవ్ డోనార్ ఎవరో తెలుసా... మన రాకేష్...'

వెన్నెల స్థాణువయింది. 'నీ పెళ్లికి రాలేక పోయాననే ఎంతో బాధపడే రాకేష్, అప్పట్లో నేను ఉత్తరం రాసినప్పుడు అల్లుడికిలా జరిగిందని ఎంతో కుమిలిపోయాడమ్మా! ఏడాది క్రితం నేను, రంగారావు అంకుల్ తీర్థయాత్రలకి వెళ్లినప్పుడు అనుకోకుండా గురువాయూర్ వెళ్లే రైల్వే కలిసారు. అప్పుడు చెప్పాడు తనకి బ్రెయిన్ ట్యూమరని... అసలే దుఃఖంలో ఉన్న నీకు చెప్పాడని నా చేత ప్రామిస్ కూడా చేయించు కున్నాడు. నిజానికి రాకేష్ సలహా మీదనే మాధవ్ ను కేరళలోని ఈ అమృత ఆసుపత్రికి తీసుకు వచ్చాను.

కానీ అదే టైముకి అతను సీరియస్ కండిషన్ లో ఇక్కడే చేరతాడని నేనూహించలేదు. ఆపరేషన్ కి ముందు... వార్డులో రాకేష్ ని నేను కలిసానమ్మా! తనకి రోజులు దగ్గరపడ్డాయని తెలిసి నెల క్రితమే పాపని డబ్బు కట్టేసి హాస్పిటల్ వేసేసాడట. తన ఆపరేషన్ ఫెయిలయి కోమాలోకి వెళ్తే... తన చేతులను మాధవ్ కి దానం చేసేట్టు ఆసుపత్రివారికి దానపత్రం రాసిచ్చానని కూడా చెప్పాడు నాకు.'

వెన్నెల చేతుల్లో ముఖం దాచుకుని మనసులోనే రోదిస్తోంది. 'మాధవ్ చేతులమీద ఆ మచ్చ చూసిన వెంటనే నా మనసు ఏదో కీడు శంకించి పరిగెత్తు కొచ్చాను. అయినా అలా ఎప్పటికీ జరగదని నా మనసుకి నేనే సర్ది చెప్పుకున్నాను. కానీ నీ చేతుల్నే నా భర్తకిచ్చి అహోరాత్రాలు నాకు కోట గోడలాంటి రక్షణ కల్పించావా? ఇదా అన్నయ్యా నువ్వు నాకిచ్చిన గిఫ్ట్!'

సడెన్ గా ఏడవడం ఆపేసి వెన్నెల వెంటనే లేచి బయలుదేరడం చూసి విస్తుపోయారు సుందరంగారు.

'బాగా పొద్దుపోయింది. ఇప్పుడు ఎక్కడికి వెన్నెలా!'

'పాప ఉన్న హాస్పిటల్ కి వెళ్తాం... నేను బ్రతికి ఉండగా నా అన్నకూతురు హాస్పిటల్ లో ఉండేందుకు వీల్లేదు నాన్నా! మేఘం నుంచి జాలువారిన ప్రతి చినుకూ ఓ ముత్యం కాలేకపోయినా ఏ చిన్ని మొలకకో ప్రాణం పోస్తుంది. ఎందు ఆకు అయినా ఒకరి కడుపు నింపేందుకు విస్తరిగా మారుతుంది. ఈ విశాల సృష్టిలో పుట్టిన ప్రతి బ్రతుక్కీ ఒక అర్థమూ పరమార్థమూ ఉంటాయి. అయితే అది తెలుసుకున్నవారి జీవితం మాత్రమే చరితార్థమవుతుంది. ★

తగ్గేవరకు తను, తండ్రి రాధికను ఎంతో అమృతంగా చూసుకున్నాడు.

ఆ రోజే రాకేష్ వెళ్లిపోతున్నాడు. ఆ రోజు రాఖీ పార్లమెంటి. తను అతని చేతికి కట్టిన రాఖీని చూసి 'ఇన్నాకళ్లూ నాకు అక్కాచెల్లెళ్లు లేరనుకున్నాను. ఇప్పుడు రక్తనంబంధం ఇలా కలిపాడన్నమాట ఆ దేవుడు.' అంటూ కన్నీటి బొట్టు రాలాడు రాకేష్.

ఆరోజు ... మాసిన గడ్డాన్ని రానుకుంటూ జేబులు తడుముకుని 'నీకివ్వడానికి నాదగ్గర ప్రస్తుతం గిఫ్ట్ ఏమీ లేదమ్మా! మళ్లీ కలిసినప్పుడు ఇస్తానులే' అన్నాడు రాకేష్.

'ముక్కు పిండి మరీ పసూలు చేస్తాను రాకేష్!' అంది తను. అది మొదలు

కరోనా టీకా తయారీలో కోల్కతా సైంటిస్ట్

ప్రపంచమంతటా విస్తరిస్తాను

కరోనా మహమ్మారిని పూర్తిగా తొలగించాలంటే టీకా ఒక్కటే సరైన మార్గం. అందుకోసం ప్రపంచ దేశాలన్నీ విస్తృత ప్రయోగాలు చేస్తున్నాయి. కరోనాపై పోరులో భాగంగా ఆక్స్ఫర్డ్ యూనివర్సిటీకి చెందిన శాస్త్రవేత్తల బృందం చేస్తోన్న పరిశోధనలు ప్రపంచ మానవాళికి సరికొత్త ఆశలు రేకెత్తిస్తున్నాయి.

మన దేశంలోని పుణె సీరం ఇనిస్టిట్యూట్ తో కలిసి ఎన్నో అధ్యయనాలు చేసిన ఆ బృందం ఇటీవల chadox1ncov-19 పేరుతో ఓ టీకాను కనిపెట్టింది. దీనికి సంబంధించి మనుషులపై క్లినికల్ ట్రయల్స్ కూడా ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ టీకా తయారీలో కోల్కతాకు చెందిన సైంటిస్టు చంద్రాదత్తా కూడా కీలక పాత్ర పోషిస్తోంది. మరి ఈ టీకాకి సంబంధించిన విషయాలు మనం కూడా తెలుసుకుందామా!!

కోల్కతాకు చెందిన సైంటిస్ట్

కోల్కతా నగరంలోని గోల్ గార్డెన్స్ కు చెందిన 34 ఏళ్ల చంద్రాదత్తా స్థానికంగా ఉండే గోఖలే మెమోరియల్ బాలికల పాఠశాలలో ప్రాథమిక విద్య పూర్తిచేసింది. ఆ తర్వాత హెరిట్జ్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీలో బయోటెక్నాలజీ విభాగంలో బీటెక్ పట్టా అందుకుంది. 2009లో బ్రిటన్ కు వెళ్లిన ఆమె అక్కడే లీడ్స్ యూనివర్సిటీలో బయో సైన్సెస్

విభాగంలో ఎంఎస్సీ కోర్సు పూర్తిచేసింది. అనంతరం వివిధ దేశాల్లోని పలు ప్రముఖ ఫార్మా కంపెనీల్లో సైంటిస్టుగా పనిచేసింది. ప్రస్తుతం ఆక్స్ ఫర్డ్ యూనివర్సిటీ క్లినికల్ బయో మాన్యుఫాక్చరింగ్ ఫెసిలిటీలో క్వాలిటీ అప్యూరెన్స్ మేనేజర్ గా బాధ్యతలు నిర్వహిస్తోంది. ఇందులో భాగంగా వ్యాక్సిన్ తయారీకి అవసరమైన విధి విధానాలను రూపొందించడం, టీకా నాణ్యతా ప్రమాణాలను పరిశీలించడం తదితర అంశాలను పర్యవేక్షించడం ఈమె పని.

విపరీతమైన ఒత్తిడిని ఎదుర్కొన్నాం

కరోనా వ్యాక్సిన్ తయారీకి సంబంధించిన ఆమె ప్రివేర్ చేసిన పేపర్ వర్క్ ను క్వాలిటీ కంట్రోల్ విభాగం అధికారులు పరిశీలించి డ్రువీకరిస్తారు. ప్రస్తుతం వారి బృందం తయారుచేసిన వ్యాక్సిన్ గతవారమే క్లినికల్ ట్రయల్స్ కు వెళ్లింది. ఈ

సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ.....క్లినికల్ ట్రయల్స్ కు వ్యాక్సిన్ వెళ్లడం అనేది నాకు చాలా సంతోషంగా ఉందనీ, నా పరిశోధనలు ప్రపంచానికి ఉపయోగపడాలని ఎప్పుడూ కోరుకుంటానని పేర్కొంది. వ్యాక్సిన్ తయారీలో తమ బృంద సభ్యులం ఎంతో ఒత్తిడిని ఎదుర్కొన్నామని ఆమె పేర్కొంది. అయితే అందరూ కలిసికట్టుగా పనిచేయడం వల్ల ఒత్తిడిని అధిగమించి ఈపని పూర్తిచేశామని ఆమె వివరించింది.

సాధ్యమైనంత త్వరగా తయారుచేసేలాగా

సాధారణంగా వ్యాక్సిన్ అభివృద్ధి చేయాలంటే కనీసం మూడు నుంచి నాలుగు సంవత్సరాలు పడుతుంది. అయితే కరోనా టీకాలను సాధ్యమైనంత త్వరగా తయారుచేసి మార్కెట్లోకి తీసుకురావడానికి వీళ్లుకృషి చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో క్లినికల్ ట్రయల్స్ పూర్తయ్యే లోపు పుణెలోని సీరం ఇనిస్టిట్యూట్ లో భారీ స్థాయిలో టీకా ఉత్పత్తిని ప్రారంభించాలని భావిస్తున్నారు. ఎందుకంటే క్లినికల్ ట్రయల్స్ కనుక విజయవంతం అయితే వెంటనే మార్కెట్లోకి అందుబాటులో ఉంచాలనే ఉద్దేశంతోనే పై నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నారు. అందుకోసం ఇప్పటికే ఆరువందల టీకాలను తయారుచేసి ఉంచారు. అదే విధంగా క్లినికల్ ట్రయల్స్ లో భాగంగా మరో ఎనమిదివందల మంది వాలంటీర్లపై ఈ వ్యాక్సిన్ ప్రయోగించేందుకు సమాయత్తమవుతున్నారు. ఈ ట్రయల్స్ కనుక విజయవంతమైతే కరోనాకి టీకా లభించినట్లే. ప్రయోగదశలో ఉన్న ఈ వ్యాక్సిన్ విజయవంతం కావాలని మనమూ కోరుకుందాం!!

ప్రపంచవ్యాప్తంగా చైనా

చైనా వస్తువుల

బహిష్కరణను సమర్థించిన ప్రముఖ డైరీ సంస్థ అమూల్ కు చెందిన ట్వీట్టర్ అకౌంట్ జూన్ 4న బ్లాక్ చేశారు. భారత, చైనా సరిహద్దుల్లో ఉద్రిక్తతల నేపథ్యంలో అమూల్ ప్రకటనలో అమ్మాయి చైనా దురుద్దేశాలను బయట పెట్టింది. తమ ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా చేసిన ట్వీట్టర్ ను మిగిలిన దేశాల్లో మాత్రం విప్లవచారానికి ఉపయోగిస్తూనే ఉంటుంది చైనా. కరోనా వైరస్ వ్యాప్తితో ప్రపంచమంతా చైనాకు చెడ్డపేరు వచ్చింది. పోయిన పరువు మళ్ళీ కూడగట్టుకునే ప్రయత్నంలో ఆ దేశం ట్వీట్టర్ సహా వివిధ మాధ్యమాల ద్వారా ప్రచారం మొదలుపెట్టింది.

‘హింసను ప్రశంసిస్తున్నట్లు’ ఉన్నదంటూ మే 29న ట్వీట్టర్ అధ్యక్షుడి ట్వీట్ నే ఆపివేసింది. అంతకు ముందు కూడా ట్రంప్ ఎన్నికల ప్రచార వీడియోను కూడా నిలిపివేసింది. కానీ విచిత్రంగా చైనా రాయబారి ఆసంబద్ధ, దురుద్దేశపూరితమైన ట్వీట్లను మాత్రం తాకలేదు. ట్వీట్టర్ ప్రదర్శిస్తున్న ఈ ద్వంద్వ వైఖరిపై సర్వత్ర చర్చ ప్రారంభమైంది. భావప్రకటన స్వేచ్ఛను ట్వీట్టర్ అడ్డుకుంటోందనే విమర్శలు వచ్చాయి. చైనా దినపత్రిక ఒకటి బయటపెట్టిన వివరాలు సామాజిక మాధ్యమాల్లో చైనా ఆధిపత్యాన్ని మరింత బయటపెట్టాయి.

చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ ప్రచార విభాగంలో భాగమైన చైనా డైలీ అనే పత్రిక విదేశీ ఏజెంట్ల రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం (FARA)కింద అమెరికా న్యాయ శాఖకు సమర్పించిన పత్రాల ప్రకారం గత నాలుగేళ్లలో వివిధ అమెరికా వార్తా పత్రికలకు 19 మిలియన్

డాలర్ల పైనే ముట్టచెప్పినట్లు తెలుస్తోంది. చైనా నుంచి భారీగా నిధులు అందుకున్న సంస్థల జాబితా లో ట్వీట్టర్ కూడా ఉండడం గమనార్హం. నవంబర్ 2016 నుంచి 4.6 మిలియన్ డాలర్లు పుచ్చుకుని వాషింగ్టన్ పోస్ట్, 6 మిలియన్ డాలర్ల సొమ్ము అందుకుని వాల్ స్ట్రీట్ జర్నల్ లు చైనా గుణగానం చేస్తూ ‘ద చైనా వాచ్’ అనే అనుబంధాన్ని ప్రచురిస్తూ వచ్చాయి. న్యూయార్క్ టైమ్స్, ఫారిన్ పాలసీ, డెస్ మొయిన్స్ రిజిస్టర్, సి క్యూ రోల్ కాలే వంటివి కూడా ప్రకటనల కోసం భారీగా చైనా సొమ్ము అందుకున్నాయి. చైనా నిధులు పొందిన పత్రికల జాబితాలో లాస్ ఏంజెల్స్ టైమ్స్, ద సీటేల్ టైమ్స్, ద అట్లాంటా జర్నల్ కానిస్టిట్యూషన్, ద చికాగో ట్రిబ్యూన్, ద హాస్టన్ క్రానికల్, ద బోస్టన్ గ్లోబ్ వంటి పత్రికలు కూడా ఉన్నాయి. చైనా వక్రమార్గాల గురించి తెలిసినవారికి ఈ సమాచారం పెద్దగా ఆశ్చర్యం కలిగించకపోవచ్చును. కానీ చైనా చర్యలవల్ల పత్రికా స్వేచ్ఛకు, గౌరవానికి భంగం వాటిల్లుతోందన్నది మాత్రం నిజం.

కరోనా వైరస్ ను ప్రపంచానికి అందించిన చైనా, దానివల్ల వచ్చిన చెడ్డపేరును తుడిచేసుకునేందుకు ప్రచార యుద్ధం మొదలుపెట్టింది. చైనా ముట్టచెప్పిన భారీ నిధులను అందుకున్న అమెరికా పత్రికలు ఆ దేశానికి అనుకూల కథనాలు పుంఖానుపుంఖాలుగా ప్రచురిస్తున్నాయి. దీనితో పాశ్చాత్య మీడియా పూర్తిగా చైనా గుప్పిట్లకి వెళ్లిపోయినట్లుగా కనిపిస్తోంది.

అమెరికా మీడియా ద్వారా తన అనుకూల ప్రచారానికి చైనా పెద్ద ఎత్తున ప్రయత్నం చేస్తోందని ప్రీడం హౌస్, హూవర్ సంస్థ వంటి ప్రజాస్వామ్య అనుకూల సమాహాలు ముందునుంచీ హెచ్చరిస్తూనే ఉన్నాయి. దశాబ్దాలుగా సాగిన ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం మూలంగా అమెరికా మీడియాలో రష్యా జోక్యం గురించి భయాలు, సందేహాలు కలిగాయి. అయితే అవి అక్కడ అలవాటైపోయాయి. కానీ ఇప్పుడు కొత్తగా చైనా చొరబాటు అమెరికాకు పూర్తిగా కొత్త, ఊహించనిది. కొవిడ్ మహమ్మారి వ్యాప్తి తరువాత చైనా నుంచి అమెరికా వార్తా సంస్థలకు నిధులు క్రమంగా తగ్గినా, ఇటీవల బయటపడ్డ సమాచారాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చైనా ప్రచార యుద్ధాన్ని గురించి లోతుగా పరిశోధించాలని నిపుణులు కోరుతున్నారు.

పాశ్చాత్య సిద్ధాంతాల నుండి ప్రేరణ పొందిన చైనా తన ‘కలలు’ నిజం చేసుకునేందుకు వివిధ విధానాలు రూపొందించుకుంది. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధ సమయంలో అమెరికా, రష్యాలు పైచేయి సాధించడం కోసం రకరకాల వ్యూహాలు అమలు చేసేవి. సోవియట్ యూనియన్ పతనం అయిన తరువాత అమెరికా తన వ్యూహాలతో ప్రపంచం మొత్తాన్ని ప్రభావితం చేసింది. 1991లో ‘డెస్ డ్ స్టార్ట్’ (కువైట్ నుంచి ఇరాక్ దళాలను తరిమివేసేందుకు అమెరికా చేపట్టిన సైనిక చర్య)లో అమెరికా త్రివిధ దళాలతోపాటు అంతరిక్ష, ఎలక్ట్రానిక్ (సమాచార) రంగాలను కూడా ఉపయోగించింది. అమెరికా నుంచి స్ఫూర్తి పొందిన చైనా ఇప్పుడు అలాంటి వ్యూహాన్నే అమలు చేయాలని ప్రయత్నిస్తోంది.

అమెరికా సైనిక విధానాన్ని 10 ఏళ్లపాటు అధ్యయనం చేసిన చైనా 2004లో తన సైనిక వ్యవహారాల్లో విప్లవాత్మక మార్పులు తెచ్చేందుకు అవసరమైన చర్యలపై ఒక శ్వేతపత్రాన్ని విడుదల చేసింది. తన సైన్యాన్ని (పీపుల్స్ లిబరేషన్ ఆర్మీ PLA) ఆధునికీకరించడంతోపాటు చైనా సమాచార యుద్ధానికి (information Warfare) కూడా తెరతీసింది. ఈ సమాచార యుద్ధంలో ఐదు ప్రధాన అంశాలు ఉంటాయి. అవి శత్రువు సమాచార కేంద్రాలను ధ్వంసం చేయడం, సమాచార సేకరణ, గూఢచారి కేంద్రాలను ఎలక్ట్రానిక్ దాడి ద్వారా నిర్మూలన చేయడం, టీవీ ద్వారా పరోక్ష మానసిక దాడికి పాల్పడటం. వీటికి తోడు యుద్ధ భూమిలో అనుసరించాల్సిన 10 రకాల సమాచార ప్రక్రియలను కూడా చైనా రూపొందించుకుంది. (అమెరికా సమాచార యుద్ధంలో ఆరు భాగాలు ఉంటాయి- ఎలక్ట్రానిక్ దాడి, తెలివిగా మోసపుచ్చడం, వ్యూహాత్మకంగా ఎదుర్కోవడం, ప్రచార యుద్ధం, మానసిక యుద్ధం, కంప్యూటర్, కమాండ్, కంట్రోల్ యుద్ధం).

2004 నుంచి చైనా తన ప్రత్యర్థులను లొంగదీసుకునేందుకు ఈ పద్ధతుల్లో ఏదో ఒకటి లేదా కొన్ని కలిపి ఉపయోగిస్తోంది. ఇ-మెయిల్ లు దొంగిలించడం, మాలవేర్ ప్రవేశపెట్టడం, కొత్తరకాల వైరస్ లు సృష్టించడం వంటివి చైనా వ్యూహంలో భాగం. ‘తక్కువ సామర్థ్యంతోనే బలమైన ప్రత్యర్థిని జయించడం’ అనే మావో సూత్రాన్ని, ‘పోరాడకుండానే యుద్ధం గెలవడం’ అనే సున్ జి సూత్రాన్ని చైనా అనుసరిస్తోంది. సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో తన లోపాన్ని కప్పిపుచ్చుకునేందుకు అనేక సాంకేతికతర మార్గాలను అనుసరిస్తోంది.

దుష్టచారం

మానసిక యుద్ధం చైనా వ్యూహంలో ప్రధాన అంశం. చైనా తన 'అద్భుత గాధను' ప్రపంచానికి వినిపించడానికి అధునాతన వ్యూహాన్ని రూపొందించు కుంది. ప్రపంచ ఆధిపత్యాన్ని సంపాదించేందుకు రాజకీయ సంస్కరణలు చేపట్టడానికి ఏమాత్రం సుముఖంగా లేని చైనా విపరీతమైన ప్రచారం ద్వారా తన పని సాధించుకోవాలనుకుంటోంది.

కేంద్ర ప్రచార విభాగం (CPD) 1924లో ప్రారంభమైంది. ఇది చైనా రాజకీయ వ్యవస్థలో అంతర్భాగం. తమ ప్రజలపై విదేశీ ప్రచార ప్రభావం ఏమాత్రం పడకుండా చైనా ప్రభుత్వం అన్నీ రకాల జాగ్రత్తలు తీసుకుంది. విదేశీ ఛానళ్లను, విదేశీ పత్రికా విలేకరులను పూర్తిగా నిషేధించింది. ముఖ్యంగా టిబెట్, తైవాన్, స్పృక్ సంఘటనలకు సంబంధించిన సమాచారం ఏమాత్రం బయటకు పొక్కుకుండా ఈ చర్యలు తీసుకుంది.

ప్రపంచ ఆధిపత్యం కోసం పాకులాడుతున్న చైనా అందుకు అనేక మార్గాలు కనిపెట్టి అమలు చేస్తోంది. ప్రపంచంలో చైనా పట్ల దృష్టిని మార్చడానికి, పరపతి

టిబెట్ దురాక్రమణ తరువాత 2008 బీజింగ్ ఒలింపిక్స్ వరకు చైనాపై వచ్చిన మానవహక్కుల ఉల్లంఘన ఆరోపణలను ఎదుర్కునేందుకు చైనా 6.6 బిలియన్ డాలర్ల నిధితో ప్రపంచ ప్రచారం ప్రారంభించింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా మీడియా రంగంలో బలాన్ని పెంచుకునే ప్రయత్నం చేసింది. డిజిటల్ వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేసుకోవడంలో ఇబ్బందులు పడుతున్న ఆఫ్రికాలో ప్రవేశించిన చైనా డిజిటల్ సిల్క్ రోడ్ పేరుతో ప్రాబల్యం పెంచుకుంది. ఫైబర్ కేబుల్ వేయడం, టెలివిజన్ ఉపగ్రహ సేవలు అందించడం, జర్నలిస్టులకు భారీ జీతాలు మొదలైన చర్యలతో ఆఫ్రికాలో మీడియా రంగాన్ని పూర్తిగా చేజిక్కించు కుంది. ఇప్పుడు ఇదే వ్యూహాన్ని తక్కువ, మధ్య ఆదాయ ఆసియా దేశాల్లో కూడా అమలు చేయాలని చూస్తోంది.

తమ బెల్ట్, రోడ్ ప్రాజెక్ట్ వల్ల అందరికీ లాభం కలుగుతుంది తప్ప ఎవరికీ నష్టం లేదని చైనా పదేపదే చెబుతున్నప్పటికీ ఆ ప్రాజెక్ట్ పట్ల అంతర్జాతీయంగా ఎన్నో విమర్శలు వచ్చాయి. ఈ చెడ్డపేరును తుడిచేసుకునేందుకు భారత్, పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, ఆగ్నేయాసియా దేశాలతోపాటు మొత్తం 100 దేశాల్లో 10 నెలలపాటు వివిధ ప్రముఖ పత్రికల్లో వ్యాసాలు వ్రాయించింది. జర్నలిస్టులను ఆకర్షించడానికి భాషా శిక్షణా తరగతులు, విలాసవంతమైన సదుపాయాలు, ఫెలోషిప్లు, చైనాలో ఉచిత పర్యటన వంటివి

చైనా మీడియా సంస్థల కోసం పనిచేస్తున్న విదేశీ జర్నలిస్టులను తమ దేశానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించి ఇవ్వవలసిందిగా ఒత్తిడి చేస్తోంది. అలా వాళ్లు చైనా ప్రభుత్వపు గూఢచారులుగా కూడా మారుతున్నారు.

ప్రభుత్వ మీడియా సంస్థలను ప్రపంచవ్యాప్త ప్రచారం నుంచి తప్పించడానికి చైనా ప్రభుత్వం పేరుపొందిన విదేశీ ప్రచార సంస్థలను కొనుగోలు చేయాల్సిందిగా ధనికులైన వ్యాపారవేత్తలను ప్రోత్సహిస్తోంది. 115 ఏళ్ల హాంగ్ కాంగ్ దినపత్రిక సౌత్ చైనా మార్కెటింగ్ ప్రొఫెస్ట్ (SCMP)ను జాక్ మా కొనుగోలు చేయడం ఈ వ్యూహంలో భాగమే. ఒకప్పుడు నిర్బయమైన, స్వేచ్ఛా వార్తా కథనాల ప్రచురణకు పేరుపొందిన ఈ పత్రిక ఇప్పుడు చైనా అనుకూల వ్యాసాలు మాత్రమే ప్రచురిస్తోంది.

ఆస్ట్రేలియాలో కూడా చైనా ప్రచార ప్రాబల్యం బాగా పెరిగిపోయింది. అక్కడ వ్యాపారస్తులను తనవైపు ఆకర్షించడం చైనా వ్యూహంలో ఒక భాగం. ప్రముఖ వ్యాపారి హుయాంగ్ జింగ్ మో కోట్లాది డాలర్లు ఖర్చుపెట్టి ఆస్ట్రేలియా చైనా సంస్థను (ACRI) స్థాపించి, దాని చైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ సంస్థ రెండు దేశాల మధ్య సంబంధాలు మరింత మెరుగుపడేందుకు దోహదపడుతుందని చెబుతున్నారు. కానీ ఈ సంస్థ ఆస్ట్రేలియా జర్నలిస్టులను ఆకర్షించి చైనా పర్యటన ఏర్పాటు చేసింది. అలా విలాసవంతమైన పర్యటనలో పాల్గొన్న జర్నలిస్టులు చైనాను పొగడుతూ వ్యాసాలు వ్రాయడం ప్రారంభించారు. వివాదాస్పద 'BRI ప్రాజెక్ట్' గురించి మాట్లాడటం మానేశారు.

చైనా ప్రచార విభాగంతో సన్నిహిత సంబంధాలు కలిగిన హాంగ్ కాంగ్ వ్యాపార వేత్త తుంగ్ ఛీ హువా చైనా, అమెరికా ఫౌండేషన్ స్థాపించాడు. ఈ సంస్థ అమెరికా జర్నలిస్టులకు చైనా గురించి ఎప్పటికప్పుడు చెబుతూ ఉంటుంది. అమెరికా పత్రికల్లో ప్రతివారం మూడు చైనా అనుకూల వ్యాసాలు ప్రచురించడానికి నెలకి 20వేల డాలర్లు చెల్లిస్తోంది. ప్రపంచంలో పత్రిక స్వేచ్ఛ, భావప్రకటన స్వేచ్ఛ సూచీ ప్రకారం మొత్తం 180 దేశాల్లో చైనా 176వ స్థానంలో ఉంది (రిపోర్టర్స్ విఫోథ్ బోర్డర్స్ ప్రకారం). ఒక పక్క దేశంలో కఠినమైన సెన్సార్ నిబంధనలు అమలు చేస్తున్న చైనా ప్రపంచవ్యాప్తంగా మాత్రం అనుకూల వార్తలు, ప్రచారం జరిగేట్లు చూసుకుంటోంది. దీని కోసం ప్రతి ఏటా 1.3 బిలియన్ డాలర్లు వెచ్చిస్తోంది.

నిరంకుశ ప్రభుత్వాలు తమ ప్రచారానికి ప్రాధాన్యమివ్వడం సర్వసాధారణమైన విషయమే. కానీ చైనా సాగిస్తున్న ప్రచారం చాలా భారీగా, అనేక మార్గాల్లో, ఎంతో పెట్టుబడితో సాగుతోంది. పాశ్చాత్య దేశాలు మేలుకుని, గుర్తించే లోగానే చైనా ధన బలం, బెదిరింపులతో ప్రపంచ మీడియా రంగంలోకి చొచ్చుకుపోయింది. ★

పెంచడానికి గ్లోబల్ టెలివిజన్ నెట్ వర్క్ (CGTN)ను ప్రారంభించింది. తమ దగ్గర ఎలాంటి పత్రికా స్వేచ్ఛను అనుమతించని చైనా ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ దేశాల్లో ఉన్న పత్రిక స్వేచ్ఛను మాత్రం ఉపయోగించుకుని అక్కడ తన పబ్లిం గడుపుకునే ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఫెలోషిప్లు, ఉచిత డిగ్రీలు, అద్భుతమైన జీతభత్యాలు, ఉచిత విదేశీ పర్యటనలు మొదలైన వాటితో ప్రపంచంలో 'చైనా గురించి మంచిగా, బాగా చెప్పేందుకు' జర్నలిస్టులను ఆకర్షిస్తోంది.

చైనా రేడియో ఇంటర్నేషనల్ (CRI) ప్రసారం చేసే విషయాలను ఇతర దేశాల రేడియో ప్రసారాల్లో చొప్పిస్తోంది. 'మూడవ పక్షం ప్రతినిధులు' పేరుతో వివిధ దేశాల్లో చైనా ప్రయోజనాలను పరిరక్షించే మద్దతుదారులను తయారుచేస్తోంది. 1941లో ప్రారంభమైన చైనా రేడియో ఇప్పుడు 65 భాషల్లో తన ప్రసారాలను అందిస్తోంది.

అందింది. దానితో ఈ సదుపాయాలు, సొమ్ములు అందుకున్న పత్రికా సంస్థలన్నీ సహజంగానే చైనాను ఆకాశానికి ఎత్తేస్తూ వ్యాసాలు వ్రాసాయి. అంతేకాని ఎక్కడ తమకు అందిన ఫెలోషిప్ల సంగతి బయట పెట్టలేదు. మన దేశం నుంచి (IANS), జనసత్తా, ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్లు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నాయి. ఫెలోషిప్ సొమ్ము పూర్తిగా పొందాలంటే దక్షిణ చైనా సముద్రంలో వివాదాలగురించి ఏమాత్రం ప్రస్తావించడానికి వీలులేదని కేవలం చైనా గురించి మంచిన మాత్రమే చెప్పాలని నిబంధన విధించారని ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న కొందరు బయటపెట్టారు.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా తన పరపతిని పెంచుకు నేందుకు చైనా ఒకప్పుడు పాశ్చాత్య దేశాలు ఉపయోగించిన విధానాలనే అనుకరిస్తున్నా ఆ దేశాల్లో ఉన్న స్వేచ్ఛ, సహనం మాత్రం చైనాలో కనిపించవు.

తెలుగుకుందాం

ధూళికోట

కోటిలింగాల తర్వాత తెలంగాణలోని అత్యంత ప్రాచీన చారిత్రక ప్రాంతం ధూళికోట లేదా ధూళికట్ట. ఇది ఎలిగేడు మండలంలోని హుస్సేనిమియా వాగు ఒడ్డున ఉంది. ఇది శాతవాహనుల నాటిది. ఇక్కడ తొలి చారిత్రక యుగపు దిబ్బ 18 హెక్టార్ల స్థలంలో విస్తరించి, భూమి కంటే 6 మీటర్ల ఎత్తులో ఉంది. చుట్టూ 3 నుంచి 5 మీటర్ల ఎత్తున మట్టి ప్రాకారముంది. గోడల చుట్టూ కందకాలు న్నాయి. కోటకు నాలుగు దిక్కులా నాలుగు ప్రధాన ద్వారాలున్నాయి. దక్షిణ ద్వారానికి రువైపులా భటుల గదులున్నాయి. ఈ ద్వారానికి ఉత్తరాన కొన్ని రాజభవనాలు, ధాన్యాగారాలు, ఇతర నిర్మాణాలు, బావులు బయటపడ్డాయి.

కథ

తెలివైన కుందేలు

ఒక అడవిలో ఒక సింహం ఉండేది. ఆ అడవికి అదే రాజు. ఇష్టం వచ్చినట్టుగా జంతువుల్ని వేటాడుతూ తినసాగింది. దీంతో ఎవరిని, ఎప్పుడు వేటాడుతుందో తెలిక అడవి లోని మిగతా జంతువులన్నీ భయపడసాగాయి. ఒకరోజు జంతువులన్నీ కలసి సింహం దగ్గరికి వెళ్లాయి. 'ఏమిటి మూకుమ్మడిగా నా దగ్గరికి వచ్చారు?' అంటూ గర్జించింది, సింహం. 'ఏమీ లేదు మహారాజా! మీతో ఒక విషయం విన్నవించుకుందామని వచ్చాం. మా సంగతి మీకు తెలిసిందే కదా, మీకు ఎప్పుటికైనా ఆహారం కావాల్సిన వాళ్లం. మీ వేట ప్రతినిత్యం

మమ్మల్ని భయభ్రాంతుల్ని చేస్తోంది. అందుకని, మేం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాం. రోజుకొకరుగా మాలో మేమే మీ ముందుకి వస్తాం. మీరు వేటాడకర్లేదు. ఒక్కరిని తిని తృప్తిపడండి.' అన్నాయి. ఏమనుకుందో గానీ, సింహం ఈ ఒప్పుదానికి సరేనంది. 'కానీ ఎప్పుడైనా జంతువుని పంపించకపోతే, నేను మీ అందరిని చంపేస్తాను!' అని బెదిరించింది. ఒకరోజు కుందేలు వంతు వచ్చింది. అది వలవల ఏడ్చింది. ఎలాగైనా చావు తప్పదు. 'తెలివిగా ఆలోచించి ఈ ప్రమాదం అందరికీ తప్పిస్తే ఎంత బాగుంటుంది' అని ఆలోచిస్తూ

నెమ్మదిగా నడక మొదలెట్టింది. అనుకోకుండా ఆ కుందేలు ఒక బావిలోకి తొంగి చూసింది. దాని ప్రతిబింబం నీటిలో కనిపించింది. దాన్ని చూస్తుండగానే ఒక మంచి ఉపాయం తట్టింది.

పద్యం

బలవంతుడ నాకేమని
బలుపురతో నిర్మించి పలుకుట మేలా?
బలవంతమైన సర్పము
చలిచీమల చేతచిక్కి చావదె సుమతీ!
భావం : ఎంత పెద్ద పాము అయినా చలిచీమల చేత చిక్కితే చనిపోతుంది. దానికి ఇక తప్పించుకునే మార్గమే ఉండదు. అలాగే.. దురహంకారంతో నేను బలవంతుడను అని చెప్పుకు తిరిగే వారి పరిస్థితి అంతే. అలా చేయడం వల్ల వారికి కీడే తప్ప మేలు జరగదు.

శ్లోకం

దాతృత్వం, ప్రియ వక్తృత్వం
ధీరత్వం చిత్తజ్ఞతా.
అభ్యాసేన లభ్యంతే
చత్వారస్వపూజా గుణాః ||
భావం : దానగుణం, ప్రియంగా మాట్లాడటం, ధీరత్వం, ఔచిత్యం ఈ నాలుగూ నేర్చుకొంటే వచ్చే లక్షణాలు కావు. సహజంగా రావలసినవి.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

కారాగారం	కోరిక
వనిత	యుద్ధం
ఆకాంక్ష	పడతి
సమరం	జైలు

• ధీయ-ధీయ
 • క్షుణ్ణ-క్షుణ్ణ
 • ధీయ-ధీయ
 • ధీయ-ధీయ

వారఫలాలు

2020 జూన్ 29 నుంచి జూలై 05 వరకు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వపాదం

ఏ కార్యం చేపట్టినా అవలీలగా పూర్తి చేస్తారు. మీ సమర్థత, నైపుణ్యం వెలుగులోకి వస్తాయి. ఆదాయం ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. దీర్ఘకాలిక సమస్యలు కొన్ని పరిష్కరించుకుంటారు. భూవివాదాలు తీరి లబ్ధి చేకూరుతుంది. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు హోదాలు దక్కేందుకు మార్గం ఏర్పడుతుంది. 3,4 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. వినాయక స్తుతి మంచిది.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

కొన్ని పనుల్లో జాప్యం జరిగినా పట్టుదలతో పూర్తిచేస్తారు. కొన్ని అంచనాలు నిజమై ఊరట చెందుతారు. స్థిరాస్తి వ్యవహారాలలో ఒడిదుడుకులు తొలగుతాయి. రాబడి గతం కంటే కాస్త మెరుగ్గా ఉంటుంది. వివాహ యత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. వ్యాపారస్తులు తగినంతగా లాభాలు పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో సమస్యలు తీరతాయి. 30, 1 తేదీల్లో వృణా ఖర్చులు. అనుకోని ప్రయాణాలు. సుబ్రహ్మణ్యస్థకం పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

మొదట్లో ఇబ్బందులు ఎదురై కొంత చికాకు పరుస్తాయి. అయితే క్రమేపీ అనుకూలత ఏర్పడి ఊరట చెందుతారు. రావలసిన డబ్బు అంది అవసరాలు తీరతాయి. వాహనాలు, ఇళ్లు కొనుగోలు యత్నాలు కలసివస్తాయి. మీ కష్టానికి తగిన ఫలితం అందుకుంటారు. వ్యాపారస్తులు లాభాలు ఆర్జిస్తారు. ఉద్యోగస్తులకు సహచరులతో సఖ్యత నెలకొంటుంది. 1,2 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శారీరక రుగ్మతలు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

మీ ఆలోచనలు అమలులో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. స్థిరాస్తి వివాదాలు కొలిక్కి వచ్చి ఊరట చెందుతారు. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు కలసివస్తాయి. ధార్మిక కార్యక్రమాలలో చురుగ్గా పాల్గొంటారు. ఆదాయం సమృద్ధిగా ఉండి రుణాలు తీరతాయి. వ్యాపారస్తులకు గందరగోళం నుంచి విముక్తి. ఉద్యోగస్తులకు పనిభారం కాస్త తగ్గే సూచనలు. 2,3 తేదీల్లో వ్యయప్రయాసలు. బంధు విరోధాలు. కనకధారాస్తోత్రాలు పఠించండి.

సింహం : శుభ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వపాదం

ఆదాయం తగ్గి అప్పులు చేయాల్సిన పరిస్థితి. అనుకున్న కార్యక్రమాలు కొంత నిదానిస్తాయి. కష్టానికి తగిన ఫలితం లేక డీలా పడతారు. సోదరులు, సోదరీలతో అకారణంగా వివాదాలు నెలకొంటాయి. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ అవసరం. వ్యాపారస్తులకు కొద్దిపాటి చికాకులు ఎదురవుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు అదనపు పనిభారం. 1,2 తేదీల్లో శుభవార్తలు. స్వల్ప ధనలాభం. కార్యసిద్ధి. శివాష్టకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2,3,4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఏ కార్యక్రమమైనా అవలీలగా పూర్తి చేస్తారు. సమాజంలో ప్రత్యేక గౌరవం పొందుతారు. రావలసిన డబ్బు సకాలంలో సమకూరి అవసరాలు తీరతాయి. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు కొంతకాలం వాయిదా వేస్తారు. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు ఊరటనిస్తాయి. ఉద్యోగస్తులకు అనుకూల మార్పులు ఉండవచ్చు. 4,5 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శారీరక రుగ్మతలు. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణ చేయండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం మరింత సంతృప్తినిస్తుంది. మీ ప్రతిభాపాటవాలు వెలుగులోకి వస్తాయి. స్థిరాస్తి వివాదాలు పరిష్కరించుకుంటారు. మీ అంచనాలు, ఊహలు నిజం చేసుకుంటారు. గృహం, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారస్తులకు ఊహించిన లాభాలు అందుతాయి. 29,30 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. దూరప్రయాణాలు. లక్ష్మీనృసింహస్తోత్రాలు పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వపాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఆస్తుల విషయంలో నెలకొన్న ప్రతిష్టంభన తొలగి లబ్ధి చేకూరుతుంది. ఆదాయం పెరిగే అవకాశాలు. కీలక నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. నూతన ఉద్యోగయత్నాలు కలసివస్తాయి. ఒక సమాచారం విద్యార్థులను ఆకట్టుకుంటుంది. వ్యాపారస్తులకు పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో అవాంతరాలు తొలగి ఊరట లభిస్తుంది. 4,5 తేదీల్లో వృణా ఖర్చులు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు సజావుగా పూర్తి. ఆస్తుల వ్యవహారాలలో చికాకులు తొలగుతాయి.

వివాహాది యత్నాలు మరింత ముమ్మరం. ఇంటి నిర్మాణాల్లో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. విద్యార్థులకు శుభవార్తలు అందుతాయి. మీ శక్తిసామర్థ్యాలు వెలుగులోకి వస్తాయి. ఉద్యోగస్తులకు కోరుకున్న మార్పులు సంభవం. 2,3 తేదీల్లో దుబారా వ్యయం. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. సూర్యాష్టకం పఠించండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు కొంత నిదానించినా ఎట్టకేలకు పూర్తి. అందరిలోనూ మీ సత్తా చాటుకుంటారు. విద్యార్థులకు కొంత అనుకూల సమాచారం అందుతుంది. భూములు, వాహనాల కొనుగోలు. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు మరింత ముమ్మరం చేస్తారు. వ్యాపారులకు తగినంత పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. 30,1 తేదీల్లో వృణా ఖర్చులు. శారీరక రుగ్మతలు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

రాబడి ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. నిరుద్యోగుల యత్నాలు సఫలం. కాంట్రాక్టర్లు అనుకున్నది సాధిస్తారు. శుభకార్యాలకు డబ్బు వెచ్చిస్తారు. వ్యాపారస్తులు లాభాల బాటలో నడుస్తారు. ఉద్యోగస్తులకు హోదాలు దక్కే అవకాశం. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులు, క్రీడాకారులకు విశేష యోగదాయకమైన కాలం. 1,2 తేదీల్లో అనారోగ్యం. అంగారక స్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

కొత్త వ్యూహాలతో ముందుకు సాగుతారు. అనుకున్న కార్యక్రమాలను సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. ఆదాయం గతం కంటే మెరుగుపడుతుంది. వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. నిరుద్యోగుల శ్రమ కొంతమేర ఫలించే సమయం. వ్యాపారస్తులకు విస్తరణ కార్యక్రమాలు అనుకూలిస్తాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో మరింత ప్రోత్సాహం. 2,3 తేదీల్లో వ్యయప్రయాసలు. ఆరోగ్యసమస్యలు. అన్నపూర్ణాష్టకం పఠించండి.

హిందువుల మొదటి పండుగ తొలి ఏకాదశి

మార్పులు అధికంగా సంభవించే కాలం కూడా ఇదే. కాబట్టి ఈ కాలంలో ఆరోగ్య పరిరక్షణా నియమాలు ఆచరించాలి. అందువల్ల ఈ కాలంలో పెద్దలు వ్రతాలు, మాజలు ఆచరించాలని నిర్దేశించారు. అంటే తొలి ఏకాదశి ఉపవాస దీక్ష ఆరోగ్య పరంగానూ ఎంతో మేలు చేస్తుంది. ఇక ఏకాదశి రోజున వరి అన్నం తినరాదని తెలిపేందుకు ఒక కథ ప్రచారంలో ఉంది. మహావిష్ణువు వరంతో అన్నంలో దాగిన పాపపురుషుడు, బ్రహ్మ పాలభాగం నుంచి కిందపడిన చెమట బిందువులో అవతరించిన రాక్షసుడు తమ నివాసానికి చోటు ఇవ్వమని అడిగారు. అప్పుడు బ్రహ్మ ఏకాదశి నాడు భుజించే వరి అన్నంలో నివసించమని వరం ప్రసాదించాడు. దీంతో ఈ రాక్షసులు ఇద్దరూ ఆ రోజు అన్నంలో ఉంటారు. కాబట్టి ఉదరంలోకి చేరి క్రిములుగా మారి అనారోగ్యాన్ని కలిగిస్తారని మన పురాణాలు హెచ్చరిస్తున్నాయి. అందువల్లే తొలి ఏకాదశినాడు ఉపవాసం ఉంటే ఎంతో శ్రేష్టమని విశ్వాసం. ఏకాదశి రోజున రాత్రంతా జాగరణ చేసి, విష్ణునహస్రనామ పారాయణ, విష్ణుమూర్తికి సంబంధించిన భాగవతాన్ని చదువుకోవడం లాంటివి చేయాలి. మరునటి రోజైన ద్వాదశి నాడు సమీపంలోని దేవాలయానికి వెళ్లి ఉపవాస దీక్షను విరమించాలి. తొలి ఏకాదశి రోజున ఆవులను పూజిస్తే విశేష ఫలితాలు కలుగుతాయని చెబుతారు. గృహస్థులైన శ్రీవారి భక్తులు ఈ నాలుగు మాసాలు అంటే ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశి నుంచి కార్తీక శుద్ధ ఏకాదశి వరకు కామక్రోధాదులను వీడి, ఒంటిపూట భోజనం చేస్తూ దీక్షతో శ్రీవారిని ఆరాధిస్తే అశ్వమేధయాగఫలం సిద్ధిస్తుందని పురాణాలు చెబుతున్నాయి. మరోవైపు నాలుగు నెలల పాటు మహావిష్ణువు జల శయనం చేయడం వల్ల విష్ణు తేజం నీటిలో వ్యాపించి ఉంటుంది. అందుకే చాతుర్యస్యం (నాలుగు నెలలు) చేసే నదీ స్నానం శుభ ఫలితాలను ఇస్తుంది. నదికి వెళ్లి స్నానం చేయలేని వారు దగ్గరలో ఉన్న చెరువు లేదా బావుల్లో భక్తిపూర్వకంగా స్నానం ఆచరించి పుణ్య ఫలాన్ని పొందవచ్చు. ఇంకా చాతుర్యస్య ప్రారంభం, సమాప్తం సమయాల్లో విష్ణు భగవానునికి అతి ప్రీతికరమైన ఏకాదశుల్లో ముఖ్యస్నానాలు ఆచరించడం ద్వారా భక్తులు సత్ఫలితాలు పొందుతారని పురాణాలు వివరిస్తున్నాయి. ★

తెలుగు మాసాల్లో ఆషాఢానికి ప్రత్యేక స్థానముంది. చంద్రుడి గమనాన్ని బట్టి నెలల పేర్లు నిర్ణయించారు. చంద్రుడు పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ నక్షత్రాల వద్దకు ప్రవేశించినప్పుడు ఆ నెలను ఆషాఢం అంటారు. తెలుగు మాసాల్లో ఇది నాలుగో నెల. ఆషాఢంలో సూర్యుడు ఉత్తరాయణం నుంచి దక్షిణాయనంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. అలాగే ఈ మాసంలోనే వర్షురుతువు ప్రారంభమవుతోంది. సాధారణంగా ఆషాఢాన్ని శూన్యమాసంగా భావిస్తారు. ఎలాంటి శుభకార్యాలు, వేడుకలు తలపెట్టరు. అయినప్పటికీ ఆషాఢం పూజలు వ్రతాలకు అత్యంత శ్రేష్టమైందని నమ్మకం. ముఖ్యంగా అమ్మవారిసే, ఈశ్వరుడిసే, విష్ణుమూర్తిని అర్చించాలని చెబుతుంటారు.

ఈ నెలల్లోనే హిందువుల మొదటి పండుగ తొలిఏకాదశితో పర్వదినాలు ప్రారంభమవుతాయి. ఈ రోజున విష్ణుమూర్తి నిద్రకు ఉపక్రమిస్తాడనీ, కనుకనే దీన్ని 'శయనైకాదశి' అని, 'హరి వాసరం', 'పేలాల పండగ' అని కూడా పిలుస్తారు. ఒక ఏడాదిలో 24 ఏకాదశులు వస్తాయి. వీటిలో ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశిని 'తొలి ఏకాదశిగా'గా పిలుస్తారు. పురాణాల ప్రకారం.. శ్రీ మహావిష్ణువు క్షీరసాగరంలో శేషతల్పంపై నాలుగు నెలల పాటు శయనిస్తాడు. నాలుగు నెలల తర్వాత వచ్చే ప్రబోధినీ ఏకాదశి నాడు ఆయన తిరిగి మేల్కొంటాడు. ఈ నాలుగు నెలల్ని చాతుర్యస్నానాలుగా వ్యవహరిస్తారు. తొలి ఏకాదశి నుంచి నాలుగు నెలల పాటు చాతుర్యసద్దీక్షను ఆచరిస్తారు. ఈ నాలుగు నెలలు

మహావిష్ణువు పాతాళ లోకంలో బలి చక్రవర్తి వద్ద ఉండి కార్తీక పౌర్ణమి నాడు తిరిగి వస్తాడని పురాణగాధ ఒకటి ప్రాచుర్యంలో ఉంది. కృతయుగంలో మురాసురుడనే రాక్షసుడు బ్రహ్మ వరంతో దేవతలను, రుషులను హింసించాడు. ఆ రాక్షసుడితో శ్రీమహావిష్ణువు వెయ్యేళ్లు పోరాడి, అలసిపోయి ఓ గుహలో విశ్రాంతి తీసుకుంటుండగా.. శ్రీవారి శరీరం నుంచి ఓ కన్య ఆవిర్భవించి, ఆ రాక్షసుణ్ణి అంతం చేసింది. ఇందుకు సంతోషించిన శ్రీమహావిష్ణువు ఆ కన్యను వరం కోరుకోమనగా.. తాను విష్ణుప్రియుగా లోకం చేత పూజలు అందుకోవాలని కోరుకుంది. ఆమె 'ఏకాదశి' తిథిగా వ్యవహారంలోకి వచ్చింది. అప్పటి నుంచి సాధువులు, భక్తులు 'ఏకాదశి' వ్రతం ఆచరించి విష్ణుసాయుజ్యం పొందినట్లుగా పురాణాలు చెబుతున్నాయి. దూర్వార మహర్షి శాపం నుంచి విముక్తి పొందడానికి అంబరీష మహారాజు హరిభక్తి పరాయణుడయ్యాడు. ఏకాదశి వ్రతం ఆచరించి, నియమ నిష్ఠలతో ఉపాసించి, విష్ణు సాయుజ్యం పొందాడు. దుర్భర దారిద్ర్యంలో మగ్గిన కుచేలుడు ఈ వ్రతం చేసి వాసుదేవుడి అనుగ్రహానికి పాత్రుడయ్యాడు. అందువల్ల అతడు సిరిసంపదలు, నకల సౌఖ్యాలు అనుభవించాడు. ఏకాదశి వ్రతంలో- రాముడు, కృష్ణుడు, శివుణ్ణి స్మరించటం, ఆదిత్యుడికి అర్ఘ్యప్రదానం, ఉపవాసం, గంగాస్నానం, వ్రతకథా శ్రవణం, జాగరణ, గోదాన భూదానాలు ప్రధానమైన అంశాలు. ఇవి పాటిస్తే- అశ్వమేధ యాగఫలం, అరవై సంవత్సరాల తపోఫలం ప్రాప్తిస్తాయని స్మృతి పురాణాన్ని బట్టి తెలుస్తోంది. ఉత్తరాయణంలో కంటే దక్షిణాయనంలో పర్వదినాలు ఎక్కువగా వస్తాయి. వాతావరణంలో

ఈ చిత్రాలకు ఓటీటీనే ఉత్తమం!

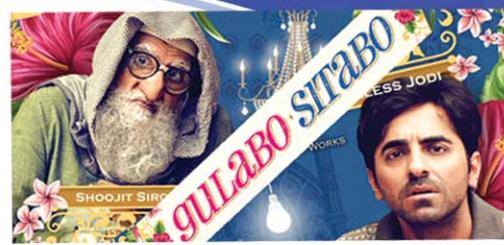

సినిమా థియేటర్లు మూతపడిపోయి దాదాపు మూడు నెలలు అయిపోయింది. ప్రతి శుక్రవారం విడుదలయ్యే కొత్త సినిమాను వీలైనంత త్వరగా చూస్తే కానీ నిద్రపట్టని జనం కూడా తెలుగు రాష్ట్రాల్లో చాలామందే ఉన్నారు. కరోనా భయంతో కొంత, లాక్డౌన్ కారణంగా కొంత ఇంటికే పరిమితమై పోయిన వీరందరికీ ఇక కాలక్షేపం టీవీలో సినిమాలే! మధ్య మధ్యలో ప్రకటనలతో రెండున్నర గంటల సినిమా మూడు, నాలుగు గంటలు ప్రసారం చేస్తే చూసే ఓపికా చాలామందికి తక్కువే. దాంతో కేబుల్ బడ్డెట్ను కాస్తంత పెంచి, ఓటీటీ వైపు మధ్యతరగతి కుటుంబాలు మొగ్గుచూపాయి. అందులోనూ గత రెండు నెలలుగా పాత సినిమాలే చూసి విసిగి పోయిన వారికి... అమెజాన్ ప్రైమ్ వివిధ భాషల్లో దాదాపు పది చిత్రాలు విడుదల చేస్తున్నామని చెప్పగానే ఎగిరి గంతేశారు. అందులో ఇటు జ్యోతిక నటించిన 'పాన్ మగల్ వందల్' తో పాటు అటు జాతీయ ఉత్తమ నటులు అమితాబ్ బచ్చన్, ఆయుష్మాన్ ఖురానా నటించిన 'గులాబో సితాబో', అలానే ఉత్తమనటిగా జాతీయ అవార్డు అందుకున్న కీర్తిసురేశ్ 'పెంగ్విన్' వంటి చిత్రాలు వస్తున్నాయంటే.. ఎంతో సంతోషపడ్డారు. తమ సినీ దాహాల్ కొంత తీరుతుందని భావించారు.

కానీ అది ఎండమావే అయ్యింది!

సన్నివేశాలను, కొందరు వ్యక్తుల ప్రవర్తనను చూసినప్పుడు మనచుట్టూ ఉన్నవారూ ఇంతేకదా అనిపిస్తుంది. రెండు గంటలకు పైగా వాస్తవమైన ఈ చేదు సంఘటనలను టీవీ స్క్రీన్ మీదనో, టీసీలోనో, మొబైల్లోనో చూడటం కష్టమే. అందువల్లే ఈ సినిమాకు కొంత విమర్శకుల ప్రశంసలు దక్కినా, ఆశించిన స్థాయిలో అభినందనలు రాలేదు.

ఇక తాజాగా తెలుగు, తమిళ భాషల్లో రూపుదిద్దుకుని మలయాళంలోనూ డబ్ అయ్యి విడుదలైన 'పెంగ్విన్' చిత్రానిధి ఇదే పరిస్థితి. కొండ ప్రాంతంలో నివాసం ఉండే రిథమ్ (కీర్తి సురేశ్)కు చెందిన కథ ఇది. ఆరేళ్ల క్రితం ఆమె కొడుకు తప్పిపోతాడు. అతను చనిపోయాడనే అంతా అనుకుంటూ ఉంటారు. ఇదే కారణంగా ధారాభర్తలు విడిపోతారు. ఆ తర్వాత రిథమ్ మరో వ్యక్తిని పెళ్లి చేసుకుంటుంది. ఇప్పుడూమె ఏడు నెలల గర్భవతి. తప్పిపోయిన కొడుకునే తలుచుకుని ఇప్పటికీ బాధపడుతూ ఉంటుంది. అలాంటి సమయంలో ఊహించని విధంగా కొడుకు ఆమె కళ్లముందు ప్రత్యక్షమవుతాడు. ఆ కొండ ప్రాంతంలోనే ఆరేడు మంది పిల్లలు గడిచిన మూడు నాలుగేళ్లలో తప్పిపోవడం జరుగుతుంది. దీని వెనుక ఉన్న మిస్టరీ

ఏమిటన్నదే చిత్ర ప్రధానాంశం. తమిళంతో పాటు తెలుగులోనూ దీనిని తీశామని నిర్మాత చెబుతున్నా నిజానికి ఇది తెలుగులోనూ డబ్ చేసిన సినిమాగానే అనిపిస్తుంది. పాత్రధారులంతా తమిళ, మలయాళీలే. సాంకేతిక నిపుణులూ వారే! ఇక ఇలాంటి కథలు గతంలోనే అనేకం వచ్చాయి. రకరకాల వ్యక్తుల మీద అనుమానం కలిగిలా చూపించి, చివరకు మీరు ఊహించిన వారెవరూ కాదు.. దీనికి కారకులు వేరే అని తెలిపే సినిమాలకు లెక్కలేదు. ప్రధమార్థం కథనంలో ఉన్న బిగువ ద్వితీయార్థంకు వచ్చేసరికి పూర్తిగా సడలిపోయింది. మరీ ముఖ్యంగా రిథమ్, డాక్టర్ మధ్య సాగే సంభాషణ సాగతీతే! ఇలాంటివి థియేటర్లలో విడుదలైతే, ప్రేక్షకుల సహనానికి పరీక్ష పెట్టినట్టే అవుతుంది.

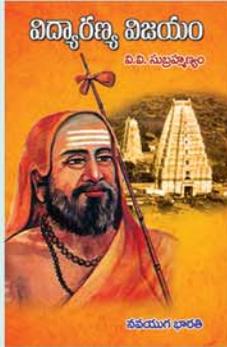
పై మూడు చిత్రాల్లోనూ నటీనటుల నటన అద్భుతం. కానీ ఎంచుకున్న కథాంశాలు, దర్శకుల ఆలోచనా ధోరణి కారణంగా ఇవన్నీ ఒక్కో వర్గానికి నచ్చే చిత్రాలైపోయాయి. ఇందులోని కొన్ని సినిమాలను సగం చూసి, వేరే ఛానెల్కో, వేరే ప్రోగ్రామ్కో మారిపోయే ఛాన్స్ మనకు ఓటీటీ వల్లనే సాధ్యం. నచ్చని సినిమా కోసం రెండు గంటలు వృథా చేసుకునే ఆస్కారం ఉండదు. అందువల్ల ఇలాంటి చిత్రాలకు ఈ ఓటీటీనే కరెక్ట్ అనిపిస్తోంది. రాబోయే రోజుల్లో అయినా... జనరంజకమైన చిత్రాలు ఈ ప్లాట్ఫామ్ మీద వస్తాయేమో చూద్దాం!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

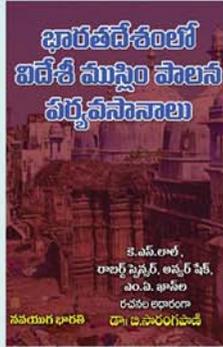
ఓటీటీ (ఓవర్ ది టాప్) ప్లాట్ఫామ్పై ఇప్పటి వరకూ పలు చిత్రాలు విడుదలయ్యాయి. కానీ అందులో ఏ ఒక్కటీ అన్ని వర్గాలనూ సంతృప్తిపరచేది కాకపోవడం బాధాకరం. నిజానికి ఇప్పుడు విడుదలవుతున్న సినిమాలను, వాటి జానర్స్ను గమనించినప్పుడు దర్శకు నిర్మాతలు బాగా ఆలోచించే తమ చిత్రాలను ఓటీటీ ద్వారా విడుదల చేశారేమో అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే.. ఈ సినిమాలు థియేటర్లో విడుదలైనా, ఒక వర్గం వారిని అలరిస్తాయి తప్పితే, ఘన విజయం సాధించేవి కాదు. జ్యోతిక నటించిన 'పాన్ మగల్ వందల్' డ్రిల్లర్ మూవీ. కోర్ట్ రూమ్ జానర్ కు చెందింది. బిగువైన స్క్రీన్ ప్లే, ఆసక్తికలిగించే సన్నివేశాలు ఉన్నప్పటికీ అన్ని వర్గాల నుండి ఇలాంటి సినిమాకు ఆదరణ అభిస్తుంది. కానీ ఈ చిత్రంలో అది కొరవడింది. ఇక అమితాబ్, ఆయుష్మాన్ ఖురానాతో సుజిత్ సర్కార్ తెరకెక్కించిన 'గులాబో సితాబో' సమాజంలోని వాస్తవాలను తెలియచేస్తూ ప్రేక్షకులకు వేసిన ఓ చేదు గుళిక. పురాతన నగరం లక్కోలో వందేళ్ల నాటి ఫాతిమా మహల్ అనే హవేలీ నేపథ్యంలో సాగే కథ. ఆ హవేలీకి చెందిన 95 సంవత్సరాల ఫాతిమా బేగం, ఆమెకంటే పదిహేనేళ్లు చిన్నవాడైన మీర్జా, అదే హవేలీలో ఉండే మూడు పదుల బాంకీ రస్తోగి చుట్టూ సాగే చిత్రం. మనుషులు, వారి మనసుల్లో గూడు కట్టుకున్న స్వార్థం, ఎదుటివారి బలహీనతలను అడ్డం పెట్టుకుని ముందుకు సాగాలనుకునే తత్వం ఇవే ఈ సినిమాలో ప్రతి పాత్రలోనూ మనకు కనిపిస్తాయి. ఒక్క పాత్ర అంటే ఒక్క పాత్రతోనూ మనం మనల్ని పోల్చుకోలేం. అయితే కొన్ని

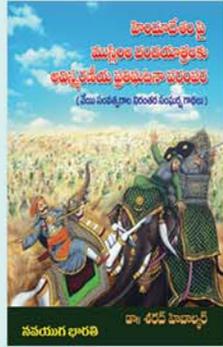
జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 250/-

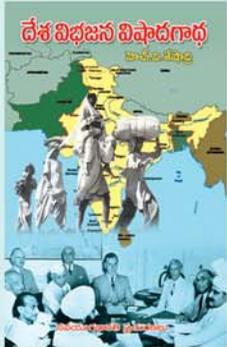
వెల : ₹. 250/-

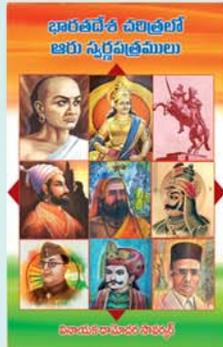
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 120/-

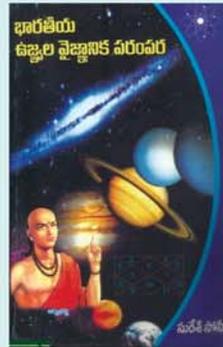
వెల : ₹. 250/-

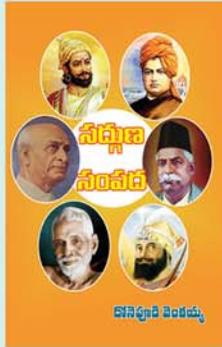
వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 90/-

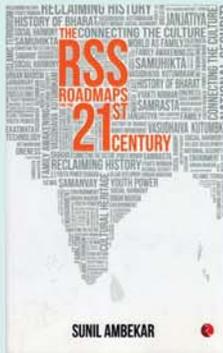
వెల : ₹. 200/-

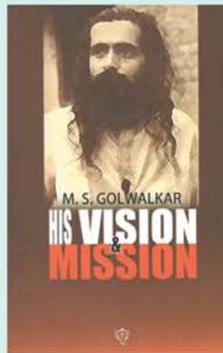
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 300/-

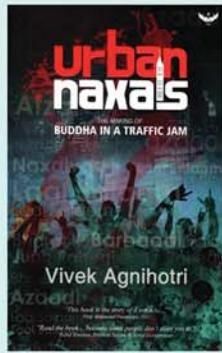
వెల : ₹. 495/-

వెల : ₹. 400/-

వెల : ₹. 499/-

వెల : ₹. 399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్
3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్
విలూరురోడ్, గవర్నరు పేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్
విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegrecollege.com

Sponsored by MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.